

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA.410.013.01.2023

Pan
nadinsp. Roman Rabsztyn
Komendant Wojewódzki Policji w Katowicach
Komenda Wojewódzka Policji w Katowicach
ul. Lompy 19
40-038 Katowice

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/066 – Realizacja inwestycji budowlanych przez Policję

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Komenda Wojewódzka Policji w Katowicach, ul. A. Lompy 19, 40-038 Katowice ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	nadinsp. Roman Rabsztyn, Komendant Wojewódzkiej Policji w Katowicach, od 16 lutego 2021 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił nadinsp. Krzysztof Justyński, Komendant Wojewódzkiej Policji w Katowicach, od 19 maja 2016 r. do 15 lutego 2021 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Planowanie i przygotowanie do realizacji inwestycji budowlanych. 2. Realizacja inwestycji budowlanych. 3. Utrzymanie obiektu budowlanego w okresie rękojmi i gwarancji.
Okres objęty kontrolą	Lata 2017-2023 (do dnia zakończenia czynności kontrolnych ²), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust.1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontrolerzy	1. Janina Balas, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/105/2023 z 27 kwietnia 2023 r. 2. Renata Gigoń, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/131/2023 z 24 maja 2023 r.

(akta kontroli: tom I, str. 1-5)

¹ Dalej: Komenda Wojewódzka, KWP, Zamawiający lub Inwestor.

² 20 października 2023 r.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623; dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Komenda Wojewódzka w latach 2017-2023 realizowała inwestycje budowlane, w tym m.in. dwie⁵ szczegółowo zbadane w ramach niniejszej kontroli. Etapy planowania, przygotowania i realizacji badanych dwóch inwestycji budowlanych nie przebiegały w KWP w pełni prawidłowo. Opracowane przez Komendę programy inwestycji nie zawierały wszystkich elementów określonych w § 6 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa⁶. W przypadku budowy Komendy Miejskiej Policji w Sosnowcu opracowano dwa programy inwestycyjne dla poszczególnych etapów tej inwestycji (tj. dla opracowania dokumentacji projektowej oraz dla realizacji inwestycji), a nie jeden program dla całego zadania inwestycyjnego i wszystkich jego etapów. Wprawdzie Komenda dysponowała zgodą na realizację inwestycji, o której mowa w art. 135 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁷, lecz – w odniesieniu zarówno do dwóch kontrolowanych zadań, jak i pozostałych sześciu inwestycji budowlanych realizowanych w latach 2017-2023 – nie występowała o zgodę na zabudowę nieruchomości pozostających w trwałym zarządzie, co stanowiło naruszenie art. 43 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami⁸. Dla dwóch objętych kontrolą zadań Komenda dysponowała kompletną dokumentacją projektową niezbędną do wszczęcia postępowania na roboty budowlane oraz sprawowania nadzoru nad realizacją tych zadań. Komenda przystąpiła do realizacji inwestycji po zatwierdzeniu programów inwestycji. KWP posiadała opracowane procedury dotyczące realizacji inwestycji budowlanych, jednakże odbiór dokumentacji projektowej dla dwóch skontrolowanych zadań inwestycyjnych odbył się niezgodnie z tymi procedurami. Ponadto dla Zadania nr 1 brak było uzgodnionego harmonogramu wykonania poszczególnych części dokumentacji projektowej, co było niezgodne z zawartą z Wykonawcą umową i stanowiło działanie nierzetelne.

Przed zawarciem umów na realizację robót budowlanych Wykonawcy wnosili zabezpieczenie należytego wykonania umowy, a zaliczki na roboty budowlane udzielane były w sposób prawidłowy. Komenda regulowała zobowiązania z tytułu robót budowlanych za wykonane prace na podstawie potwierdzonych protokołów odbioru częściowego i zweryfikowanych kosztorysów częściowych. Jednak KWP nie w pełni rzetelnie realizowała postanowienia umów na roboty budowlane i sprawowała nadzór nad ich wykonaniem. Nie zweryfikowano czy kierownicy budowy i kierownicy robót wykonujący zadania w ramach dwóch inwestycji budowlanych spełniali określone w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia⁹ wymagania w zakresie doświadczenia zawodowego, jak również nie zweryfikowano prawidłowości prowadzenia dzienników budowy, zarówno pod kątem przepisów rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 czerwca 2002 r. w sprawie dziennika budowy, montażu i rozbiórki, tablicy informacyjnej oraz ogłoszenia zawierającego dane dotyczące bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia¹⁰, jak i postanowień zawartych umów na roboty budowlane. W przypadku Zadania nr 2 nie umieszczono w Biuletynie Informacji Publicznej¹¹ KWP Specyfikacji Technicznej Wykonania i Odbioru Robót

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Inwestycje budowlane realizowane przez KWP w Katowicach: 1) Budowa Nowej Siedziby Komendy Miejskiej Policji w Sosnowcu – dalej Zadanie nr 1; 2) Budowa Nowej Siedziby Komisariatu Policji w Wojkowicach – dalej Zadanie nr 2.

⁶ Dz.U. Nr 238, poz. 1579; dalej: rozporządzenia ws. inwestycji.

⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm.; dalej: ustawa o finansach publicznych.

⁸ Dz.U. z 2023 r. poz. 344, ze zm.; dalej: ustawa o gospodarce nieruchomościami.

⁹ Dalej: SIWZ.

¹⁰ Dz.U. z 2018 r., poz. 963; dalej: rozporządzenie ws. dziennika budowy.

¹¹ Dalej: BIP

Budowlanych¹² dla branży elektrycznej i teletechnicznej, co było niezgodne z art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹³, w związku z § 13 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 2 września 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego¹⁴. Nie wyegzekwowano postanowień umów na roboty budowlane w zakresie sporządzania (Zadanie nr 2) lub weryfikacji (Zadanie nr 1) kosztorysów końcowych. Komenda podpisała dwa aneksy na roboty budowlane (Zadanie nr 2) z naruszeniem art. 144 ust. 1 pkt 1 oraz art. 144 ust. 1e pkt 2 lit. b ustawy Pzp. Również rozliczenie uzyskanych efektów inwestycji nie do końca przebiegało prawidłowo. Wprawdzie Komenda przyjęła na ewidencję majątku uzyskane w wyniku inwestycji budynki i urządzenia, jednak w Zadaniu nr 1 przyjęcie do ewidencji księgowej budynku nastąpiło blisko rok po oddaniu budynku do użytkowania, co stanowiło naruszenie art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁵, w związku z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej¹⁶. Ponadto wartość zakupionych licencji nie została przyjęta na ewidencję wartości niematerialnych i prawnych, tylko powiększyła wartość zakupionego sprzętu telefonicznego, co stanowiło naruszenie art. 3 ust. 14 ustawy o rachunkowości. Rozliczenia obu inwestycji zawierały nierzetelne dane w zakresie daty rozpoczęcia inwestycji dla Zadania nr 1 i Zadania nr 2, co stanowiło naruszenie § 16 ust. 2 w związku z § 2 ust. 5 rozporządzenia ws. inwestycji, a dla Zadania nr 2 zostało sporządzone siedem dni po terminie, co było niezgodne z § 16 ust. 1 ww. rozporządzenia. Ponadto w dokumentacji obiektu budowlanego dla dwóch realizowanych zadań brak było oświadczeń o przejęciu obowiązków przez inspektorów nadzoru i kierowników robót, co stanowiło naruszenie art. 63 w związku z art. 44 ustawy z dnia 7 lipca 1999 r. Prawo budowlane¹⁷. Dokonując odbioru robót budowlanych w skontrolowanych dwóch zadaniach nie dochowano niektórych postanowień wewnętrznych procedur¹⁸.

Komenda prawidłowo realizowała zadania w zakresie utrzymania w okresie rękojmi i gwarancji powstałych dwóch obiektów budowlanych i zamontowanych w nich urządzeń. Przeprowadzono przeglądy gwarancyjne, na bieżąco usuwano zidentyfikowane usterki, jak również analizowano koszty dystrybucji energii elektrycznej. Komenda monitorowała przeprowadzanie przeglądów gwarancyjnych i technicznych. Jedyna zidentyfikowana nieprawidłowość w tym zakresie dotyczyła braku przeglądu okresowego budynku Komisariatu Policji w Wojkowicach po pierwszym roku jego użytkowania, co było niezgodne z art. 62 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo budowlane.

¹² Dalej: STWiORB.

¹³ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm.; dalej: ustawa Pzp.

¹⁴ Dz. U. z 2013 r. poz. 1129, ze zm.; dalej: rozporządzenie ws. dokumentacji projektowej.

¹⁵ Dz. U. z 2023 r., poz. 120 ze zm.; dalej: ustawa o rachunkowości.

¹⁶ Dz. U. z 2020, poz. 342; dalej: rozporządzenie ws. rachunkowości.

¹⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 682, ze zm.; dalej: ustawa Prawo budowlane.

¹⁸ Algorytmu Przedsięwzięcia Inwestycyjno- Remontowego

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej¹⁹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Planowanie i przygotowanie do realizacji inwestycji budowlanych.

Opis stanu faktycznego

Szczegółowym badaniem w ramach niniejszej kontroli NIK objęto dwie inwestycje budowlane realizowane przez KWP w Katowicach, tj. Budowa Nowej Siedziby Komendy Miejskiej Policji w Sosnowcu²⁰ oraz Budowa Nowej Siedziby Komisariatu Policji w Wojkowicach²¹.

1.1. Procedury (instrukcje) w zakresie przygotowania i realizacji inwestycji budowlanych

Od 1 czerwca 2016 r. w Komendzie Wojewódzkiej obowiązywała, w zakresie przygotowania i realizacji inwestycji, szczegółowa procedura wprowadzona decyzją Komendanta Wojewódzkiego Policji nr 227/2016 z dnia 31 maja 2016 r. w sprawie wdrożenia Algorytmu Przedsięwzięcia Inwestycyjno-Remontowego²², zmieniona decyzją nr 429/18 z dnia 11 września 2018 r. Algorytm Przedsięwzięcia Inwestycyjno-Remontowego²³ przewidywał podział przedsięwzięcia budowlanego na kolejno następujące po sobie fazy: formułowania PIR, planowania i projektowania PIR, kontraktowania zadania PIR, realizacji PIR oraz eksploatacji obiektu budowlanego (efektu) PIR. W poszczególnych fazach zdefiniowano uczestników PIR oraz następujące po sobie czynności i działania podejmowane w ramach fazy przez jej uczestników, a także określono dokumenty wytwarzane w poszczególnych fazach, ich formę, sposób i zasady opracowania, zatwierdzania oraz osoby odpowiedzialne za poszczególne czynności. Algorytm PIR określał również czynności kontrolne PIR, zawartość dokumentacji projektowej i programu funkcjonalno-użytkowego oraz ryzyka w poszczególnych fazach realizacji PIR.

(akta kontroli: tom I, str. 10-104)

1.2. Program inwestycji

KWP posiadała opracowane i uzgodnione, zgodnie z § 6 ust. 1 rozporządzenia ws. inwestycji, programy inwestycji dla inwestycji KMP w Sosnowcu oraz KP w Wojkowicach. Przed przekazaniem ww. programów inwestycji do uzgodnienia dysponentowi części budżetowej²⁴ KWP posiadała prawo dysponowania nieruchomościami, na których miały być realizowane inwestycje budowlane²⁵. Nieruchomości zostały objęte przez KWP w trwałą zarząd na podstawie umów darowizny.

Dla Zadania nr 1 KWP posiadała dwa uzgodnione programy inwestycyjne. Pierwszy program²⁶ obejmował etap I inwestycji, tj. opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej i został uzgodniony w dniu 7 kwietnia 2016 r. Wartość kosztorysową dokumentacji uzgodniono na kwotę 540 tys. zł. Drugi program²⁷ obejmował etap II,

¹⁹ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

²⁰ Dalej: Zadanie nr 1 lub KMP w Sosnowcu.

²¹ Dalej: Zadanie nr 2 lub KP w Wojkowicach.

²² Dalej: PIR.

²³ Dalej: Algorytm PIR.

²⁴ Programy uzgadniał Zastępca Komendanta Głównego Policji na podstawie upoważnienia Ministra Spraw Wewnętrznych.

²⁵ Zadanie nr 1 - umowa darowizny działki 3634, akt notarialny z dnia 11 września 2014 r. Repertorium A nr 6711/2014 oraz akt notarialny z 12 września 2014 r. Repertorium A 6792/2014; Zadanie nr 2 – umowa darowizny działki 628/50, akt notarialny z dnia 23 czerwca 2017 r. Repertorium A nr 729/2017.

²⁶ Dalej: PI etap I

²⁷ Dalej: PI etap II.

tj. realizację i został uzgodniony 19 grudnia 2017 r. Wartość kosztorysową realizacji inwestycji budowlanej w PI etap II uzgodniono na kwotę 49 987,7 tys. zł i obejmowała ona koszty etapu II w podziale na grupy kosztów. Po rozpoczęciu robót budowlanych w dniu 23 czerwca 2021 r. KWP uzgodniła nową zaktualizowaną wartość kosztorysową inwestycji w kwocie 55 336,2 tys. zł obejmującą łącznie koszty wykonania dokumentacji i realizacji inwestycji. Przyczynami aktualizacji wartości kosztorysowej były: znaczny wzrost cen materiałów i usług budowlanych na przełomie 2017 r. i 2018 r., który spowodował dezaktualizację poprzedniej wartości kosztorysowej ustalonej na poziomie cen II kwartału 2017 r., wzrost wydatków na wyposażenie technologiczne strzelnicy oraz konieczność zatrudnienia, ze względu na braki kadrowe KWP, na podstawie kontraktu, inspektorów nadzoru inwestorskiego.

Opracowany dla Zadania nr 2 program inwestycji został uzgodniony 1 sierpnia 2017 r. na kwotę 5 367,4 tys. zł i zawierał cztery z sześciu elementów programu określonych w § 6 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia ws. inwestycji, tj.: zakres rzeczowy i okres realizacji, planowane efekty rzeczowe, szacunkowy łączny koszt wraz z źródłami finansowania.

KWP ogłosiła w dniu 9 sierpnia 2017 r. pierwszy przetarg na roboty budowlane do Zadania nr 1, który został unieważniony, co zostało opisane w pkt 1.5. niniejszego wystąpienia pokontrolnego. Kolejny przetarg został ogłoszony po zatwierdzeniu PI etap II tj. w dniu 27 grudnia 2017 r.

Pierwszy przetarg na roboty budowlane w Zadaniu nr 2 ogłoszono po zatwierdzeniu PI na to zadanie tj. w dniu 3 listopada 2017 r.

Programy inwestycyjne dla Zadania nr 1 i Zadania nr 2 nie spełniały wszystkich wymagań określonych w § 6 ust. 1 rozporządzenia ws. inwestycji, co szczegółowo przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli: tom I, str. 107-320)

Jak wyjaśnił Zastępca Komendanta Wojewódzkiego Policji, KWP na podstawie planu inwestycji na 2017 r. dysponowała środkami finansowymi w kwocie 264 tys. zł na realizację II etapu Zadania nr 1. Ponadto zgodnie z uchwałą Rady Miasta Sosnowiec zadanie miało być dofinansowane w kwocie 124 tys. zł z Funduszu Wsparcia Policji²⁸. Mając na uwadze racjonalne wydatkowanie środków finansowych oraz terminy składania ofert wynikające z ustawy Prawo zamówień publicznych uruchomiono procedurę wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego²⁹ z zastrzeżeniem jego unieważnienia w przypadku braku zatwierdzenia programu inwestycyjnego.

(akta kontroli: tom III, str. 1-7, 70)

W okresie realizacji obydwu inwestycji obowiązywały Wytyczne nr 1 Komendanta Głównego Policji z dnia 12 maja 2004 r. w sprawie planowania inwestycji w jednostkach organizacyjnych Policji³⁰, w których określono podstawę umieszczenia inwestycji w projekcie planu inwestycyjnego Policji, zasady opracowania, opiniowania, zatwierdzania i zawartość programu inwestycyjnego. Realizując zadania inwestycyjne KWP nie stosowała niektórych określonych w ww. wytycznych zasad, tj. opiniowania programu przez służby prewencji, ochrony informacji niejawnych i gospodarki transportowej.

Jak wyjaśnił Zastępca Naczelnika Wydziału Inwestycji i Remontów³¹ inwestycje realizowane były zgodnie z wymogami rozporządzenia ws. inwestycji. Zgodnie

²⁸ Państwowy fundusz celowy utworzony na podstawie art. 13 ust. 4c ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2023 r. poz. 171, ze zm.); dalej: FWP.

²⁹ Na roboty budowlane – przypis kontrolera NIK.

³⁰ Dz. Urz. KGP Nr 9, poz. 42; dalej: Wytyczne nr 1.

³¹ Dalej: WIR.

z opinią prawną Komendy Głównej Policji³² Biura Kadr, Szkolenia i Obsługi Prawnej w przedmiocie obowiązywania i stosowania ww. wytycznych nie są one źródłem prawa. Wytyczne nie są również aktem prawnym o charakterze wewnętrznym jak uchwały czy zarządzenia i należy je traktować jako wyjaśnienie przepisów prawa.
(akta kontroli: tom II, str. 600-605)

Zadania nr 1 i 2 zostały ujęte w planach inwestycyjnych w 2017 r., opracowanych przez KGP i przekazanych KWP w Katowicach, przed zatwierdzeniem ich wartości kosztorysowej oraz uzyskaniem zgody ministra właściwego do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa na ich realizację. W planach inwestycyjnych wartości kosztorysowe dla obu zadań różniły się od wartości kosztorysowej uzgodnionej z dysponentem części budżetowej.

W planie inwestycji KWP z dnia 12 kwietnia 2017 r. były ujęte:

- Zadanie nr 1 planowane ze środków budżetu państwa paragraf 605 w wysokości 264 tys. zł. Wartość kosztorysowa inwestycji wynosiła 38 610 tys. zł;
- Zadanie nr 2 planowane ze środków budżetu państwa paragraf 605 w wysokości 300 tys. zł. Wartość kosztorysowa inwestycji dla tego zadania została przyjęta w wysokości 6 500 tys. zł.

Na dzień sporządzenia ww. planu inwestycji, tj. 12 kwietnia 2017 r., KWP w zakresie:

- Zadania nr 1 nie posiadała zgody Ministra Inwestycji i Rozwoju³³ i dysponowała uzgodnionym PI etap I dla Zadania nr 1 o wartości kosztorysowej 540 tys. zł;
- Zadania nr 2 nie posiadała uzgodnionego programu inwestycyjnego ani zgody Ministra Infrastruktury i Budownictwa³⁴.

W planie inwestycyjnym na dzień 4 sierpnia 2017 r. zaktualizowano wartość kosztorysową inwestycji Zadania nr 2 do kwoty uzgodnionej w programie inwestycji dla tego zadania, tj. 5 367,4 tys. Zgodę MliB na ww. zadanie KWP uzyskała dopiero 27 września 2017 r. Na dzień 31 grudnia 2017 r. plan inwestycyjny zmieniono w zakresie:

- Zadania nr 1 – wykreślono finansowanie ze środków budżetowych w wysokości 264 tys. zł oraz uaktualniono wartość kosztorysową inwestycji do kwoty uzgodnionej w PI etap II, tj. 49 987,7 tys. zł;
- Zadania nr 2 – zmniejszono plan z 300 tys. zł do kwoty 47,2 tys. zł.

Nowa uaktualniona wartość kosztorysowa Zadania nr 1 nie uwzględniała kosztów I etapu, tj. kosztów opracowania dokumentacji projektowej. Wartość kosztorysowa została uzupełniona o etap I w sierpniu 2019 r. do kwoty 50 268,6 tys. zł.

Kolejna aktualizacja wartości kosztorysowej w planie inwestycyjnym dla Zadania nr 2 miała miejsce w grudniu 2020 r., tj. przed uzgodnieniem jej z KGP (23 czerwca 2021 r.)

(akta kontroli tom I, str. 264, 457-528, 533-536, tom III, str. 70, 151-154, 162-167, tom III, str. 442-445)

Jak wyjaśnił Naczelnik WIR w pierwotnie opracowanym programie inwestycji etap I wartość kosztorysowa inwestycji³⁵ na roboty budowlane została określona w wysokości 38 610,0 tys. zł. Natomiast wartość planowanej do realizacji w ramach tego etapu dokumentacji opracowano na kwotę 540,0 tys. zł. Faktyczny koszt uzyskania dokumentacji projektowo-kosztorysowej zamknął się kwotą 280,9 tys. zł. W programie inwestycji etap II na roboty budowlane wartość końcową inwestycji określono na kwotę 49 987,7 tys. zł. W wartości kosztorysowej dla etapu II nie

³² Dalej: KGP.

³³ Dalej: MliR.

³⁴ Dalej: MliB.

³⁵ Dalej: WKI.

uwzględniono jednak ww. kwoty za dokumentację projektową. W planie finansowym z sierpnia 2019 r. dysponent wyższego stopnia zabezpieczył kwotę 50 268,6 tys. zł uwzględniając poniesione wydatki na dokumentację i umieszczając je w rubryce nakłady poniesione. Jest to suma poniesionych nakładów na dokumentację projektowo-kosztorysową bez uwzględnienia planowanych wydatków za nadzór autorski i kwoty wartości kosztorysowej dla drugiego etapu.

(akta kontroli: tom III, str. 442-445)

1.3. Uzyskane zgody na realizację inwestycji budowlanych

Komenda Wojewódzka uzyskała, na podstawie art. 135 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, następujące zgody ministra właściwego do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa:

- 27 września 2017 r. na budowę KP w Wojkowicach³⁶,
- 28 lutego 2018 r. na budowę KMP w Sosnowcu³⁷.

KWP nie dysponowała zgodami, o których mowa w art. 43 ust. 2 pkt. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami, na realizację inwestycji na nieruchomościach pozostających w trwałym zarządzie, w tym dla Zadania nr 1 i Zadania nr 2 oraz pozostałych sześciu inwestycji budowlanych realizowanych w latach 2017-2023, co szczegółowo przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli: tom I, str. 105-106, tom III, str. 151-154)

1.4. Kontrole wewnętrzne i audyty dotyczące realizacji zadań związanych z prowadzeniem inwestycji

W latach 2017-2022 w KWP w Katowicach nie przeprowadzano audytów ani kontroli zewnętrznych dotyczących realizacji zadań związanych z realizacją inwestycji.

W okresie objętym kontrolą Wydział Kontroli KWP w Katowicach³⁸ przeprowadził w WIR dwie kontrole wewnętrzne związane z prowadzeniem i realizacją przedsięwzięć inwestycyjno-remontowych³⁹.

Przedmiotem pierwszej z przeprowadzonych przez WK KWP w Katowicach kontroli był m.in.: sprawowany przez Naczelnika WIR KWP w Katowicach nadzór w ramach zrealizowanych i prowadzonych inwestycji, ze szczególnym uwzględnieniem czynności nadzorczych, określonych w Algorytmie PIR. Do kontroli wytypowano trzy zadania inwestycyjne, w tym jedno z zadań, które objęte jest niniejszą kontrolą, tj. „Budowa Komisariatu w Wojkowicach” oraz jedno zadanie remontowe⁴⁰. W protokole z ww. kontroli podano, że wszystkie zbadane zadania w zakresie sprawowanego nadzoru zostały ocenione negatywnie⁴¹. Także całość sprawdzanej działalności w zakresie prawidłowości realizacji przez Naczelnika WIR KWP

³⁶ Pismo DGN.7.672.42.2017.MB NK 152351/17.

³⁷ Pismo DPPIGN.2.672.002.2018.EZ NK 30094/18.

³⁸ Dalej: WK.

³⁹ Pierwsza kontrola przeprowadzona w okresie od 10 grudnia 2018 r. do 29 marca 2019 r. w zakresie prawidłowości realizacji przez Naczelnika WIR czynności nadzorczych związanych z prowadzeniem przedsięwzięć inwestycyjno-remontowych, druga kontrola przeprowadzona w okresie od 21 kwietnia 2020 r. do 10 lipca 2020 r. w zakresie prawidłowości prowadzenia przedsięwzięć inwestycyjno-remontowych.

⁴⁰ Zadania inwestycyjne: 1) Budowa nowej siedziby KP w Wojkowicach, 2) Budowa nowej siedziby KP w Łodygowicach, 3) Adaptacja pomieszczeń piwnicznych w budynku nr 10 Oddziałów Prewencji Policji w Katowicach na policyjną strzelnicę ćwiczebną w systemie zaprojektuj, wybuduj i wyposaż; Zadania remontowe: Termomodernizacja budynku aresztów z warsztatem oraz budynku Ruchu Drogowego w Komendzie Miejskiej Policji w Tychach przy al. Bielskiej 46.

⁴¹ W przypadku budowy KP w Wojkowicach ustalono m.in.: brak zaopiniowanej przez Naczelnika WIR notatki służbowej z szacowania kosztów projektowania i realizacji zadania; obiór dokumentacji projektowej przez osoby wyznaczone w umowie do kontaktów z Wykonawcą; brak opiniowania przez Naczelnika WIR protokołu z przyjęcia dokumentacji; brak notatki służbowej zawierającej określenie warunków wykonywania i odbioru robót budowlanych; brak notatki służbowej określającej przyjęty sposób i częstotliwość dokonywania kontroli realizacji PIR; niesporządzenie instrukcji określającej zasady obiegu dokumentacji oraz wskazanie osób upoważnionych do opiniowania tych dokumentów i ich zatwierdzania; niezgodny z regulacjami (comiesięczny, sporządzanie notatek, osobista wizytacja, sporządzanie dokumentacji fotograficznej) nadzór nad realizacją harmonogramu.

w Katowicach czynności nadzorczych związanych z prowadzeniem przedsięwzięć inwestycyjno-remontowych, uwzględniających w szczególności dyspozycje Algorytmów PIR z 2016 i 2018 r. w okresie objętym kontrolą, tj. od 1 czerwca 2016 r. do 10 grudnia 2018 r. została oceniona negatywnie. WK KWP w Katowicach w zaleceniach pokontrolnych podał m.in.: bezwzględne stosowanie dyspozycji Algorytmu PIR z 2018 r. w zakresie zadań realizowanych bezpośrednio przez Naczelnika WIR oraz nadzoru służbowego nad czynnościami wykonywanymi przez podległych pracowników/funkcjonariuszy Policji (w tym przede wszystkim inspektorów nadzoru); zapewnienie rzetelnego i bieżącego dokumentowania czynności nadzorczych; dokonywania każdorazowo pisemnej analizy zadań remontowych pod względem ich zakresu rzeczowego i stopnia finansowania; kierowania każdorazowo pisemnych wniosków do Z-cy KWP w Katowicach ds. logistyki o zastosowanie Algorytmu PIR, w przypadku realizacji zadań remontowych o znacznym zakresie rzeczowym i stopniu finansowania (przed zapewnieniem źródeł finansowania i wprowadzeniem ww. przedsięwzięć do Planu Remontów Policji); opracowanie i wprowadzenie pisemnej procedury w zakresie danych cyfrowych (w tym przede wszystkim dokumentacji fotograficznej odzwierciedlającej bieżące sprawdzanie istotnych elementów prowadzonych robót, w szczególności ulegających zakryciu lub stanowiących podstawę wnioskowania o zmianę zakresu zleconych prac) mającej na celu zapewnienie prawidłowego ich obiegu, przechowywania i archiwizowania. W odpowiedzi na ww. zalecenia ówczesny Naczelnik WIR KWP w Katowicach oraz Z-ca Naczelnika WIR KWP w Katowicach zobowiązali się pisemnie wypełnić wszystkie zalecenia sformułowane w ww. wystąpieniu. Ponadto w ramach realizacji wniosków pokontrolnych Naczelnik WIR KWP w Katowicach sporządził Decyzję nr 15/2019 z dnia 31 lipca 2019 r., dotyczącą procedur gromadzenia, przechowywania i archiwizowania wytwarzanej przez inspektorów nadzoru budowlanego dokumentacji.

Pismem z dnia 20 września 2019 r. Komendant Wojewódzki Policji w Katowicach zaakceptował stanowisko WK KWP w Katowicach w sprawie zakończenia kontroli uznając, iż wszystkie wnioski i zalecenia zostały zrealizowane.

Przedmiot drugiej z przeprowadzonych przez WK KWP w Katowicach kontroli dotyczył prawidłowości czynności planowania i projektowania zadań inwestycyjno-remontowych oraz nadzoru nad nimi, sposobu realizacji poszczególnych jej etapów oraz ich nadzorowania. Kontrolą objęto siedem zadań⁴². Żadne z badanych zadań nie dotyczyło inwestycji objętych niniejszą kontrolą. Przeprowadzona kontrola wykazała szereg nieprawidłowości zarówno w ramach zadań realizowanych przez pracowników, jak i przez Naczelnika WIR. Nieprawidłowości dotyczyły w dużej mierze braku realizacji Decyzji Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach w sprawie wdrożenia Algorytmu PIR. Z przeprowadzonej kontroli sporządzono zalecenia dotyczące m.in.: bezwzględnego realizowania wytycznych opisanych w Algorytmie PIR; wprowadzenia karty nadzoru zadania, w której odnotowane będą wszelkie dokumenty opracowane w ramach danego zadania oraz prowadzenia na bieżąco spisu dokumentów; ewidencjonowania w rejestrach WIR KWP w Katowicach całości opracowanej dla danego zadania dokumentacji, a także dokumentacji uzyskanej z podmiotów zewnętrznych; odmawiania przekazania placu budowy Wykonawcy w przypadku nieprzedłożenia przez niego polisy ubezpieczenia placu budowy, a jej kopię i dokumentację potwierdzającą ich weryfikację należy włączać do dokumentacji z realizowanego przedsięwzięcia, zobowiązania osoby wyznaczonej do odbioru dokumentacji projektowej; aby przed podpisaniem protokołu jej przyjęcia, rzetelnie weryfikowały kompletność przekazywanych dokumentów i skrupulatnie kontrolowały

⁴² Cztery zadania remontowe i trzy zadania inwestycyjne.

prawidłowość opracowania tej dokumentacji – wprowadzić skuteczne rozwiązania w zakresie nadzoru nad tym zagadnieniem; wprowadzenia dodatkowego nadzoru nad rzetelnym i precyzyjnym dokonywaniem obmiarów robót celem zapewnienia rozliczenia usług zgodnie z zakresem w jakim zostały faktycznie wykonane. W wyniku stwierdzonych przez WK KWP w Katowicach nieprawidłowości, ww. wystąpienie pokontrolne zostało skierowane do Naczelnika Wydziału Kadr KWP w Katowicach oraz Rzecznika Dyscyplinarnego Pracowników Korpusu Służby Cywilnej KWP w Katowicach, celem wdrożenia czynności wobec osób odpowiedzialnych za ujawnione nieprawidłowości. Naczelnik Wydziału Kadr poinformował WK KWP w Katowicach, iż w przypadku Naczelnika WIR odstąpiono od formułowania wniosków dyscyplinarnych z uwagi na fakt, iż zwolnił się on ze służby, a przewinienia dyscyplinarne drugiej z osób odpowiedzialnych za stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości zostały uznane za czyny mniejszej wagi i z osobą tą została przeprowadzona rozmowa dyscyplinująca.

(akta kontroli: tom V, str. 1-323)

1.5. Wybór wykonawcy dokumentacji projektowej

W okresie objętym kontrolą w KWP w Katowicach obowiązywał „Regulamin udzielania zamówień publicznych w KWP w Katowicach”⁴³, wprowadzony Decyzją Komendanta Wojewódzkiego Policji⁴⁴. Regulamin ten miał zastosowanie wyłącznie do postępowań o wartości, od której istnieje obowiązek stosowania przepisów ustawy Pzp. Ponadto w ww. okresie w KWP w Katowicach obowiązywały wewnętrzne regulacje dotyczące udzielania zamówień dla których nie miały zastosowania przepisy ustawy Pzp⁴⁵.

(akta kontroli: tom V, str. 415-540)

Kontrolą objęto dwa postępowania o udzielenie zamówienia na sporządzenie dokumentacji projektowych. Wnioski w sprawie rozpoczęcia procedury udzielania zamówienia publicznego zostały zatwierdzone przez Z-cę Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach odpowiednio w dniu 30 lipca 2015 r. (dla Zadania nr 1) i w dniu 8 sierpnia 2017 r. (dla Zadania nr 2). Wykonawca dokumentacji dla Zadania nr 1 został wyłoniony w trybie przetargu nieograniczonego, a dla Zadania nr 2 w oparciu o art. 4 pkt 8 ustawy Pzp.

Ustalenia wartości zamówienia w przypadku obu badanych zadań dokonano zgodnie z przepisami art. 32 i 35 ustawy Pzp. Szacunkowa wartości zamówienia dla Zadania nr 1 została określona w lipcu 2015 r. na podstawie planowanych kosztów prac projektowych. Wartość ta została obniżona na podstawie wniosku Z-cy Naczelnika WIR z 17 września 2015 r. w wyniku przeprowadzonego rozeznania rynku (tj. średniej ceny z uzyskanych ofert cenowych od trzech potencjalnych biur projektowych). Wniosek o zmianę wartości szacunkowej zamówienia zatwierdził Komendant Wojewódzki Policji w Katowicach. W przypadku Zadania nr 2 wartość szacunkowa

⁴³ Dalej: Regulamin.

⁴⁴ Decyzja nr 292/2014 Śląskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji z dnia 3 lipca 2014 r.; Decyzja nr 444/2015 Śląskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji z dnia 22 września 2015 r.; Decyzja nr 21/2017 Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach z dnia 20 stycznia 2017 r.; Decyzja nr 110/2017 Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach z dnia 8 marca 2017 r.; Decyzja nr 100/2019 Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach z dnia 8 marca 2019 r.; Decyzja nr 127/2023 Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach z dnia 1 marca 2023 r.

⁴⁵ Decyzja nr 167/13 Śląskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji z dnia 27 marca 2013 r. w sprawie wprowadzenia w życie Instrukcji obiegu dokumentów finansowych w garnizonie śląskiej Policji, Instrukcji w sprawie trybu zawierania umów najmu, dzierżawy pomieszczeń/powierzchni użytkowych, świadczenia innych usług, sprzedaży składników majątkowych przez jednostki Policji województwa śląskiego oraz obiegu dokumentów i egzekucji należności uzyskiwanych z tego tytułu oraz Instrukcji kasowej Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach oraz jednostek terenowych Policji województwa śląskiego, Decyzja nr 591 Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach z dnia 7 listopada 2018 r. w sprawie wprowadzenia w życie Instrukcji obiegu dokumentów finansowych w garnizonie śląskiej Policji, Instrukcji w sprawie trybu zawierania umów najmu, dzierżawy pomieszczeń/powierzchni użytkowych, świadczenia innych usług, sprzedaży składników majątkowych przez jednostki Policji województwa śląskiego oraz obiegu dokumentów i egzekucji należności uzyskiwanych z tego tytułu oraz Instrukcji kasowej Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach oraz Decyzji nr 199/2021 Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach z dnia 14 maja 2021 r.

zamówienia została podana na podstawie cen rynkowych przedmiotu zamówienia. W badanych postępowaniach nie wystąpiły przypadki dokonywania oceny ofert, które powinny zostać odrzucone lub które nie zostały uzupełnione w terminie wskazanym przez zamawiającego. Umowy zostały zawarte z Wykonawcami, których oferty były najkorzystniejsze według kryteriów określonych w SIWZ⁴⁶ (Zadanie nr 1) lub w zaproszeniu do złożenia oferty (Zadanie nr 2).

Zapisy umów były zgodne z warunkami wynikającymi z ofert złożonych przez wykonawców i wzorami umów. Zawierały one m.in. wymóg zgodności opracowanej dokumentacji z przepisami Prawa budowlanego, wykonania wielobranżowej dokumentacji projektowo-kosztorysowej w oparciu o Wytyczne nr 3 KGP z dnia 30 lipca 2013 r.⁴⁷, Księgi standaryzacji komend i komisariatów Policji Polskiej⁴⁸ oraz na etapie sporządzania szczegółowych koncepcji projektowych uzyskania uzgodnień i opinii od właściwych jednostek i wydziałów KWP w Katowicach i KMP w Sosnowcu (Zadanie nr 1). W umowach określono kary umowne za zwłokę w opracowaniu dokumentacji projektowej.

(akta kontroli: tom I, str. 393-434, tom V, str. 548-601)

Dokumentację projektową opracowano:

- dla Zadania nr 1 na podstawie umowy zawartej w dniu 16 lutego 2016 r. na wykonanie wielobranżowej dokumentacji projektowo-kosztorysowej z uzyskaniem prawomocnych decyzji o pozwoleniu na budowę w zakresie wymaganym ustawą Prawo budowlane. Wartość umowy wynosiła 288,3 tys. zł. Umowa była dwukrotnie aneksowana, co szczegółowo opisano w pkt. 1.9. niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Umowa na wykonanie dokumentacji projektowej została podpisana przez Wykonawcę w dniu 17 grudnia 2015 r. i zarejestrowana w rejestrze umów KWP w Katowicach w dniu 21 grudnia 2015 r. pod nr 1290/75404/2015, podczas gdy Zamawiający ww. umowę podpisał dopiero dwa miesiące później, tj. 16 lutego 2016 r.

Z-ca Naczelnika WiR KWP w Katowicach wyjaśnił, że Zespół Zamówień Publicznych po zakończonej procedurze postępowania, przekazał do Wydziału Finansów KWP przedmiotową umowę celem dalszej realizacji, a tym samym została ona zarejestrowana w Centralnym Rejestrze Umów. Dodał, że umowa miała zostać sfinansowana ze środków pozyskanych z Urzędu Miasta w Sosnowcu, zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej nr 35/VIII/2015 z dnia 26 lutego 2015 r. oraz wykazem przedsięwzięć wieloletnich na lata 2015-2020. Jednak ww. umowa nie została przedłożona do podpisu Kierownikowi Zamawiającemu, gdyż na dzień rejestracji umowy, porozumienie z Urzędem Miasta nie było jeszcze zawarte. Dodał również, że na dzień 21 grudnia 2015 r. brak było zgody KGP na ujęcie zadania pn. „Budowa nowej siedziby KMP w Sosnowcu” w planie inwestycyjnym KWP w Katowicach na rok 2016. Umowa została podpisana po zawarciu porozumienia z Urzędem Miasta w Sosnowcu.

(akta kontroli: tom I, str. 407-434, tom II, str. 1-5, tom III, str. 324-356, tom V, str. 583-587)

- dla Zadania nr 2 na podstawie umowy z dnia 24 sierpnia 2017 r. na wykonanie dokumentacji projektowej wielobranżowej. Wartość umowy wynosiła 75,0 tys. zł.

(akta kontroli: tom I, str. 393-400)

⁴⁶ Dalej: SIWZ.

⁴⁷ W sprawie standardów technicznych, funkcjonalnych i użytkowych obowiązujących w obiektach służbowych Policji.

⁴⁸ Wydanie II lipiec 2014 r. ze zmianami maj 2015 r.

W przypadku Zadania nr 1 wyegzekwowano od wykonawcy wniesienie wymaganego zabezpieczenia należytego wykonania umowy. Wykonawca Zadania nr 2, zgodnie z postanowieniami umowy, nie miał obowiązku wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy.

(akta kontroli: tom I str. 393-400, 425-434)

Zadanie nr 1 nie zostało ujęte w planie inwestycyjnym KWP w Katowicach na rok 2015. KWP w Katowicach we wniosku z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie rozpoczęcia procedury udzielenia zamówienia publicznego na opracowanie dokumentacji projektowej dla Zadania nr 1, podała że zgodnie z Uchwałą⁴⁹ oraz wykazanymi w załączniku nr 2 do ww. uchwały Wykazie Przedsięwzięć Wieloletnich na lata 2015-2020 na ww. zadanie zamierzano przeznaczyć następujące kwoty: 540,0 tys. zł w 2015 r., 500,0 tys. zł w 2016 r. Jednocześnie wskazano, że na dzień sporządzania ww. wniosku nie było zawartego porozumienia z Gminą Sosnowiec przekazującego KWP w Katowicach środki finansowe na realizację ww. zadania. W dniu 5 lutego 2016 r. zostało zawarte Porozumienie⁵⁰, zgodnie z którym Gmina Sosnowiec zobowiązała się przekazać KWP w Katowicach środki w wysokości 288,3 tys. zł na potrzeby KMP w Sosnowcu na realizację ww. zadania. Program Inwestycji dla ww. zadania został zatwierdzony przez Z-cę Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach oraz uzgodniony w dniu 7 kwietnia 2016 r.

Zadanie dotyczące sporządzenia dokumentacji projektowej dla Zadania nr 2 zostało ujęte w planie inwestycyjnym KWP w Katowicach na 2017 r. Program Inwestycji dla realizacji Zadania nr 2 został zatwierdzony przez Z-cę Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach i uzgodniony w dniu 1 sierpnia 2017 r.

(akta kontroli: tom I, str. 108-117, 149-156, 266-285, tom III, str. 324-356, tom V, str. 555-558)

1.6. Umowa na realizację dokumentacji projektowej

Umowy na wykonanie dokumentacji projektowej dla Zadania nr 1 oraz Zadania nr 2 zabezpieczały interesy KWP poprzez zapisy o udzieleniu gwarancji jakości na wykonaną dokumentację projektową⁵¹, w ramach której projektanci mieli obowiązek uczestniczenia w procedurze przetargowej na wyłonienie wykonawcy robót budowlanych⁵², nieodpłatnego aktualizowania kosztorysów inwestorskich⁵³, dokonywania zmian w dokumentacji z uwagi na stwierdzone jej wady, uzupełniania braków w dokumentacji. Zgodnie z umowami projektanci ponosili odpowiedzialność z tytułu rękojmi za wady przedmiotu umowy. Umowy zawierały zapisy o przeniesieniu praw autorskich na inwestora i naliczaniu kar umownych, w szczególności za zwłokę w opracowaniu dokumentacji oraz wprowadzały obowiązek nadzoru autorskiego, w ramach którego projektant zobowiązany był m.in. do poprawiania błędów projektowych, likwidacji kolizji między branżami lub uzupełniania rysunków, detali bądź opisu technologii wykonania nie zawartych w dokumentacji autorskiej. W ramach umów przewidziano wynagrodzenie za pełnienie nadzoru autorskiego odpowiednio 12,3 tys. zł dla Zadania nr 1⁵⁴ i 7,5 tys. zł dla Zadania nr 2. W umowie o wykonanie dokumentacji projektowej na budowę KMP w Sosnowcu zawarto dodatkowo zapisy

⁴⁹ Nr 35/VIII/2015 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 26 lutego 2015 r.

⁵⁰ Nr 2/WZK/2016.

⁵¹ KMP w Sosnowcu- 60 miesięcy, KP w Wojkowicach 36 miesięcy od dnia przekazania kompletnej dokumentacji.

⁵² Do obowiązków należało wyjaśnianie wątpliwości oraz udzielanie odpowiedzi na pytania zadawane przez wykonawców w trakcie procedury przetargowej.

⁵³ KP Wojkowice – przewidziano jednokrotną aktualizację.

⁵⁴ Zapisy § 4 ust. 2 umowy z dnia 16 lutego 2016 r. nr 1290/75404/2015 na wykonanie dokumentacji projektowej KMP w Sosnowcu stanowiły, że szczegółowe warunki pełnienia nadzoru autorskiego zostaną określone przez strony na podstawie odrębnej umowy. W dniu 9 sierpnia 2018 r. KWP zawarła umowę o nadzór autorski dla Zadania nr 1, która doprecyzowywała obowiązki projektanta w ramach nadzoru.

o obowiązku zgodności dokumentacji z rozporządzeniem ws. dokumentacji projektowej, obowiązującymi Polskimi Normami, ustaleniami określonymi w wymaganych warunkach technicznych i decyzjach administracyjnych oraz zobowiązanie, że dokumentacja będzie spełniała wszystkie wymogi przewidziane przez przepisy prawa dla dokumentacji projektowej wymaganej w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego. Ponadto umowa przewidywała wniesienie zabezpieczenia należytego wykonania umowy.

Umowy nie przewidywały obowiązku wykonywania projektów zamiennych. W odmienny sposób zabezpieczono interesy KWP w przypadku dokumentacji projektowej wykonanej na podstawie zleceń dla Zadania nr 1. Zlecenie nr 55/WIR/2020 na wykonanie dokumentacji projektowej zamiennej nie zawierało zapisów o przeniesieniu praw autorskich oraz karach umownych. Wykonawca w ramach zlecenia udzielał 12 miesięcznej gwarancji na wykonaną usługę, w przypadku odstąpienia od wykonania usługi lub nieterminowego jej wykonania Wykonawca zobowiązany był do zapłaty odszkodowania na zasadach ogólnie obowiązujących. Zlecenie nr 47/WIR/2021 zawierało zobowiązania wykonawcy do wykonania dokumentacji zgodnie z zasadami wiedzy technicznej oraz zapis, że przenoszone majątkowe prawa autorskie nie będą w chwili ich przejścia na zamawiającego obciążone prawami na rzecz osób trzecich, a także że osoby uprawnione z tytułu osobistych praw autorskich nie będą wykonywać tych praw w stosunku do zamawiającego.

W umowach na wykonanie dokumentacji projektowej wyznaczono inspektorów nadzoru sprawujących nadzór nad realizacją umowy, nie precyzując sposobu sprawdzenia odbieranej dokumentacji. Dokumentacja projektowa nie została odebrana zgodnie z obowiązującymi algorytmami PIR, co szczegółowo przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli: tom I str. 393-400, 407-453)

1.7. Dokumentacja projektowa

Dokumentacje projektowe przedłożone przez wykonawców dla Zadania nr 1 i Zadania nr 2 zawierały opracowania wymagane przepisami § 4 ust. 1 rozporządzenia ws. dokumentacji projektowej, tj.: projekty budowlane w zakresie uwzględniającym specyfikę robót budowlanych, projekty wykonawcze, przedmiary robót, specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót budowlanych oraz informacje dotyczące bezpieczeństwa i ochrony zdrowia. Zamawiający na etapie wszczęcia procedury udzielenia zamówień publicznych na wykonawcę robót budowlanych dla ww. zadań inwestycyjnych był w posiadaniu wszystkich ww. niezbędnych opracowań.

(akta kontroli: tom I, str. 596-599, 604-609, 614-619, 621-625, 629-632, tom II, str. 431-540, tom III, str. 415-441, tom IV, str. 619-620)

1.8. Realizacja zadania inwestycyjnego a miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego⁵⁵ i decyzja o lokalizacji inwestycji celu publicznego

Odnosnie do zgodności inwestycji (Zadania nr 1) z mpzp, w dokumentacji projektowej – projekt zagospodarowania terenu podano, że projekt jest zgodny z zapisami

⁵⁵ Dalej: mpzp.

określonymi w mpzp⁵⁶, tj. w zakresie intensywności zabudowy, powierzchni biologicznie czynnej, ilości miejsc postojowych i wysokości zabudowy⁵⁷.

W przypadku Zadania nr 2 w projekcie budowlanym, w części dotyczącej zagospodarowania terenu podano, że podstawowym przeznaczeniem terenu w mpzp była zabudowa usługowa ochrony i opieki zdrowotnej, a dopuszczalnym przeznaczeniem terenu usługi publiczne, które zgodnie z definicją są usługami administracyjnymi, do których zalicza się niniejsza inwestycja. Projekt był zgodny z zapisami określonymi w mpzp⁵⁸.

(akta kontroli: tom I, str. 299, 740-765 tom IV, str. 606-618, 669, 741-743)

1.9. Zgodność opracowanej dokumentacji projektowej z umową.

Na etapie postępowań przetargowych na dokumentację projektową w wyniku pytań potencjalnych oferentów (Zadanie nr 1), Zamawiający udzielał wyjaśnień⁵⁹.

(akta kontroli: tom V, str. 550-554)

Pierwotnym terminem opracowania dokumentacji projektowej do Zadania nr 1 zgodnie z umową nr 1290/75404/2015 z dnia 16 lutego 2016 r. był 1 sierpnia 2016 r. Kwota wynagrodzenia przewidziana w umowie wynosiła 288,3 tys. zł, w tym 12,3 tys. zł za nadzór autorski. KWP zawarła trzy aneksy do umowy przedłużające termin wykonania dokumentacji:

- aneks nr 1 z dnia 25 kwietnia 2016 r. – przedłużono termin do 1 października 2016 r.;
- aneks nr 2 z dnia 12 października 2016 r. – przedłużono termin do 14 grudnia 2016 r. oraz na potrzeby rozliczeń częściowych określonych w umowie ustalono, że wartość projektu budowlanego stanowi 40% wartości dokumentacji projektowej;
- aneks nr 3 z dnia 10 lutego 2017 r. – przedłużono termin do 31 maja 2017 r.⁶⁰ oraz zrezygnowano z projektu instalacji tryskaczowej zmieniając kwotę wynagrodzenia na 283,3 tys. zł.

Przyczynami zmiany terminu były odpowiednio:

- zwłoka przez KWP w podpisaniu umowy z wykonawcą dokumentacji projektowej wynikająca z konieczności wprowadzenia Zadania nr 1 do projektu planu finansowego na 2016 r. oraz podpisania porozumienia z Gminą Sosnowiec. Porozumienie było podstawą finansowania projektu w ramach Funduszu Wsparcia Policji⁶¹, co szczegółowo opisano w pkt 1.6. niniejszego wystąpienia pokontrolnego;
- oczekiwania inwestora w zakresie liczby miejsc parkingowych, wysokości budynku oraz lokalizacji nieprzekraczalnej linii zabudowy, co skutkowało koniecznością

⁵⁶ Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego miasta Sosnowca dla terenu położonego w rejonie ulic: Gabriela Narutowicza i 3-go Maja, przyjęty uchwałą nr 796/XLII/02 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 28 lutego 2002 r. zatwierdzonej uchwałą Nr 28/IV/11 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 27 stycznia 2011 r. oraz Uchwałą nr 411/XXXIV/2016 Rady Miejskiej w Sosnowcu w sprawie uchwalenia zmiany części tekstowej zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla terenu położonego w rejonie ulic: Gabriela Narutowicza i 3-go Maja, przyjęty uchwałą nr 796/XLII/02 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 28 lutego 2002 r. zatwierdzonej uchwałą Nr 28/IV/11 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 27 stycznia 2011 roku.

⁵⁷ Intensywność zabudowy – dopuszczona 0,7, projektowana 0,2; powierzchnia biologicznie czynna – dopuszczona min. 20%, projektowana 40%; ilość miejsc postojowych – dopuszczona min. 1 na 50 m² powierzchni usługi, projektowana 211 (10044.74 m²/50m²=201); wysokość zabudowy – dopuszczona max 16 m nad poziom terenu, projektowana – 15,92 m.

⁵⁸ Zawarty w uchwale Rady Miasta Wojkowice z 26 lutego 2013 r. numer XXXVI/313/2013 (Dz. Urz. Woj. Śl. poz. 2312, ze zm.).

⁵⁹ Pytania dot. m.in.: pow. użytkowej budynku, pow. całkowitej działki, czy działka zlokalizowana jest na terenie szkód górniczych, czy działka znajduje się w strefie konserwatorskiej, czy wydano dla niej decyzję lokalizacji inwestycji celu publicznego, czy znajduje się w obszarze mpzp.

⁶⁰ Możliwość przedłużenia terminu wykonania dokumentacji wynikała z zapisów § 4 Aneksu nr 2, zgodnie z którym z uwagi na brak możliwości wykonania dokumentacji projektowej z przyczyn niezależnych od Wykonawcy przewidziano możliwość prolongaty terminu.

⁶¹ Dalej: FWP.

zmiany mpzp⁶². Z uwagi na obowiązujące porozumienie nr 2/WZK/2016 z Gminą Sosnowiec⁶³ oraz trwającą procedurę zmiany mpzp KWP zawarła z Gminą Sosnowiec aneks nr 1 do porozumienia. Zgodnie z aneksem ustalono nowy termin na wykorzystanie środków do 15 grudnia 2016 r. i zmieniono kwotę dofinansowania obejmującą wyłącznie etap projektu budowlanego⁶⁴. Aneks nr 2 do umowy na wykonanie dokumentacji projektowej umożliwił sfinansowanie na podstawie porozumienia części tej dokumentacji w 2016 r.;

- opóźnienie wykonania dokumentacji projektowej wykonawczej związane ze zmianą mpzp.

Zgodnie z umową 1290/75404/2015 z dnia 16 lutego 2016 r. strony w terminie dwóch tygodni od dnia zawarcia umowy nie uzgodniły harmonogramu realizacji zadania, co przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

KWP zleciła innemu wykonawcy odrębną umową⁶⁵ wykonanie projektu technologicznego strzelnicy kulowej krytej na kwotę 9,9 tys. zł. Jak wyjaśnił Zastępca Naczelnika WIR zlecenie wykonania projektu strzelnicy innemu wykonawcy wynikało z faktu, że powyższy zakres wymaga specjalistycznej wiedzy i doświadczenia w tym zakresie. Wyłoniony Wykonawca posiadał odpowiednie zaświadczenia i koncesje w zakresie wytwarzania i obrotu wyrobami o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym oraz obrotu technologią w tym zakresie.

W trakcie wykonywania prac budowlanych czterokrotnie⁶⁶ wystąpiła konieczność wykonania dokumentacji projektowej zamiennej, którą KWP zleciła do wykonania na podstawie odrębnych umów lub na podstawie zleceń. Łącznie na wykonanie dokumentacji projektowej zamiennej do Zadania 1 wydatkowano dodatkowo środki w wysokości 111,2 tys. zł.

(akta kontroli: tom I, str. 435-453, 737-788, tom II, str. 600-601, 636-637, tom III, str. 151-152, 168-169, 181-187)

Jak wyjaśnili Zastępca Naczelnika WIR oraz Zastępca Komendanta Wojewódzkiego Policji konieczność opracowania dokumentacji projektowej zamiennej wynikała z:

- konieczności wyniesienia poziomu budynku o 90 cm ponad poziom posadowienia wynikający z Planu Zagospodarowania Terenu z uwagi na różnice poziomów terenu pomiędzy sąsiednią działką Prokuratur Rejonowych, propozycji zmiany technologii posadowienia pośredniego budynku z projektowanych pali CFA na kolumny żwirowe, zamiany ściany szczelinowej na żelbetową oraz rezygnacji z budynków B i C;
- zamiany źródła ciepła dla ogrzewania budynku z kotłowni gazowej na ciepło dostarczone z sieci ciepłej przez Tauron Ciepło, odstąpienia od centralnej klimatyzacji i zamiany ogrzewania powietrznego na tradycyjne wodne konwekcyjne, odstąpienia od montażu szaf klimatyzacji precyzyjnej

⁶² Zmniejszenie wskaźnika ilości miejsc postojowych z 1 miejsca postojowego na 25 m² do 1 miejsca postojowego na 50 m², zwiększenie wysokości zabudowy z 10 m na 16 m, zmniejszenie odległości lokalizacji nieprzekraczalnej linii zabudowy z 15 m do 10 m. Mpzp został zmieniony uchwałą Rady Miasta Sosnowiec 411/XXXIV/2016 z 25 sierpnia 2016 r.

⁶³ Zgodnie z porozumieniem termin wykorzystania środków przewidziano na 31 października 2016 r.

⁶⁴ Kwota dofinansowania 111,4 tys. zł.

⁶⁵ Umowa z 18 maja 2017 r. nr 417/75405/2017. Projekt strzelnicy nie był wyszczególniony w załączniku do umowy na wykonanie dokumentacji projektowej z dnia 16 lutego 2016 r. nr 1290/75404/2015, również z odpowiedzi udzielonej w dniu 25 września 2015 r. uczestnikom przetargu na dokumentację wynikało, że pod zakresem wyposażenia budynku w sprzęt specjalistyczny oraz urządzenia z podłączeniem do sieci Zamawiający rozumie pokój okazań i pokój odsłuchań.

⁶⁶ Umowa 0670/75405/2018 z 3 lipca 2018 r. - wykonanie dokumentacji projektowej zamiennej wynikającej ze zmiany wysokości posadowienia budynku, wraz z rezygnacją z budynków B i C (61,4 tys. zł); umowa 659/75405/2019 z dnia 5 sierpnia 2019 r. - opracowanie dokumentacji instalacji grzewczych, ciepła technologicznego, centralnej wentylacji i klimatyzacji w związku ze zmianą sposobu zasilania w ciepło (35,0 tys. zł); zlecenie 55/WIR/2020 z dnia 22 czerwca 2020 r. wykonanie dokumentacji zamiennej wynikającej ze zmniejszenia budynku C (usunięcia projektowanej wiaty śmietnikowej i pomieszczenia na agregat), zmniejszenia ilości miejsc postojowych, zmiany rzędnych wysokościowych terenu wokół budynku oraz wysokości posadowienia, usunięcia zbiorników retencyjnych na wody deszczowe i zastąpienie ich inną średnicą rur kanalizacyjnych, usunięcie przepompowni z zasilaniem (9,9 tys. zł); zlecenie 47/WIR/2021 z 21 czerwca 2021 r. - dokumentacja zamienna do montażu gniazd elektrycznych (4,9 tys. zł).

- w pomieszczeniach archiwum, oraz robót w instalacjach grzewczych związanych z ww. zmianami;
- zmiany lokalizacji miejsca na odpady oraz agregat zasilania rezerwowego w związku z rezygnacją z budowy budynku C;
 - uzupełnienia bieżących potrzeb użytkownika w zakresie gniazd elektrycznych w garażu pod stanowiska motocyklowe oraz w pomieszczeniu technicznym.
- (akta kontroli: tom I, str. 797, tom II, str. 600-601, 616-637, tom III, str. 279-284, 289-294, tom IV, str. 134-136)

Na wykonanie dokumentacji projektowej do Zadania nr 2 zgodnie z umową nr 862/75405/2017 z dnia 24 sierpnia 2017 r. przewidziano kwotę 75 tys. zł, w tym 7,5 tys. zł za nadzory autorskie. Umowa została zmieniona dwukrotnie, a obydwa aneksy⁶⁷ nie zmieniły istotnych warunków umowy takich jak terminy, czy zakres przewidzianej do wykonania dokumentacji.

Dokumentacja projektowa do Zadania nr 1 i Zadania nr 2 została wykonana w zakresie określonym w umowach.

(akta kontroli: tom I, str. 401-406, 594-677, 789-796)

Jak wyjaśnił Zastępca Komendanta Wojewódzkiego Policji nie wystąpił przypadek naliczenia kar umownych wykonawcy dokumentacji projektowej. Umowa z wykonawcą dokumentacji nakładała obowiązek uzyskania decyzji o pozwoleniu na budowę. Wykonawca działał w imieniu KWP na zasadzie pełnomocnictwa, a umowa nie obligowała do przedkładania postanowień o brakach w dokumentacji, a jedynie do uzyskania efektu rzeczowego w postaci dokumentacji i decyzji o pozwoleniu na budowę.

(akta kontroli: tom III, str.1-7)

W przypadku umowy nr 659/75405.2019 z 5 sierpnia 2019 r. na wykonanie dokumentacji zamiennej związanej z zamianą źródła ciepła dla ogrzewania budynku KMP Sosnowiec z kotłowni gazowej na ciepło dostarczone z sieci ciepłej, Wykonawca dostarczył dokumentację z opóźnieniem wynoszącym 27 dni⁶⁸. Przyczyną opóźnienia był brak możliwości uzgodnienia dokumentacji z dostawcą ciepła, tj. Tauron Ciepło sp. z o.o., co było niezależne od Wykonawcy. Wykonawca w okresie obowiązywania umowy wystąpił z wnioskiem o zmianę terminu zakończenia umowy. Z uwagi na powyższe Zastępca Komendanta Wojewódzkiego Policji podjął decyzję o nienaliczaniu kar umownych.

(akta kontroli: tom I, str. 655-663)

1.10. Pozwolenie na budowę.

Prezydent Miasta Sosnowca Decyzją nr 243/17 z dnia 5 maja 2017 r. zatwierdził projekt budowlany i udzielił pozwolenia na budowę siedziby Komendy Miejskiej Policji w Sosnowcu wraz z wewnętrzną instalacją gazową. W uzasadnieniu decyzji stwierdzono m.in., że zamierzenie budowlane jest zgodne z ustaleniami mpzp⁶⁹. W pozwoleniu określono m.in.: obowiązek prowadzenia robót budowlanych zgodnie z zatwierdzonym projektem budowlanym, w trakcie robót budowlanych należało uwzględnić ochronę środowiska na obszarze prowadzonych prac (ochronę gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania terenów i stosunków wodnych), zobowiązano kierownika budowy do prowadzenia dziennika budowy oraz ustanowienia inspektora nadzoru inwestorskiego. Ww. decyzja została zmieniona decyzją nr 727/18 Prezydenta Miasta

⁶⁷ Aneks z 23 listopada 2017 r. zmiana adresu wykonawcy, aneks z 17 października 2019 r. zmiana przez KWP osoby wyznaczonej do kontaktów.

⁶⁸ Termin wykonania umowy 4 października 2019 r.

⁶⁹ Uchwała Rady Miasta Nr 411/XXXIV/2016 z dnia 25 sierpnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. poz. 4459).

Sosnowca z dnia 23 sierpnia 2018 r. Zmiany obejmowały projekt zagospodarowania działki, w zakresie dotyczącym:

- zmian rzędnych posadowienia budynku A (podwyższono posadowienie budynku A w całości o 90 cm wraz z przylegającym do wejścia terenem, bez zmiany wysokości budynku);
- rezygnacji z realizacji budynku B (budynek kynologiczny) wraz z klatkami dla psów;
- wskazania wykonania budynku C (bez wiaty) jako etapu II;
- zmiany geometrii drogi wewnętrznej wraz ze zmianą lokalizacji miejsc postojowych;
- zmiany lokalizacji sieci doziemnych;
- zaktualizowania charakterystycznych parametrów obiektu budowlanego po wprowadzeniu zmian, tj. kubatury, powierzchni zabudowy, długości, powierzchni użytkowej;
- likwidacji zbiorników retencyjnych kanalizacji deszczowej i wprowadzenia retencjonowania kanałowego.

Powyższą decyzją zatwierdzono projekt budowlany (aneks do projektu budowlanego).

Przedmiotowa Decyzja Prezydenta Miasta Sosnowca nr 243/17 z dnia 5 maja 2017 r. została zmieniona Decyzją Prezydenta Miasta Sosnowca nr 727/18 z dnia 23 sierpnia 2018 r. , zmienioną Decyzją nr. 658/20 z dnia 17 sierpnia 2020 r. w zakresie:

1. objętym projektem zagospodarowania działki, dotyczącym m.in.:
 - zmniejszenia budynku C – usunięcie projektowanej wiaty śmietnikowej i pomieszczeń na agregat;
 - zmniejszenia ilości miejsc postojowych;
 - zmiany sposobu ogrzewania;
 - zmiany rzędnych wysokościowych terenu wokół budynku oraz wysokości posadowienia (podniesienie rzędnej o 90 cm);
 - usunięcia zbiorników retencyjnych na wody deszczowe, zastąpienie ich inną średnicą rur kanalizacyjnych, usunięcie przepompowni wraz z zasilaniem.
2. dotyczącym uzyskania lub zmiany opinii, uzgodnień i pozwoleń, które są wymagane do uzyskania pozwolenia na budowę – postanowienie z dnia 4 stycznia 2019 r. Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach.

(akta kontroli: tom I, str. 245-248, tom IV, str. 606-615)

Dla Zadania nr 2 Starosta Będziński Decyzją nr 1356.2017 z dnia 12 grudnia 2017 r. zatwierdził projekt budowlany i udzielił pozwolenia na budowę Komisariatu Policji przy ul. Proletariatu w Wojkowicach wraz z instalacjami (wody, kanalizacji sanitarnej i deszczowej, elektrycznej, technicznej, gazowej, centralnego ogrzewania, wentylacji mechanicznej i klimatyzacji), budową wiat stalowych, murów oporowych, utwardzeń, terenu (ciągów pieszo-jezdných, dróg wewnętrznych, chodników, miejsc postojowych), przebudową sieci ciepłowniczej oraz przebudową chodnika. W pozwoleniu określono m.in.: obowiązek ustanowienia kierownika budowy i inspektora nadzoru inwestorskiego. W uzasadnieniu decyzji stwierdzono m.in., że zamierzenie budowlane było zgodne z ustaleniami mpzp⁷⁰.

(akta kontroli: tom IV, str. 616-618)

⁷⁰ Uchwała Rady Miasta Wojkowice Nr XXXVI/313/2013 z dnia 26 lutego 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. poz. 2312, ze zm.)

1.11. Realizacja inwestycji w obiektach objętych ochroną konserwatorską.

Roboty budowlane związane z realizacją Zadania nr 1 i Zadania nr 2 nie były realizowane przy obiektach objętych ochroną konserwatorską lub wpisanych do rejestrów zabytków.

(akta kontroli: tom III, str. 566)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Opracowanie programów inwestycyjnych dla Zadania nr 1 i Zadania nr 2 niezgodnie z wymogami określonymi w § 6 ust. 1 rozporządzenia ws. inwestycji.

Opracowany w marcu 2016 r. PI etap I wskazywał jako zakres robót do wykonania opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej z podziałem na branże: budowlaną, sanitarną, elektryczną, teletechniczną i telekomunikacyjną dla budynku administracyjno-biurowego, zaplecza garażowo-warsztatowego, dojścia, wjazdów, parkingów, dróg wewnętrznych, ogrodzenia wraz z bramami wjazdowymi i szlabanami. Harmonogram rzeczowo-finansowy, okres realizacji, wartość kosztorysową inwestycji z podziałem na grupy kosztów oraz informację o planowanych źródłach finansowania podano w programie tylko w odniesieniu do dokumentacji projektowej. PI etap I zawierał ogólną informację o wstępnym szacunkowym koszcie, który określono na 38 610 tys. zł. Dane o planowanych efektach rzeczowych przedstawiono w stosunku do całej inwestycji budowlanej. W programie założono, że etap I inwestycji polegający na wykonaniu dokumentacji projektowej zostanie całkowicie sfinansowany ze środków własnych, tj. FWP.

Opracowany w grudniu 2017 r. PI etap II wskazywał jako zakres robót budowę budynku administracyjnego oraz zagospodarowanie terenu. Harmonogram rzeczowo-finansowy, okres realizacji, wartość kosztorysową inwestycji z podziałem na grupy kosztów oraz informacje o planowanych źródłach finansowania podano w odniesieniu do II etapu, tj. realizacji. Dane o planowanych efektach rzeczowych przedstawiono w stosunku do całej inwestycji budowlanej.

W programach inwestycji dla obydwu zadań nie zawarto informacji o planowanym okresie zagospodarowania obiektów budowlanych i innych składników majątkowych po zakończeniu realizacji inwestycji oraz o planowanej kwocie środków finansowych i źródłach ich pochodzenia, które umożliwią zagospodarowanie tych efektów rzeczowych w planowanym okresie. Ponadto w PI dla Zadania nr 2 nie zawarto oceny efektywności inwestycji w tym ekonomicznej efektywności.

Zgodnie z § 6 ust. 1 rozporządzenia ws. inwestycji inwestor w programie inwestycji zawiera informacje dotyczące zakresu rzeczowego, okresu realizacji inwestycji, ocenę efektywności inwestycji w tym ekonomicznej efektywności, dane o planowanych efektach rzeczowych, szacunkowy łączny koszt inwestycji, źródła finansowania, planowany okres zagospodarowania składników majątkowych po zakończeniu realizacji inwestycji wraz ze środkami i źródłami finansowania na ten cel. Natomiast § 3 pkt 1 cytowanego rozporządzenia stanowi, że opracowanie dokumentacji projektowej finansuje się ze środków budżetu państwa przeznaczonych na inwestycje. Z powyższych przepisów wynika, że wykonanie dokumentacji jest częścią inwestycji. Inwestycja budowlana stanowi proces, który zaczyna się od jej przygotowania, w tym wykonania dokumentacji projektowej oraz prac przygotowawczych poprzez budowę, aż po zagospodarowanie. Tym samym niezgodne z ww. przepisami jest opracowanie dwóch programów inwestycyjnych osobno na każdy etap, tak jak to jednostka zrobiła w przypadku Zadania nr 1. Sama KWP opracowując ww. programy wykazuje niekonsekwencje w swoim działaniu ponieważ przedstawia niektóre elementy programu tylko w odniesieniu do etapu np. zakres rzeczowy, okres realizacji, harmonogram, źródła finansowania, czy wartość

kosztorysową inwestycji w podziale na grupy kosztów, natomiast efekty rzeczowe prezentuje w stosunku do całego procesu, o czym świadczy przyjęty do mierzenia efektu w PI etap I i w PI etap II wskaźnik powierzchni użytkowej i biurowej. W programie inwestycyjnym etap I nierzetelnie określono zakres rzeczowy zadania. Nie umieszczono w nim informacji o planowanej budowie budynku kynologicznego, podczas gdy KWP w chwili opracowania ww. programu dysponowała wiedzą o utworzeniu regionu, w którym będą umiejscowieni przewodnicy wraz z psami służbowymi na terenie nowo budowanej KMP w Sosnowcu. Umowa na wykonanie dokumentacji projektowej dla ww. zadania obejmowała opracowanie projektu budynku kynologicznego.

(akta kontroli: tom I, str. 108-118, 160-171, 679-717)

Jak wyjaśnił Zastępca Naczelnika WIR na realizację Zadania nr 1 opracowano dwa programy inwestycyjne z uwagi na skomplikowany charakter inwestycji, trudne warunki posadowienia oraz urealnienie kosztów zadania.

Zastępca Komendanta Wojewódzkiego Policji wyjaśnił, że PI etap I był podstawą do oszacowania wartości kosztorysowej inwestycji oraz sporządzenia PI etap II. Uzyskane od projektanta kosztorysy inwestorskie były podstawą opracowania wartości kosztorysowej inwestycji z podziałem na poszczególne grupy. § 6 ust. 1 rozporządzenia ws. inwestycji wprost nie wskazuje postępowania dla etapu I, jakim było opracowanie dokumentacji. Ponadto w PI etap I podana była szacunkowa wartość kosztu całego zadania, co było zgodne z § 6 ust. 1 pkt 1 lit. e rozporządzenia ws. inwestycji oraz harmonogram realizacji I etapu wraz z źródłami finansowania. Natomiast PI etap II zawierał łączny szacunkowy koszt inwestycji oraz źródła jej finansowania, a w wartości kosztorysowej dokonano podziału na poszczególne grupy kosztów, w tym w grupie 7 wskazano wartość dokumentacji projektowej oraz sporządzono harmonogram rzeczowo-finansowy. W kwestii niepełnego ujęcia zakresu rzeczowego PI etap I Zastępca Komendanta Wojewódzkiego Policji nie wskazał przyczyny dlaczego w programie nie podano planowanej budowy budynku kynologicznego.

W swoich wyjaśnieniach Naczelnik WIR nie wskazał przyczyny braku oceny efektywności inwestycji, w tym ekonomicznej w PI dla Zadania nr 2.

(akta kontroli: tom II, str. 600-605, tom III, str. 1-7, 465-469)

Były Naczelnik WIR⁷¹ w powyższej sprawie stwierdził, że przypuszcza, iż chodziło o źródła finansowania. Dokumentacja projektowa finansowana była z Urzędu Miasta, a realizacja z budżetu, chodziło o uproszczenie rozliczeń. W programach nie zawarto informacji o planowanym okresie zagospodarowania ze względu na to, że faza zagospodarowania była płynna. Z reguły uzupełnianie wyposażenia odbywa się pod koniec budowy tak, że w momencie uzyskania zgody na użytkowanie od Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego⁷² budynek gotowy był do zasiedlenia. KGP nie wymagała zawarcia w programie informacji w zakresie ekonomicznej efektywności, a podział programu na etapy projektowania i realizacji, jak i zawartość w programach elementów składowych, był uzgodniony z KGP. Były Naczelnik WIR zaznaczył, że zarówno pierwszy i drugi program zostały pozytywnie zaakceptowane przez KGP. Były Zastępca Komendanta Wojewódzkiego Policji ds. Logistyki również wskazał na fakt roboczego uzgadniania programów inwestycji z Biurem Logistyki KGP. Po otrzymaniu informacji z WIR, że wszystko jest prawidłowo sporządzone i po podpisaniu programu przez osobę, która w WIR opracowywała taki program i uzgadniała go z Biurem Logistyki KGP oraz po podpisaniu go przez Naczelnika WIR, były Zastępca Komendanta Wojewódzkiego Policji ds. Logistyki zatwierdzał program.

⁷¹ Naczelnik WIR w okresie od 1 stycznia 2013 r. do 9 sierpnia 2019 r.

⁷² Dalej: PINB.

Ponadto stwierdził, że fakt uzgodnienia programu z KGP utwierdzał go w przekonaniu, że program jest poprawny.

(akta kontroli: tom VI, str. 3-4, 9-10)

NIK zwraca uwagę, że wprawdzie w PI etap I zawarto wzmiankę o łącznym szacunkowym koszcie inwestycji, lecz bez odniesienia do źródeł finansowania, które przedstawiono podobnie jak harmonogram rzeczowo-finansowy, tylko w zakresie wykonania dokumentacji projektowej. Również okres realizacji inwestycji przedstawiono tylko w odniesieniu do opracowania dokumentacji. Inwestycja budowlana polegała na budowie nowej siedziby KMP w Sosnowcu i stanowiła jedną całość i także § 6 ust. 1 pkt 1 odnosi się do zawartości programu inwestycji jako całości. Odnosząc się do powyższych wyjaśnień w zakresie PI etap II, zgodnie z którymi wartość kosztorysową inwestycji ujęto w całości, a nie tylko w stosunku do realizacji etapu II, o czym świadczyć miała kwota podana w wartości kosztorysowej w grupie siódmej, tj. na prace przygotowawcze i projektowe, NIK nie podziela ww. argumentów. O nieuwzględnieniu w PI całej wartości kosztorysowej obejmującej środki wydane na przygotowanie dokumentacji świadczy wzmianka w programie PI etap II, zgodnie z którą w latach 2016-2017 na dokumentację projektową wydano kwotę 293,2 tys. zł, podczas gdy w wartości kosztorysowej w grupie siódmej PI etap II ujęto kwotę 223,2 tys. zł. NIK zwraca uwagę, że skutkiem tak opracowanego PI było ujęcie w planach rzeczowo-finansowych inwestycji wartości kosztorysowej inwestycji tylko w odniesieniu do etapu II. Wartość kosztorysowa w planie została zaktualizowana przez uwzględnienie kwoty wydanej na dokumentację projektową w sierpniu 2019 r.

(akta kontroli: tom I, str. 115, 167, 264, 502-513, tom III, str. 279-284, 442-445)

Zastępca Komendanta Wojewódzkiego Policji wyjaśnił, że stan funkcjonalny, techniczny oraz administracyjno-prawny ówczesnych siedzib KMP Sosnowiec i KP w Wojkowicach uniemożliwiał ich modernizację i przystosowanie do obowiązujących standardów oraz dostosowanie do potrzeb służbowych Policji, stąd zakładano niezwłoczne ich zagospodarowanie, dlatego w programach nie ujęto informacji o planowanym okresie zagospodarowania obiektów budowlanych i innych składników majątkowych po zakończeniu realizacji inwestycji oraz o planowanej kwocie środków finansowych i źródłach ich pochodzenia, które umożliwią zagospodarowanie tych efektów rzeczowych w planowanym okresie.

(akta kontroli: tom III, str. 1-7)

2. Brak uzgodnionego harmonogramu wykonania poszczególnych części dokumentacji projektowej dla Zadania nr 1, co było działaniem nierzetelnym.

Zgodnie z § 3 ust. 2 umowy 1290/75404/2015 z dnia 16 lutego 2016 r. na wykonanie dokumentacji projektowej dla Zadania nr 1, w terminie dwóch tygodni od zawarcia umowy strony zobowiązane były uzgodnić harmonogram opracowania poszczególnych części dokumentacji projektowej. KWP nie posiadała uzgodnionego ww. harmonogramu, co było działaniem nierzetelnym.

Jak wyjaśnił Zastępca Komendanta Wojewódzkiego KWP nie posiada w swoich zasobach tego harmonogramu. Zastępca Komendanta nie podał powodu braku ww. dokumentu.

(akta kontroli: tom I, str. 407-414, tom III, str. 151-156)

W powyższej sprawie były Naczelnik WIR⁷³ stwierdził, że nie pamięta dlaczego nie został opracowany ww. harmonogram. Zgodnie z umową harmonogram miał uzgodnić inspektor nadzoru wyznaczony do kontaktów z Wykonawcą.

(akta kontroli: tom VI, str. 4)

3. Odbiór dokumentacji projektowej dla Zadania nr 1 i Zadania nr 2 niezgodnie z zasadami określonymi w fazie 2 lit. i Algorytmu PIR.

Odbioru dokumentacji projektowej dla Zadania nr 1 i Zadania nr 2 dokonywały osoby wyznaczone w umowach do kontaktów z Wykonawcą, a protokoły odbioru nie były opiniowane przez Naczelnika WIR i zatwierdzane przez Zastępcę Komendanta ds. Logistyki, jak przewidywały zasady określone w Algorytmie PIR.

Zgodnie z obowiązującym w okresie od 1 czerwca 2016 r. do 10 września 2018 r. Algorytmem PIR 2 faza lit. i, odbioru dokumentacji projektowej (osiem odbiorów) powinna dokonać komisja powołana decyzją Zastępcy Komendanta Wojewódzkiego Policji ds. logistyki, spośród pracowników WIR oraz osoby wyznaczonej przez użytkownika końcowego⁷⁴. W skład komisji nie mogły wchodzić osoby biorące udział w opracowaniu dokumentacji projektowej, tj. wyznaczone do kontaktów i reprezentujące KWP zgodnie z zawartą umową o zamówienie publiczne. Odbiorów dokumentacji do Zadania nr 1 dokonali:

- 30 listopada 2016 r. i 12 grudnia 2016 r. inspektor nadzoru zatrudniony w WIR wyznaczony do kontaktów z wykonawcą w ramach zawartej umowy 1290/75404/2015 z dnia 16 lutego 2016 r.;
- 9 maja 2017 r. dwaj inspektorzy nadzoru zatrudnieni w WIR, w tym jeden wyznaczony do kontaktów z wykonawcą w ramach zawartej umowy 1290/75404/2015 z dnia 16 lutego 2016 r.;
- 17 maja 2017 r. trzech inspektorzy nadzoru zatrudnieni w WIR i starszy specjalista WIR;
- 31 maja 2017 r. czterech inspektorów nadzoru zatrudnionych w WIR, w tym jeden wyznaczony do kontaktów z wykonawcą oraz starszy specjalista WIR w ramach zawartej umowy 1290/75404/2015 z dnia 16 lutego 2016 r.; 7 czerwca 2017 r. inspektor nadzoru zatrudniony w WIR, wyznaczony do kontaktów z wykonawcą w ramach zawartej umowy 417/75405/2017 z 18 maja 2017 r.;
- 5 września 2018 r. trzech inspektorzy nadzoru zatrudnieni w WIR, w tym jeden wyznaczony do kontaktów z wykonawcą w ramach zawartej umowy 670/75405/2018 z dnia 3 lipca 2018 r.

Odbioru dokumentacji projektowej dla Zadania nr 2 dokonało w dniu 31 października 2017 r. czterech inspektorów nadzoru zatrudnionych w WIR, wszyscy zgodnie z umową 862/75405/2017 z dnia 24 sierpnia 2017 r. upoważnieni do kontaktów z Wykonawcą. W siedmiu spośród ośmiu odbiorów przeprowadzonych w okresie obowiązywania ww. Algorytmu PIR uczestniczyły osoby wyznaczone do kontaktów z Wykonawcą.

Zgodnie z obowiązującym od 11 września 2018 r. Algorytmem PIR 2 faza lit. i, odbioru dokumentacji projektowej (trzy odbiory) powinna dokonać komisja powołana decyzją Zastępcy Komendanta Wojewódzkiego Policji ds. logistyki spośród pracowników WIR oraz osoby wyznaczonej przez użytkownika końcowego. W skład komisji oprócz osób biorących udział w opracowaniu dokumentacji projektowej, tj. wyznaczonych do kontaktów mogły wchodzić inne osoby wyznaczone przez naczelnika WIR. Odbioru dokumentacji do Zadania nr 1 dokonali:

- 31 października 2019 r. trzech inspektorów nadzoru zatrudnionych w WIR;

⁷³ Naczelnik WIR w okresie od 1 stycznia 2013 r. do 9 sierpnia 2019 r.

⁷⁴ Użytkownik końcowy dla Zadania nr 1 – KMP w Sosnowcu, dla Zadania nr 2 – KP w Wojkowicach.

- 16 lipca 2020 r. dwóch inspektorów nadzoru zatrudnionych w WIR oraz inspektor nadzoru – przedstawiciel firmy zewnętrznej;
- 10 sierpnia 2021 r. inspektor nadzoru przedstawiciel firmy zewnętrznej.

Spośród 11 odbiorów dokonanych w okresie obowiązywania ww. algorytmów tylko w jednym przypadku, tj. do odbioru dokumentacji w dniu 10 sierpnia 2021 r. została powołana na piśmie przez Zastępcę Komendanta Wojewódzkiego ds. logistyki komisja odbierająca dokumentację, do pozostałych odbiorów takiej komisji nie powołano w formie pisemnej.

Zgodnie z zapisami obowiązujących w poszczególnych okresach Algorytmów PIR, protokół odbioru dokumentacji miał opiniować Naczelnik WIR, a zatwierdzać Zastępcę Komendanta Wojewódzkiego ds. logistyki. Spośród jedenastu protokołów odbioru cztery⁷⁵ zatwierdził Zastępcę Komendanta Policji ds. logistyki, osiem zaakceptował lub podpisał⁷⁶ Naczelnik WIR, w tym tylko w jednym⁷⁷ przypadku przedstawił opinię.

(akta kontroli: tom I, str. 20-21, 69-70, 401-406, 596-587, 604-608, 614-616, 621-622, 629-630, 636-638, 646-649, 657, 666- 667, 671-678)

Jak wyjaśnił Zastępcę Komendanta Wojewódzkiego do odbiorów dokumentacji projektowej, sporządzonej w ramach zawartych umów została wyznaczona komisja czego dowodem jest odbiór ww. dokumentacji. Brak jest natomiast dokumentu w oparciu o który komisja odbiorowa została powołana. KWP nie posiada informacji o powodach odbioru dokumentacji w sposób różniący się od opisanego w procedurze z uwagi na to, że ówczesny Naczelnik WIR nie jest już zatrudniony w KWP.

(akta kontroli: tom III, str. 151-154, 168-169)

W powyższej sprawie były Naczelnik WIR⁷⁸ stwierdził, że uznawał, iż skoro dokumentacja została zweryfikowana przez inspektorów nadzoru, to wystarczający będzie jego podpis. Ponadto stwierdził, że zawarte ustalenia w algorytmie PIR w zakresie odbioru dokumentacji projektowej przy takim składzie osobowym WIR i przy tylu prowadzonych inwestycjach i remontach były nie do zrealizowania. Po działaniu algorytmu PIR, który paraliżował prace wydziału wprowadzono pierwszą aktualizację algorytmu i przygotowano następne zapisy. Do czasu zmiany algorytmu nie było możliwe ustalenie komisji odbiorowej dokumentacji zgodnie z jego brzmieniem, ponieważ nie dysponował tak dużym składem osobowym.

Natomiast były Zastępcę Komendanta Wojewódzkiego Policji ds. Logistyki nie potrafił wyjaśnić dlaczego nie zatwierdzał ww. protokołów. W kwestii powoływania komisji do odbioru dokumentacji były Zastępcę Komendanta Wojewódzkiego Policji stwierdził, że za przygotowanie decyzji i wyznaczenie składu komisji odbiorowej odpowiedzialny był Naczelnik WIR, a decyzje wydawane były w formie pisemnej.

Kolejny były Naczelnik WIR⁷⁹ stwierdził, że co tydzień odbywały się odprawy z Zastępcą Komendanta ds. Logistyki i tam były omawiane protokoły odbioru dokumentacji, nie zawsze opiniowano je na piśmie. Wskazał, że algorytm PIR nakładał szereg obowiązków na Naczelnika WIR, np. w odniesieniu do inwestycji, tj. przynajmniej jedną wizytę w miesiącu na miejscu tej inwestycji, organizowanie

⁷⁵ Z 7 czerwca 2017 r., 5 września 2018 r., 16 lipca 2020 r. i 10 sierpnia 2021 r.

⁷⁶ 30 listopada 2016 r., 12 grudnia 2016 r., 9 maja 2017 r., 31 maja 2017 r., 31 października 2017 r., 5 września 2018 r., 16 lipca 2020 r., 10 sierpnia 2021 r.

⁷⁷ 10 sierpnia 2021 r.

⁷⁸ Naczelnik WIR w okresie od 1 stycznia 2013 r. do 9 sierpnia 2019 r.

⁷⁹ Naczelnik WIR w okresie od 10 sierpnia 2019 r. do 16 lutego 2021 r.

w odniesieniu do tej inwestycji spotkania z wykonawcą i inspektorami nadzoru na miejscu budowy oraz w siedzibie KWP, przy 20 inwestycjach nakładało to obowiązek 60 spotkań w skali miesiąca, co było fizycznie niemożliwe.

(akta kontroli: tom VI, str. 4-5, 10, 37-38)

4. Nie wystapiono o zgody na realizację inwestycji na nieruchomości pozostającej w trwałym zarządzie dla Zadania nr 1 i Zadania nr 2 oraz pozostałych sześciu inwestycji budowlanych realizowanych w latach 2017-2023⁸⁰, co stanowiło naruszenie art. 43 ust. 2 pkt 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Zgodnie z art. 43 ust. 2 pkt 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami jednostka organizacyjna ma prawo korzystania z nieruchomości oddanej w trwały zarząd, a w szczególności do zabudowy, odbudowy, rozbudowy, nadbudowy, przebudowy, remontu lub rozbiórki obiektu budowlanego na nieruchomości, zgodnie z przepisami prawa budowlanego, za zgodą organu nadzorującego.

Nieruchomości na której realizowane były Zadanie nr 1 i Zadanie nr 2 stanowiły własność Skarbu Państwa w trwałym zarządzie KWP w Katowicach⁸¹.

KWP nie zwróciła się z wnioskiem o wydanie zgody na przeprowadzenie robót budowlanych do Wojewody Śląskiego, który zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie⁸² jest zwierzchnikiem rządowej administracji zespolonej w województwie.

Jak wyjaśnił Zastępca Komendanta Wojewódzkiego i Naczelnik WIR, KWP nie posiada w swoich zasobach dokumentu wnoszącego o zgodę na realizację Zadania nr 1 i Zadania nr 2 oraz pozostałych inwestycji budowlanych, a także nie zna powodu dla którego nie wystapiono z takim wnioskiem do Wojewody Śląskiego na podstawie art. 43 ust. 2 pkt 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Osoby odpowiedzialne za powyższe nie pracują w KWP.

(akta kontroli: tom III, str. 151-154, tom III, str. 403 -408)

Były Naczelnik WIR⁸³ stwierdził, że prawdopodobnie został przeoczony ten przepis. Sugerowali się zgodą odpowiedniego ministra.

Natomiast były Zastępca Komendanta Wojewódzkiego Policji ds. Logistyki nie potrafił wyjaśnić kwestii braku wystąpień o przedmiotowe zgody.

(akta kontroli: tom VI, str. 5, 10)

W trakcie kontroli NIK KWP wystąpiła do Wojewody Śląskiego o zgodę na wykonanie robót budowlanych na podstawie art. 43 ust. 2 pkt. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami dla zadań inwestycyjnych ujętych w planie inwestycji Policji na 2023 r.

(akta kontroli: tom VI, str. 166)

OCENA CZĄSTKOWA

KWP planując i przygotowując inwestycje budowlane nie posiadała wszystkich wymaganych zgód. Dysponowała zgodą wydaną na podstawie art. 135 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, jednakże przygotowując inwestycje budowlane na nieruchomościach pozostających w trwałym zarządzie, nie występowała do Wojewody o zgodę na zabudowę nieruchomości, co stanowiło naruszenie art. 43 ust. 2 pkt 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Opracowane dla badanych inwestycji programy inwestycyjne nie zawierały wszystkich elementów, o których mowa w § 6 ust. 1 rozporządzenia ws. inwestycji. Dla Zadania nr 1 sporządzono dwa programy

⁸⁰ Komisariat Policji (dalej KP) Miedźna z siedzibą w Woli, Posterunek Policji (dalej PP) w Wilkowicach, KP w Łodygowicach, PP w Istebnej, PP w Milówce i PP w Kroczykach.

⁸¹ Akt notarialny z 23 czerwca 2017 r. Repertorium A nr 729/2017 – Wojkowice, akt notarialny z 11 września 2014 r. Repertorium A nr 6711/2014 – Sosnowiec.

⁸² Dz.U. z 2023 r., poz. 190.

⁸³ Naczelnik WIR w okresie od 1 stycznia 2013 r. do 9 sierpnia 2019 r.

inwestycyjne dzieląc inwestycję na etap projektowania oraz jej realizacji. Tym samym poszczególne elementy składowe programu inwestycyjnego odniesiono nie do inwestycji jako całości, ale do każdego etapu osobno. Komenda przystąpiła do realizacji inwestycji po zatwierdzeniu programów inwestycji. Wykonawcy dokumentacji projektowo-kosztorysowej zostali wyłonieni zgodnie z przepisami ustawy Pzp, a dokumentacja została opracowana w zakresie niezbędnym dla wyłonienia w trybie przetargu wykonawcy robót budowlanych oraz realizacji inwestycji i była zgodna z mpzp. KWP posiadała opracowane procedury, które w sposób szczegółowy określały kolejność czynności wykonywanych podczas realizacji inwestycji budowlanych, osoby uczestniczące w poszczególnych czynnościach, zarówno ze strony ich realizacji jak i odpowiedzialne za ich nadzór. Jednakże odbiór dokumentacji projektowej dla dwóch skontrolowanych zadań inwestycyjnych odbył się niezgodnie z wewnętrznymi procedurami. Ponadto dla realizacji inwestycji w Sosnowcu brak było uzgodnionego harmonogramu wykonania poszczególnych części dokumentacji projektowej, co stanowiło działanie nierzetelne.

OBSZAR

Opis stanu
faktycznego

2. Realizacja inwestycji budowlanych.

2.1. W latach 2017-2022 Komenda Wojewódzka zrealizowała wydatki majątkowe w łącznej wysokości 281 486,1 tys. zł, z tego 188 584,8 tys. zł stanowiły wydatki inwestycyjne⁸⁴. Udział wydatków majątkowych w ww. okresie w wydatkach ogółem wyniósł odpowiednio: 7,3%, 5%, 4,3%, 2,7%, 2,6% i 1,4%. Struktura wydatków majątkowych w kolejnych latach okresu 2017-2022 przedstawiała się następująco:

- w 2017 r. – 83 876,3 tys. zł, w tym wydatki inwestycyjne 55 581,0 tys. zł;
- w 2018 r. – 54 958,7 tys. zł, w tym wydatki inwestycyjne 37 694,4 tys. zł;
- w 2019 r. – 52 232,7 tys. zł, w tym wydatki inwestycyjne 27 560,5 tys. zł;
- w 2020 r. – 34 923,9 tys. zł, w tym wydatki inwestycyjne 28 619,2 tys. zł;
- w 2021 r. – 34 925,6 tys. zł, w tym wydatki inwestycyjne 29 532,2 tys. zł;
- w 2022 r. – 20 568,9 tys. zł, w tym wydatki inwestycyjne 9 597,5 tys. zł.

Głównymi źródłami finansowania wydatków inwestycyjnych w ww. okresie były: budżet państwa 174 324,0 tys. zł⁸⁵ (92,4%), FWP 13 959,0 tys. zł (7,4%) i środki unijne 301,8 tys. zł (0,2%). Struktura źródeł finansowania wydatków inwestycyjnych w poszczególnych latach przedstawiała się następująco:

- w 2017 r. – 54 197,2 tys. zł budżet państwa, 1 272,0 tys. zł FWP, 111,9 tys. zł środki unijne;
- w 2018 r. – 35 490,5 tys. zł budżet państwa, 2 014,0 tys. zł FWP, 189,9 tys. zł środki unijne;
- w 2019 r. – 27 500,5 tys. zł budżet państwa (w tym 2 100,0 tys. zł wydatki niewygasające), 60 tys. zł FWP;
- w 2020 r. – 23 713,9 tys. zł budżet państwa, 4 905,2 tys. zł FWP;
- w 2021 r. – 28 899,7 tys. zł budżet państwa (w tym 22 776,1 tys. zł wydatki niewygasające), 632,5 tys. zł FWP;
- w 2022 r. – 4 522,2 tys. zł budżet państwa (w tym 1 668,9 tys. zł wydatki niewygasające), 5 075,3 tys. zł FWP.

W latach 2017-2022 KWP realizowała odpowiednio: 22, 20, 13, 5, 18, 12 zadań inwestycyjnych. Spośród zadań inwestycyjnych realizowanych w ww. okresie były: budowa nowej siedziby Komendy Miejskiej w Sosnowcu oraz budowa nowej siedziby Komisariatu Policji w Wojkowicach. Na budowę KMP w Sosnowcu w latach

⁸⁴ Bez wydatków na zakupy inwestycyjne.

⁸⁵ W tym wydatki niewygasające – 26 545,0 tys. zł.

2017-2022 Komenda Wojewódzka wydała łącznie 50 451,0 tys. zł⁸⁶, z tego 47 515,4 tys. zł (94,2%) stanowiły środki budżetu państwa⁸⁷, 2 935,6 tys. zł FWP (5,8%). Zadanie budowa KP w Wojkowicach realizowane było w latach 2017-2019. Wydano z tego tytułu łącznie 5 256,2 tys. zł. Całość wydatków stanowiły środki budżetu państwa.

(akta kontroli: tom II, str. 1-4)

2.2. Wybór wykonawcy robót budowlanych

KWP w Katowicach na wybór wykonawcy robót budowlanych dla Zadania nr 1 przeprowadziła dwa postępowania w trybie przetargu nieograniczonego z aukcją elektroniczną. Pierwsze postępowanie zostało unieważnione na podstawie art. 93 ust 1 pkt 4 ustawy Pzp, tj. oferta z najniższą ceną przewyższała kwotę, którą Zamawiający zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia⁸⁸. Drugie postępowanie zostało rozstrzygnięte i zakończone podpisaniem umowy na wykonanie robót budowlanych⁸⁹. Na wykonanie robót budowlanych dla Zadania nr 2, KWP w Katowicach przeprowadziła trzy postępowania⁹⁰. Pierwsze i drugie postępowanie na podstawie art. 93 ust. 1 pkt 4 ustawy Pzp zostało unieważnione z uwagi na fakt, że w obu przypadkach oferty z najniższą ceną przewyższały kwotę, którą Zamawiający zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia⁹¹. Trzecie postępowanie na wykonawcę robót budowlanych dla tego zadania zostało zakończone zawarciem umowy.

(akta kontroli: tom V, str. 441-549, 615-621, 627-723)

Wykonawca prac budowlanych dla Zadania nr 1 został wybrany w wyniku postępowania przeprowadzonego w trybie przetargu nieograniczonego z aukcją elektroniczną, a Zadania nr 2 w wyniku postępowania przeprowadzonego w trybie przetargu nieograniczonego.

Badanie ww. postępowań wykazało, że:

- ustalenia wartości zamówienia w ramach Zadania nr 1⁹² i Zadania nr 2⁹³ dokonano z zachowaniem reguł określonych w art. 32-33 i art. 35 ustawy Pzp oraz nie wcześniej niż 6 miesięcy przed dniem wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia;
- opisu przedmiotu zamówienia dokonano zgodnie z art. 28-30 ustawy Pzp, a ogłoszenia zawierały wszystkie wymagane przepisami informacje, z wyjątkiem SIWZ i ogłoszenia zamówienia do Zadania nr 2 co przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;
- ogłoszenia o zamówieniach zamieszczono w Biuletynie Zamówień Publicznych⁹⁴, na stronie internetowej KWP w Katowicach oraz w miejscu publicznie dostępnym w siedzibie zamawiającego;
- umowy zostały zawarte z Wykonawcami, których oferty były najkorzystniejsze według kryteriów określonych w SIWZ;

⁸⁶ Zadanie rozpoczęto w 2016 r., w którym wydatkowano 111,4 tys. zł na opracowanie części dokumentacji projektowej. Łącznie na zadanie wydatkowano kwotę 50 562,4 tys. zł.

⁸⁷ W tym 7 851,3 tys. zł wydatki niewygasające.

⁸⁸ Zamawiający zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia kwotę 34 263,0 tys. zł, najkorzystniejsza wartość oferty po aukcji elektronicznej wynosiła 56 800,0 tys. zł.

⁸⁹ Kwota jaką Zamawiający zamierzał przeznaczyć wynosiła 41 560 162,96 zł brutto, najkorzystniejsza oferta złożona w toku aukcji elektronicznej wynosiła 48 920 031,32 zł.

⁹⁰ Pierwsze w trybie licytacji elektronicznej, drugie i trzecie postępowanie w trybie przetargu nieograniczonego.

⁹¹ W pierwszym postępowaniu Zamawiający na realizację zadania zamierzał przeznaczyć 4 445 669,00 zł brutto, a najkorzystniejsza oferta wynosiła 5 340 000,00 zł, w drugim postępowaniu Zamawiający na realizację zadania zamierzał przeznaczyć kwotę 4 445 669,00 zł, a najkorzystniejsza oferta wynosiła 4 800 000,02 zł.

⁹² W grudniu 2017 r. na podstawie kosztorysu inwestorskiego.

⁹³ We wrześniu 2017 r. na podstawie kosztorysu inwestorskiego.

⁹⁴ Dalej: BZP.

- zawarte umowy były zgodne z projektami zamieszczonymi w SIWZ oraz z ofertami wykonawców;
- umowy zawierały postanowienia dotyczące rękojmi i gwarancji jakości zgodne z warunkami przetargów i ofertami złożonymi przez wykonawców. Umowy były zgodne z warunkami przetargów również w zakresie kar umownych oraz odszkodowań z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zamówienia;
- nie wystąpiły przypadki dokonywania oceny ofert, które powinny zostać odrzucone, lub które nie zostały uzupełnione w terminie wskazanym przez zamawiającego.

(akta kontroli: tom II, str. 5-19, 31-44, tom V, str. 602-735, tom VI str. 167-479)

Umowa na roboty budowlane dla Zadania nr 1 została zawarta dnia 20 kwietnia 2018 r., na kwotę 48 920,0 tys. zł (brutto). Umowa na roboty budowlane dla Zadania nr 2 została zawarta w dniu 26 lutego 2018 r., na kwotę 5 000,0 tys. zł (brutto). Do każdej z umów zawarto po dwa aneksy, co zostało szczegółowo opisane w pkt. 2.8. niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli: tom II, str. 5-19, 31-44)

W badanych umowach o roboty budowlane przewidziano wynagrodzenie w oparciu o podstawy cenotwórcze kosztorysu ofertowego. W przypadku Zadania nr 1 kwota wynagrodzenia wskazana przez Wykonawcę w złożonej ofercie wynosiła 56 800,0 tys. zł, natomiast kwota wskazana w umowie wynosiła 48 920,0 tys. zł. Kwota wskazana w umowie odpowiadała zakresowi robót przedstawionemu w przedmiarze robót i była wyliczona na podstawie kosztorysu ofertowego złożonego po aukcji elektronicznej. Dla Zadania nr 2 kwota wynagrodzenia wskazana przez Wykonawcę w złożonej ofercie wynosiła 5 000,0 tys. zł brutto. Kwota ta odpowiadała wynagrodzeniu ujętemu w zawartej umowie. Ostatecznie na realizację Zadania nr 1 KWP wydatkowała w ramach umowy kwotę 44 684,5 tys. zł, a na realizację Zadania nr 2 kwotę 4 910,1 tys. zł.

(akta kontroli: tom II, str. 5-19, 31-44, tom V, str. 604-626, 652-658, 736-750, 762)

W umowach dotyczących robót budowlanych dla Zadania nr 1 i Zadania nr 2 podano, że rozliczenie częściowe Wykonawcy za wykonane roboty będzie się odbywało na podstawie częściowego protokołu odbioru robót, do którego Wykonawca sporządzi kosztorys powykonawczy sporządzony w kalkulacji szczegółowej uwzględniający zakres robót, który został wykonany. Natomiast rozliczenie końcowe za wykonane roboty będzie miało miejsce na podstawie bezusterkowego końcowego odbioru robót. Przy czym Wykonawca najpóźniej na dzień odbioru przedstawi Zamawiającemu dokumenty rozliczeniowe, tj. kosztorys powykonawczy sporządzony w kalkulacji szczegółowej uwzględniający zakres rzeczowy robót, który został wykonany, z podaniem konkretnej pozycji kosztorysu ofertowego wraz z uwzględnieniem robót wykonanych i odebranych na podstawie wcześniejszych protokołów odbioru narastająco od początku realizacji robót, do weryfikacji przez Inspektora nadzoru w terminie do 30 dni od odbioru końcowego oraz dokumenty rozliczeniowe z podwykonawcą (jeżeli występował). Ponadto w umowach zapisano, że końcowe rozliczenie wynagrodzenia Wykonawcy nastąpi po dokonaniu końcowego odbioru przedmiotu umowy, weryfikacji przez inspektora nadzoru kosztorysu powykonawczego sporządzonego w kalkulacji szczegółowej oraz przekazaniu kompletu dokumentacji powykonawczej w terminie określonym w umowie.

(akta kontroli: tom II, str. 5-19, 31-44, 353-359)

Po ogłoszeniu przez KWP w Katowicach w sierpniu 2017 r. pierwszego zamówienia na wykonawcę robót budowlanych Zadania nr 1, do zamawiającego wpłynęło ponad

200 pytań⁹⁵ od potencjalnych oferentów w zakresie przedmiotu zamówienia określonego w załącznikach do SIWZ. Zamawiający udzielił odpowiedzi na wszystkie pytania oferentów oraz dokonał uzupełnienia zamieszczonego na stronie internetowej KWP w Katowicach ogłoszenia poprzez m.in.: skorygowanie zapisów w zamieszczonych przedmiarach, zamieszczenie przedmiarów uzupełniających oraz uzupełnienie dokumentacji technicznej. Zamawiający trzykrotnie dokonał zmian w załączonej do SIWZ dokumentacji projektowej⁹⁶. Kierowane do zamawiającego pytania nie spowodowały przedłużenia terminu składania ofert.

W przypadku drugiego postępowania na Zadanie nr 1 ogłoszonego w dniu 27 grudnia 2017 r., do SIWZ i jej załączników zawierających m.in.: projekty (np.: konstrukcyjny, architektoniczny, instalacji elektrycznej, sanitarnej, teletechnicznej, zieleni, dróg, strzelnicy, automatyki) oraz przedmiarów robót, wpłynęło również kilkadziesiąt pytań. Pytania dotyczyły m.in. kosztorysów robót teletechnicznych, sanitarnych, elektrycznych. Zamawiający sukcesywnie udzielał odpowiedzi, zamieszczając na stronie internetowej KWP w Katowicach m.in. skorygowane lub nowe przedmiary w branżach np.: budowlanej, teletechnicznej i sanitarnej, zestawienie obciążeń na fundamentach⁹⁷. Zamawiający modyfikował zapisy dokumentacji przetargowej postępowania w zakresie składania ofert. Zmianie uległ: termin składania i otwarcia ofert oraz wnoszenia wadium.

(akta kontroli: tom V, str. 602-603, 659-693)

W pierwszym i drugim ogłoszeniu dotyczącym postępowania przetargowego na wykonawcę robót budowlanych dla Zadania nr 2 (oba postępowania zostały unieważnione) do zamawiającego wpłynęło około 60 pytań potencjalnych oferentów. Pytania dotyczyły SIWZ i załączonych do niego projektów i przedmiarów robót. Natomiast na etapie trzeciego z postępowań dotyczącego wyboru wykonawcy robót budowlanych dla Zadania nr 2, w wyniku pytań potencjalnych oferentów udzielano jedynie wyjaśnień, nie dokonywano zmian dokumentacji projektowej, nie uszczegółowiano, ani nie zmieniano załączonych przedmiarów robót.

(akta kontroli: tom V, str. 694-695, 722)

2.3. Umowy o roboty budowlane

Umowy na roboty budowlane dla Zadania nr 1 oraz Zadania nr 2 zostały zawarte odpowiednio 20 kwietnia 2018 r. i 26 lutego 2018 r.⁹⁸ W umowach ustalono, że wynagrodzenie za wykonane i rozliczane roboty będzie ustalone w oparciu o podstawy cenotwórcze kosztorysu ofertowego. Umowy zobowiązywały Zamawiającego do protokolarnego przekazania Wykonawcy placu budowy⁹⁹. Umowy zabezpieczały interesy KWP w szczególności poprzez postanowienia o:

- braku prawa do wynagrodzenia za roboty niewykonane;

⁹⁵ Dotyczyły one m.in.: braków w załączonych przedmiarach (branża teletechniczna, elektryczna, sanitarna); wskazania po czyjej stronie jest np. wycinka drzew i krzewów zaznaczonych na Planie Zagospodarowania Terenu czy ewentualne opłaty z tym związane; wskazania w których pozycjach należy ująć np. tymczasową organizację ruchu, wykonanie płyty fundamentowej pod zbiorniki retencyjne, separator, trafostację i studnie wodomierzową oraz wykonanie palowania pod ww. obiekty, ścianę oporową gr 40 cm i wys. 11 m przedstawioną na rysunku; potwierdzenia np. klasy betonu dla budynku A, B i C, klasy betonu na ociepy budynku B,C, klasy betonu i klasy ekspozycji ścian żelbetonowych myjni budynku B,C; przesłania szczegółowych rysunków i specyfikacji (osadnika znajdującego się w kanalizacji sanitarnej, studni wodomierzowej, skrzynki gazowej).

⁹⁶ W dniu 7 września 2017 r. zmieniono specyfikację pomp, osadnika poziomego, rysunku studni wodomierzowej, rysunku KM.06 części projektu budowlanego, przedmiar budowlany, przedmiar elektryka, przedmiar branża sanitarna.

⁹⁷ W dniu 25 stycznia 2018 r. zmieniono rzut fundamentów; w dniu 19 stycznia 2018 r. zmiana w przedmiarze branży budowlanej; w 1 lutego 2018 r. zmiana przedmiaru w branży budowlanej, elektrycznej, instalacji teletechnicznej, mocowania i danych technicznych masztu flagowego; 2 lutego 2018 r. zmiana przedmiaru w branży instalacji sanitarnej, rysunku studni wodomierzowej, rys. separatora substancji ropopochodnych, schemat co.01; w dniu 6 lutego 2018 r. zmiana zestawień obciążeń przekazywanych na fundamenty, w branży elektrycznej, instalacji teletechnicznej; w dniu 12 lutego 2018 r. zmiana przedmiaru w branży instalacyjnej -sanitarnej.

⁹⁸ Zadanie nr 1 – umowa nr 367/75405/2018 na kwotę 48 920,0 tys. zł, Zadanie nr 2 – umowa nr 143/75405/2018 na kwotę 5 000,0 tys. zł

⁹⁹ W terminie 14 dni dla Zadania nr 1 i 7 dni dla Zadania nr 2 od daty zawarcia umowy.

- konieczności uzyskania od KWP akceptacji protokołów konieczności i kalkulacji w przypadkach wystąpienia robót dodatkowych i zamiennych;
- obowiązku przedłożenia harmonogramu rzeczowo-finansowego;
- zleceniu wykonania robót zgodnie z kosztorysem ofertowym, dokumentacją projektową, specyfikacją techniczną wykonania i odbioru robót budowlanych, zasadami sztuki budowlanej i obowiązującymi przepisami;
- terminie i sposobie zgłaszania zakończenia robót ulegających zakryciu;
- obowiązku wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy;
- obowiązku ubezpieczenia wykonawcy od ryzyka budowlanego i odpowiedzialności cywilnej;
- udzieleniu gwarancji na wykonane roboty budowlane oraz na zamontowany sprzęt;
- konieczności przedkładania do akceptacji projektów umów zawieranych z podwykonawcami;
- naliczaniu kar umownych.

Jak wyjaśnił Zastępca Komendanta Wojewódzkiego, do postępowania przetargowego wykonawcy przed podpisaniem umów przedłożyli oświadczenia z wykazem osób oraz informacją o sposobie ich zatrudnienia. Z uwagi na to, że omawiane inwestycje stanowią złożony proces budowlany brak było możliwości bieżącego nadzoru pojedynczych pracowników budowlanych. Jednocześnie Zastępca Komendanta zwrócił uwagę, że przepisy zamówień publicznych oraz obowiązujących umów nie nakładały obowiązku weryfikacji spełnienia zatrudnienia na podstawie umowy o pracę osób wykonujących czynności bezpośrednio związane z wykonywaniem przedmiotu zamówienia. Ponadto wyjaśnił, że nie stwierdzono przypadków, ani nie uzyskano informacji, że powyższy wymóg nie był realizowany. Nie było również przesłanek by Zamawiający miał dokonywać weryfikacji osób zatrudnionych przez wykonawcę przy realizacji zadania.

(akta kontroli: tom II str. 5-17, 31-44, tom III, str. 1-6)

Wykonawcy robót budowlanych Zadania nr 1 i Zadania nr 2 przedłożyli Inwestorowi umowy polisy OC w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej, wraz z dowodami opłacenia składek.

(akta kontroli: tom III, str. 228-276)

2.4. Zabezpieczenie należytego wykonania umowy na wykonanie robót budowlanych

KWP w Katowicach żądała od wykonawców robót ustanowienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy oraz właściwego usunięcia wad i usterek. Wykonawcy wnieśli wymagane zabezpieczenia przed podpisaniem umów, w wysokości w nich określonej, na pełny okres, w tym Wykonawca umowy:

- Zadania nr 1 – w dniu 18 kwietnia 2018 r.¹⁰⁰.

Do ww. ubezpieczenia Wykonawca w dniu 8 sierpnia 2018 r. przedłożył Aneks nr 1, zgodnie z którym suma gwarancji należytego wykonania umowy i właściwego usunięcia wad i/lub usterek wynosiła 4 929 834,68 zł;

- Zadania nr 2 – w dniu 23 lutego 2018 r. wniósł gwarancję bankową należytego wykonania umowy do wysokości 499 999,99 zł. Całkowita kwota niniejszej gwarancji podlegała automatycznej redukcji w dniu 1 grudnia 2019 r. do kwoty 150 000,00 zł, która to kwota miała zabezpieczyć zobowiązania z tytułu rękojmi za wady. Gwarancja wygasa z dniem 15 grudnia 2024 r.

¹⁰⁰ Z czego: a) kwota do wysokości 4 892 003,13 zł stanowiła zabezpieczenie roszczeń powstałych z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania prac objętych umową - z okresem obowiązywania od 20 kwietnia 2018 r. do 19 maja 2022 r., b) kwota do wysokości 1 467 600,94 zł stanowiła równowartość kosztów usunięcia wad i/lub usterek, powstałych w przedmiocie umowy w okresie ważności niniejszej gwarancji, po dokonaniu odbioru końcowego i ich nieusunięciu.

Wartość zabezpieczenia nie ulegała zmniejszeniu wraz z postępem prac w Zadaniu nr 1 i Zadaniu nr 2.

(akta kontroli: tom II, str. 588-593)

2.5. Rozpoczęcie robót budowlanych

Według dzienników budowy, roboty budowlane w ramach skontrolowanych zadań rozpoczęto po uzyskaniu pozwolenia na budowę, tj. roboty na Zadaniu nr 1 rozpoczęto 25 kwietnia 2018 r. (pozwolenie na budowę z dnia 5 maja 2017 r.), na Zadaniu nr 2 prace rozpoczęto w dniu 22 maja 2018 r. (pozwolenie na budowę z 12 grudnia 2017 r.).

KWP w Katowicach teren budowy dla skontrolowanych zadań przekazała wykonawcy w terminach określonych w umowach, tj. dla Zadania nr 1 w dniu 24 kwietnia 2018 r., dla Zadania nr 2 w dniu 5 marca 2018 r.¹⁰¹.

(akta kontroli: tom II, str. 157, 212-217, tom III, str. 395-395a, tom IV, str. 8-9, 621-623)

Zamawiający w dniu 24 kwietnia 2018 r. protokolarnie przekazał wykonawcy robót budowlanych Zadania nr 1: dokumentację projektową, dziennik budowy, tymczasowe organizacje ruchu – na czas wykonywania robót budowlanych dla zjazdu publicznego oraz dla przyłącza wodociągowego w pasie drogowym, Docelową Organizację Ruchu, STWiORB, Tymczasowe organizacje ruchu (na czas wykonywania robót budowlanych), projekt technologiczny strzelnicy kulowej.

W przypadku Zadania nr 2 Wykonawca dokumentacji protokołem z dnia 20 października 2017 r. dokonał przekazania Inwestorowi dokumentacji, tj.: projekt budowlany, projekt wykonawczy pełnobranżowy, STWiORB dla branży budowlanej i sanitarnej¹⁰², przedmiary robót dla wszystkich branż, dokumentacja w wersji elektronicznej (płyta CD). W dokumentacji KWP w Katowicach brak było dokumentu potwierdzającego przekazanie ww. dokumentacji projektowej Wykonawcy robót budowlanych.

Naczelnik WIR wyjaśnił, że KWP w Katowicach nie odnalazła protokołu przekazania dokumentacji projektowej wykonawcy robót budowlanych Zadania nr 2. Jednocześnie dodał, że nie można wykluczyć że taki protokół został sporządzony. Dodał, że dokumentacja projektowa była ogólnodostępna, gdyż została umieszczona w załączniku do postępowania przetargowego, zaś Wykonawca bezsprzecznie był w jej posiadaniu.

(akta kontroli: tom III, str. 295-296, 298, tom IV, str. 60-61, 619-620)

Zamawiający o zamierzonym terminie rozpoczęcia robót budowlanych Zadania nr 1 powiadomił Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Sosnowcu w dniu 25 kwietnia 2018 r., a w przypadku Zadania nr 2 - Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Będzinie w dniu 21 maja 2018 r.

KWP nie przedłożyła pism określonych w art. 41 ust. 4 ustawy Prawo budowlane potwierdzających poinformowanie projektantów sprawujących nadzór autorski nad budową KMP w Sosnowcu i KP w Wojkowicach o terminie rozpoczęcia robót budowlanych.

Naczelnik WIR w powyższej sprawie wyjaśnił, że nie zna przyczyn braku posiadania ww. pism, a osoby odpowiedzialne za nadzór budowlany w tamtym czasie nie są już pracownikami KWP w Katowicach. Dodał, że zgodnie z notatką służbową ze spotkania na budowie KMP w Sosnowcu w dniu 24 kwietnia 2018 r. (dzień przekazania terenu budowy) na miejscu obecni byli przedstawiciele z firmy

¹⁰¹ Pierwsze prace na budowie rozpoczęły się 22 maja 2018 r.

¹⁰² Obejmującą wentylację i klimatyzację, instalację wodno-kanalizacyjną, instalację gazową i przekładkę sieci ciepłej.

projektanta, co wskazuje na posiadanie przez nich wiedzy dotyczącej rozpoczęcia robót budowlanych.

(akta kontroli: tom III, str. 385-387, 414, tom IV, str. 1-7)

2.6. Zatrudnianie i umowy z podwykonawcami

Podczas realizacji Zadania nr 1 Wykonawca zawarł 23 umowy z podwykonawcami¹⁰³. Umowa z wykonawcą uzależniała wypłatę wynagrodzenia wykonawcy robót w przypadku zlecenia części prac podwykonawcom od przedstawienia dokumentów rozliczeniowych z podwykonawcą. W celu wykazania rozliczenia z podwykonawcą przy odbiorach częściowych robót Wykonawca przedkładał oświadczenia podwykonawcy zawierające nazwę umowy, datę jej zawarcia, zakres i wartość robót objętych odbiorem częściowym, sposób zapłaty, termin otrzymania zapłaty, wartość zapłaty¹⁰⁴. W przypadku braku zatrudnienia podwykonawców przy zakresie prac objętych fakturą Wykonawca składał oświadczenie, że wskazany protokołem odbioru zakres prac wykonywał bez udziału podwykonawców. Umowa z Wykonawcą zawierała zapisy o obowiązku przedłożenia przez wykonawcę do akceptacji przez KWP projektu umowy z podwykonawcą, której przedmiotem są roboty budowlane, a następnie potwierdzonej za zgodność z oryginałem kopii zawartej umowy o podwykonawstwo, w terminie siedmiu dni od jej zawarcia. Spośród 23 umów z podwykonawcami dziewięć wpłynęło do Komendy po upływie siedmiu dni od daty ich zawarcia, tj. od jednego do sześciu dni. Zgodnie z umową Wykonawca miał zapłacić karę umowną za nie przedłożenie poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii umowy o podwykonawstwo lub jej zmian. Umowa nie przewidywała kar umownych za nieterminowe przedłożenie umowy, więc tym samym Wykonawca nie miał możliwości naliczania kar umownych z tego tytułu. KWP w terminie 14 dni od doręczenia projektu umowy lub kopii zawartej umowy mogła zgłosić pisemne zastrzeżenia do projektu lub sprzeciw do zawartej umowy o podwykonawstwo. Wykonawca zobowiązany był także do przedłożenia KWP potwierdzonej za zgodność z oryginałem kopii zawartej umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem były dostawy lub usługi. Wyżej wymienione zasady zawierania umów obowiązywały również dalszych podwykonawców. Termin zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy nie mógł być dłuższy niż 30 dni od doręczenia wykonawcy, podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy faktury potwierdzającej zleconą dostawę, usługę lub robotę budowlaną. Umowa przewidywała naliczanie kar umownych za brak przedłożenia do akceptacji projektu umowy o podwykonawstwo lub jej zmiany, brak przedłożenia potwierdzonej kopii zawartej umowy o podwykonawstwo lub jej zmiany lub zawarcie umowy bez akceptacji KWP oraz za uchylanie się od zapłaty podwykonawcy. Umowy o podwykonawstwo zostały zawarte zgodnie z ww. ustaleniami.

(akta kontroli: tom II str. 32-36, 72-126, tom III str. 279-281)

Umowa z podwykonawcą na dostawę i montaż bram oraz montaż ogrodzenia została zawarta¹⁰⁵ przed jej pisemną akceptacją przez KWP. Jak wyjaśnił Zastępca Komendanta Wojewódzkiego Policji Wykonawca pismem z dnia 29 stycznia 2021 r.¹⁰⁶ przesłał do zaopiniowania projekt umowy z podwykonawcą. KWP pismem z dnia 15 lutego 2021 r.¹⁰⁷ wskazała elementy konieczne do uzupełnienia w ramach umowy. Powyższe pismo zawierało wszystkie uwagi do przedłożonego dokumentu, zaś ich uwzględnienie przez Wykonawcę powodowało, że umowa była

¹⁰³ 23 umowy i jeden aneks do umowy.

¹⁰⁴ Od faktury z 24 marca 2020 r. FA/0013/03/2020 przedkładano również dowody zapłaty.

¹⁰⁵ 23 lutego 2021 r.

¹⁰⁶ Znak DR/U/W/2021/01/0347.

¹⁰⁷ Znak IR-0151-425/20/407/21/EM.

zaakceptowana przez KWP. Skierowanie do Wykonawcy pisma wskazującego wymagane zmiany, a następnie ich zaakceptowanie i wprowadzenie przez Wykonawcę było jednoznaczne z akceptacją treści umowy o podwykonawstwo przez KWP. Pismo KWP z dnia 25 lutego 2021 r.¹⁰⁸ stanowiło jedynie formalne potwierdzenie przyjęcia za prawidłową treści umowy. Zgodnie z umową na wykonanie robót budowlanych dla Zadania nr 1 przy rozliczeniu końcowym Wykonawca zobowiązany był do złożenia oświadczenia podwykonawcy o dokonanych rozliczeniach finansowych za zrealizowany zakres robót, obejmującego takie same elementy, jak oświadczenie składane przy rozliczeniu częściowym. Wszyscy podwykonawcy złożyli ww. oświadczenia. KWP nie prowadziła rejestru umów z podwykonawcami. Umowy z podwykonawcami gromadzone były w odrębnych teczках. Wartość zawartych umów z podwykonawcami wyniosła 23 894,4 tys. zł brutto co stanowiło 48,5 % wartości umowy z Wykonawcą. Jak wyjaśnił Naczelnik WIR, w trakcie realizacji umowy nie wystąpiły przypadki zapłaty wynagrodzenia bezpośrednio podwykonawcom.

Przy realizacji Zadania nr 2 nie zatrudniano podwykonawców.

(akta kontroli: tom II str. 77- 113, 541-545, tom III, str. 279-284, 357-384, tom VI str. 515-523)

2.7. Udzielanie zaliczek

KWP przewidywała w SIWZ możliwość udzielenia zaliczek wykonawcom robót budowlanych w Zadaniu nr 1 i Zadaniu nr 2. Podczas realizacji Zadania nr 2 Wykonawca nie otrzymywał zaliczek. W umowie na roboty budowlane na budowę KMP w Sosnowcu określono następujące zasady udzielania zaliczek:

- zaliczki udzielano na pisemny wniosek wykonawcy na roboty budowlane lub zakup materiałów budowlanych wynikających z zestawienia materiałów kosztorysu ofertowego;
- ustalono górny limit udzielonej jednorazowo lub w transzach zaliczki, który wynosił do wysokości 50% wartości realizowanego zamówienia;
- udzielano zaliczki tylko na roboty objęte odbiorami częściowymi;
- wprowadzono obowiązek wskazania we wniosku o zaliczkę zakresu prac lub wykazu materiałów, który Wykonawca pokryje z udzielonej zaliczki, terminu wykonania oraz formy zabezpieczenia. Jako formę zabezpieczenia dopuszczono gwarancję bankową, ubezpieczeniową lub poręczenie bankowe;
- obowiązek wniesienia 100% zabezpieczenia zaliczki;
- wskazanie części robót realizowanych w ramach zaliczki przez podwykonawcę;
- wprowadzono obowiązek wystawienia przez zamawiającego w terminie siedmiu dni od otrzymania zaliczki faktury VAT potwierdzającej otrzymanie zaliczki.

KWP w każdym czasie mogła żądać rozliczenia zaliczki w terminie nie dłuższym niż 30 dni, a w przypadku braku tego rozliczenia KWP przysługiwało prawo wypowiedzenia umowy z przyczyn leżących po stronie wykonawcy oraz do wykorzystania zabezpieczenia zaliczki i zabezpieczenia należytego wykonania robót. Wniosek o kolejną transzę zaliczki mógł być złożony wyłącznie po rozliczeniu przyznanej. Łącznie przyznano wykonawcy dwie zaliczki. Pierwszą w dniu 31 grudnia 2019 r. w wysokości 3 961,3 tys. zł, drugą w dniu 29 grudnia 2020 r. w wysokości 16 421,2 tys. zł. Zabezpieczeniem zaliczki w 100 % były gwarancje ubezpieczeniowe i gwarancje bankowe¹⁰⁹. Zaliczki udzielane były zgodnie z postanowieniami umowy.

¹⁰⁸ Znak IR-0151-425/20/622/21/EM – pismo akceptujące ostateczną treść umowy o podwykonawstwo, po dokonaniu w niej zmian wnioskowanych przez KWP.

¹⁰⁹ Gwarancja ubezpieczeniowa z dnia 23 grudnia 2019 r. nr 4A/UL2019/20 na kwotę 4 mln zł, gwarancja bankowa z 18 grudnia 2020 r. nr 19 1020 2313 0000 3396 0181 0829 na kwotę 421,2 tys. zł, gwarancja bankowa z dnia 21 grudnia 2020 r. nr 86200-02-0330195 na kwotę 8 mln zł, gwarancja ubezpieczeniowa z 22 grudnia 2020 r. nr 99806156179 na kwotę 8 mln zł.

Wykonawca kilkakrotnie zwracał się z wnioskami o prolongatę terminów części nierozliczonych zaliczek, jako powód podając wydłużone procedury odbiorowe poszczególnych zakresów robót wynikające z braku zatwierdzenia bieżących przerobów przez inspektorów nadzoru, ogłoszony na terenie kraju stan epidemii, liczne błędy w przedmiarach i projektach branży teletechnicznej i elektrycznej oraz brak akceptacji przez KWP wniosków materiałowych, co skutkowało brakiem możliwości wykonania zaplanowanego przerobu lub brakiem możliwości odbioru wykonanego przerobu. W każdym przypadku prolongaty terminu rozliczenia zaliczki Wykonawca przedkładał aneksy do gwarancji bankowych lub ubezpieczeniowych wydłużające okresy obowiązywania gwarancji.

(akta kontroli: tom II str. 31-44, 129-156)

2.8. Aneksy do zawartych umów o roboty budowlane

Do Zadania nr 1 KWP zawarła następujące aneksy:

1. 8 sierpnia 2018 r. – dotyczył zwiększenia wartości umowy o kwotę 378,3 tys. zł brutto, w związku z koniecznością rozbiórki stwierdzonych podczas prac ziemnych elementów fundamentów żelbetowych. Prace te nie były ujęte w wielobranżowej dokumentacji projektowo-kosztorysowej;
2. 5 czerwca 2020 r. – dotyczył wprowadzenia zakresu prac, które mogły być wykonywane z udziałem podwykonawców¹¹⁰.

Do Zadania nr 2 KWP zawarła następujące aneksy:

1. 15 maja 2018 r. – dotyczył zmiany kierownika budowy;
2. 28 grudnia 2018 r. – dotyczył zmiany w sposobie dokonywania rozliczeń.

Aneksy do Zadania nr 1 i aneks z 15 maja 2018 r. do Zadania nr 2 zawarte były na wnioski wykonawców robót budowlanych. Wniosek na zwiększenie wartości umowy w związku z robotami dodatkowymi, które nie zostały uwzględnione w dokumentacji projektowo-kosztorysowej zawierał kosztorys ofertowy, który został zweryfikowany przez inspektora nadzoru w specjalności konstrukcyjno-budowlanej i uzgodniony z wykonawcą dokumentacji projektowej. Wprowadzone aneksami zmiany nie wymagały konieczności zmiany pozwolenia na budowę. Po stwierdzeniu w trakcie wykopu pozostałości ziemnych elementów fundamentów żelbetowych (Zadanie nr 1) inspektor nadzoru nakazał w dniu 4 czerwca 2018 r. wstrzymanie robót. Roboty zostały wznowione w dniu 8 sierpnia 2018 r., tj po podpisaniu aneksu do umowy.

Jak wyjaśnił Zastępca Komendanta Wojewódzkiego Policji z uwagi na upływ czasu brak jest możliwości stwierdzenia kto wnioskował o zmianę umowy do Zadania nr 2 wprowadzoną w dniu 28 grudnia 2018 r., a przepisy kodeksu cywilnego nie narzucają co do zasady obowiązku pisemności w ramach kontraktowania.

Aneksy do umowy do Zadania nr 2 zawarte były z naruszeniem przepisów określonych w art. 144 ustawy Pzp, co szczegółowo przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli: tom II str.18-20, 45-67, 127-128, tom III, str. 279-284)

2.9. Nadzór nad realizacją umowy o roboty budowlane

Naczelnik WIR wyjaśnił, że dla budowy Zadania nr 1 i Zadania nr 2 został powołany zespół do koordynacji zadania inwestycyjnego. Zespół ten wskazany został w umowach o roboty budowlane dla ww. zadań, tj. z ramienia Inwestora skład został określony w § 3 pkt 3 umów, a z ramienia Wykonawcy w § 3 pkt 8 umów. Dodał,

¹¹⁰ Wprowadzono możliwość zlecenia podwykonawstwa w zakresie wykonania strzelnicy.

że w sposób zwyczajowy osobą wyznaczoną do koordynacji czynności inspektorów nadzoru inwestorskiego różnych specjalności był inspektor branży konstrukcyjno-budowlanej.

(akta kontroli: tom II, str. 5-19, 31-44, tom III, str. 295-297)

W § 3 pkt 3 umów o roboty budowlane dla badanych zadań wskazano personalnie inspektorów nadzoru branż budowlanej, sanitarnej, elektrycznej i telekomunikacyjnej, którzy z ramienia zamawiającego mieli pełnić nadzór na robotami przewidzianymi w umowach o roboty budowlane. Ponadto, zostali oni uprawnieni m.in.: do podejmowania decyzji dotyczących zakresu robót i ich ceny w granicach zawartych umów oraz uczestniczenia w odbiorach robót budowlanych.

(akta kontroli: tom II, str. 5-19, 31-44)

Nadzór inwestorski dla kontrolowanych zadań inwestycyjnych był prowadzony przez pracowników WIR, a przypadku Zadania nr 1 dodatkowo przez podmioty zewnętrzne na podstawie:

– umowy zawartej w dniu 4 marca 2020 r., na pełnienie w pełnym zakresie nadzoru inwestorskiego nad robotami budowlanymi w branży konstrukcyjno-budowlanej przy realizacji ww. inwestycji. Wynagrodzenie za sprawowanie funkcji Inspektora Nadzoru było wyliczone jako % od kwoty zrealizowanych robót budowlanych branży konstrukcyjno-budowlanej, nad którymi będzie on pełnił nadzór w ramach tej umowy. Termin wykonania umowy określono od dnia podpisania umowy, a zakończenie – po całkowitym rozliczeniu zadania z wykonawcą robót oraz uzyskaniu pozwolenia na użytkowanie i wykonaniu kontroli po 30 dniach od dnia podpisania odbioru końcowego robót budowlanych. Do obowiązków Inspektora nadzoru należało m.in.: pełnienie obowiązków inspektora nadzoru inwestorskiego oraz zapewnienie i koordynacja pracy inspektorów nadzoru poszczególnych branż, współpraca z projektantem pełniącym nadzór autorski, kontrolowanie prawidłowości wpisów dokonanych w dzienniku budowy i wydawanie wykonawcy robót budowlanych polecenia, potwierdzonego wpisem w dzienniku budowy, sprawdzanie jakości i egzekwowanie zgodności wykonywanych robót budowlanych i wyrobów budowlanych z kosztorysem ofertowym, określonymi wymaganiami technicznymi, sztuką budowlaną oraz zatwierdzonym decyzją projektem budowlanym, sprawdzanie i odbieranie robót budowlanych ulegających zakryciu lub zanikających, uczestniczenie w próbach i odbiorach technicznych instalacji i urządzeń technicznych, organizowanie narad budowy co najmniej raz w miesiącu i sporządzanie z nich protokołów. W dniu 30 marca 2020 r. do ww. umowy zawarto aneks nr 1, którym dokonano zmiany osoby wskazanej do pełnienia funkcji Inspektora Nadzoru, w tym numeru jego uprawnień budowlanych oraz numeru określającego jego przynależność do właściwej Izby Inżynierów Budownictwa.

– umowy zawartej w dniu 16 grudnia 2020 r., na pełnienie w pełnym zakresie nadzoru inwestorskiego nad robotami budowlanymi w branży elektrycznej. W umowie wskazano Inspektora Nadzoru, podając iż do jego obowiązków będzie należał pełny zakres czynności określonych w przepisach ustawy Prawo budowlane oraz przewidzianych w umowie nr 367/75405/2018 o roboty budowlane z dnia 20 kwietnia 2018 r. Do jego obowiązków należało również przedstawianie zamawiającemu pisemnej opinii w sprawie możliwości wprowadzania rozwiązań zamiennych, wnioskowanych przez wykonawcę. Wynagrodzenie za sprawowanie ww. funkcji było wyliczone jako %¹¹¹, od kwoty zrealizowanych robót budowlanych branży elektrycznej, nad którymi będzie pełnił nadzór inwestorski w ramach niniejszej umowy.

(akta kontroli: tom III, str. 120-150)

¹¹¹ Cena ofert w stosunku do wartości robót budowlanych branży elektrycznej pozostałych do realizacji zgodnie z kosztorysem ofertowym w wysokości 3 517 741,38 zł brutto.

W przypadku Zadania nr 1 i Zadania nr 2 inspektorzy nadzoru inwestorskiego weryfikowali przedkładane protokoły odbioru robót częściowych ze stanem faktycznym, sprawdzali kosztorysy, weryfikowali zakres protokołów konieczności, zatwierdzali materiały budowlane przed ich wbudowaniem, uczestniczyli w próbach i odbiorach technicznych urządzeń, uczestniczyli w odbiorach końcowych. Ponadto dla Zadania nr 1 brali udział w radach budowy i spotkaniach na terenie budowy, a od 30 listopada 2018 r. weryfikowali obmiary robót.

Przebieg nadzoru nad robotami budowlanymi dokumentowano w dziennikach budowy (Zadanie nr 1 i Zadanie nr 2). Dla Zadania nr 1 nadzór inwestorski nad realizacją umowy o roboty budowlane udokumentowano również w notatkach służbowych ze spotkań na terenie budowy, notatkach z narad koordynacyjnych odbywających się na budowie, na których omawiano tematy techniczne i organizacyjne. W protokółowanych naradach uczestniczyli pracownicy WIR, inspektorzy nadzoru inwestorskiego, projektant, kierownik budowy, kierownicy robót branżowych.

(akta kontroli: tom II, str. 545,677- 682, tom II, str. 158-289, 666-673, tom IV, str. 43-41, 104-109, 163-371, 419-433, 451-454, 463-580, 737-740)

Ponadto inspektor nadzoru inwestorskiego nad robotami budowlanymi w branży konstrukcyjno-budowlanej (zewnętrzny) dla Zadania nr 1 przedkładał zamawiającemu miesięczne raporty dotyczące postępu robót. Pierwszy raport obejmował okres robót od 1 do 30 kwietnia 2020 r. Raporty zawierały informacje o zakresie robót w raportowanym okresie, porównanie harmonogramu robót do faktycznej realizacji, wnioski i opinie inspektora.

(akta kontroli: tom III, str. 389-394, tom IV, str. 14-28)

W zakresie realizacji Zadania nr 1 ustalenia poczynione podczas narad odbywających się na terenie budowy, spotkań podczas Rad Budowy, korespondencji z wykonawcą dokumentacji projektowej i robót budowlanych w zakresie konieczności zastosowania robót dodatkowych lub zamiennych były przekazywane do osób bezpośrednio odpowiedzialnych w Komendzie za nadzór nad realizacją ww. inwestycji, tj. Z-cy Komendanta KWP w Katowicach i Naczelnika WIR. Notatki służbowe ze spotkań na terenie budowy sporządzane przez Naczelnika WIR opatrzone były odręcznym dopiskiem „zapoznałem się” i podpisem Z-cy Komendanta KWP w Katowicach. Ponadto od grudnia 2019 r. Z-ca Komendanta KWP w Katowicach osobiście uczestniczył w spotkaniach Rady Budowy.

Z przebiegu realizacji umowy o roboty budowlane dla Zadania nr 2 Inwestor był w posiadaniu tylko dwóch sprawozdań technicznych ze stanu zaawansowania prac¹¹², przedłożonych przez Wykonawcę. Sprawozdania te obejmowały informację o wykonanych robót w ww. okresach oraz robót zaplanowanych do wykonania w następnym miesiącu.

Naczelnik WIR wyjaśnił, że KWP w Katowicach nie posiada innych sprawozdań z realizacji ww. inwestycji

Nadzór ze strony Inwestora nad jej realizacją nie został udokumentowany w postaci notatek, protokołów z narad, spotkań z Rad Budowy.

Naczelnik WIR wyjaśnił, że KWP w Katowicach w ramach inwestycji dotyczących budowy Zadania nr 2 w posiadanej dokumentacji nie odnalazła notatek dotyczących realizacji ww. przedsięwzięcia. Dodał również, że KWP w Katowicach nie posiada stosownej dokumentacji, w oparciu o którą możliwe byłoby potwierdzenie spotkań odbywających się na terenie budowy KP w Wojkowicach.

¹¹² Nr 4/2018 z września 2018 r. i nr 5 z października 2018 r.

Byli Naczelnicy WIR, jak również były Z-ca Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach ds. logistyki stwierdzili, że w trakcie robót budowlanych Zadania nr 2 uczestniczyli w spotkaniach na placu budowy, a ze spotkań tych sporządzane były notatki.

Zgodnie z w § 3 ust. 10 umowy nr 367/75405/2018 z dnia 20 kwietnia 2018 r. na wykonanie robót budowlanych w KMP w Sosnowcu oraz umowy 0143/75405/2018 z 26 lutego 2018 r. na wykonanie robót budowlanych w KP w Wojkowicach zmiana osób pełniących nadzór nad robotami budowlanymi z ramienia Wykonawcy i Zamawiającego nie wymagała aneksowania umowy, lecz pisemnego powiadomienia drugiej strony o dokonaniu zmiany. W trakcie realizacji umowy 367/75405/2018 dopuszczono do sprawowania nadzoru z ramienia Wykonawcy na stanowisku kierownika robót przez osoby nie spełniające wymagań w zakresie doświadczenia określonych w SIWZ, o przedstawiono dalej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W trakcie realizacji umowy nr 367/75405/2018 z dnia 20 kwietnia 2018 r. oraz umowy 0143/75405/2018 z 26 lutego 2018 r. nie pobierano oświadczeń od kierowników robót i inspektorów nadzoru o przejęciu obowiązków, co szczegółowo przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli: tom III, str. 295-297, 446-449, tom IV, str. 163-366, 425-589, tom VI, str. 2-11, 36-39)

2.10. Dzienniki budowy

W celu udokumentowania realizacji Zadania nr 1 i Zadania nr 2 prowadzone były dzienniki budowy. W prowadzonym przy realizacji Zadania nr 1 dzienniku budowy wpisów dokonywali: kierownik budowy, kierownicy robót i inspektorzy nadzoru w branży konstrukcyjno-budowlanej, sanitarnej, elektrycznej i teletechnicznej, projektant. Przy realizacji Zadania nr 2 w dzienniku budowy wpisu dokonywali: kierownik budowy, kierownik robót w branży konstrukcyjno-budowlanej, inspektor nadzoru w branży konstrukcyjno-budowlanej oraz projektant. Dzienniki nie były prowadzone zgodnie z wymogami rozporządzenia ws. dziennika budowy, postanowieniami zawartych umów na roboty budowlane oraz postanowieniami STWiORB, co szczegółowo przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli: tom II str. 157-289)

2.11. Dokumentacja dotycząca realizacji inwestycji

Protokoły robót dodatkowych i zamiennych były weryfikowane przez inspektorów nadzoru oraz uzgadniane z projektantem. Wykonawca Zadania nr 1 dokonał przekazania zamawiającemu dokumentacji powykonawczej odpowiednio w dniach: 16 czerwca 2021 r. w zakresie instalacji sanitarnej wewnętrznej (dokumentacja powykonawcza projektowa, protokoły odbioru, dokumentacja jakościowa, instrukcje, gwarancje), uzupełnionej w dniu 19 sierpnia 2021 r. oraz w dniu 5 maja 2022 r. w zakresie branży: budowlanej/strzelnica¹¹³, elektrycznej, teletechnicznej. Ponadto w dniu 5 maja 2022 r. przekazano dokumentację dotyczącą: kontenerowej stacji transformatorowej, zatwierdzoną instrukcję współpracy ruchowej dla zasilania SN/nn, dokumentację zasilania UPS, dokumentację agregatu prądotwórczego. Ww. dokumentacja została przekazana w formie papierowej i elektronicznej.

Dla Zadania nr 2 Wykonawca przekazał Inwestorowi w dniu 25 listopada 2019 r. dokumenty odbiorowe, tj.: projekt powykonawczy, atesty, certyfikaty, Dokumentacja Techniczno-Ruchowa, pomiary, kosztorysy końcowe branża elektryczna –

¹¹³ Dokumentacja dot. m.in.: geodezji/geologii, fundamentowania kolumn, dach/stolarka aluminiowa, elewacja lekka mokra, elewacja wentylowana, tereny zewnętrzne/ogrodzenie, roboty wykończeniowe, architektura, konstrukcja, dokumentacja jakościowa - technologiczna strzelnicy.

silnopiętrowa. Ww. dokumentacja została przekazana w formie papierowej i elektronicznej (płyta CD).

(akta kontroli: tom II, str. 47-62, 412-430, tom III, str. 301-321, tom IV, str. 138-140, 628)

Oględziny budynku KP w Wojkowicach przeprowadzone w dniu 11 sierpnia 2023 r. nie wykazały istotnych odstępstw od dokumentacji projektowej. W obiekcie dostępna była książka obiektu, zgodnie z którą kubatura obiektu brutto wynosiła 3336,96 m³, sumaryczna powierzchnia użytkowa pomieszczeń – 687,37 m², a powierzchnia zabudowy 305,22 m².

Podczas oględzin ustalono m.in., że:

- budynek KP niepodpiwniczony, składający się z trzech kondygnacji nadziemnych (ostania jako poddasze). Elewacja budynku w kolorze jasny i ciemny popiel;
- dach był dwuspadowy kryty blachą powlekaną w rąbek stojący w kolorze szarym;
- dostępnych 13 miejsc parkingowych, w tym jedno dla osób niepełnosprawnych;
- na parterze budynku usytuowana została toaleta przystosowana dla osób niepełnosprawnych.

Na terenie KP wybudowano: wiatę na samochody, trzy słupy z oświetleniem ledowym, dwa maszty na flagi, pięć lamp solarnych oraz wyznaczone, okratowane i zadane miejsce, na kontenery na odpady komunalne.

Oględziny budynku KMP w Sosnowcu przeprowadzone w dniu 16 sierpnia 2023 r., wykazały, że w obiekcie dostępna była książka obiektu, zgodnie z którą kubatura obiektu wynosiła 41622,95m³, powierzchnia użytkowa – 8534,57 m², a powierzchnia zabudowy 2323,15 m².

Podczas oględzin ustalano m.in., że:

- budynek Komendy podpiwniczony, składający się z czterech kondygnacji nadziemnych i podziemnego garażu. W budynku zainstalowano windę (9-cio osobowa). Elewacja budynku w kolorze jasny i ciemny popiel (trzy kolory). Dach kryty blachą w kolorze szarym;
- przed budynkiem Komendy wybudowano 26 miejsc parkingowych (w tym jedno miejsce oznaczone dla osób niepełnosprawnych), a w podziemnym garażu 37 miejsc parkingowych oraz 143 miejsca parkingowe na terenie placu wewnętrznego;
- na parterze budynku usytuowana została toaleta przystosowana dla osób niepełnosprawnych,

Na terenie posesji Komendy zlokalizowano: wiatę śmietnikową, 32 słupy oświetleniowe (13 szt. przed budynkiem, 19 szt. na terenie placu wewnętrznego), trzy ławki do siedzenia, trzy maszty na flagi. Ponadto ustawiono dwa kosze na śmieci, cztery szt. popielnic, stojak na rowery, a przed budynkiem Komendy mieścił się jeden pylon, na którym umieszczono logo Policji i napis „POLICJA Komenda Miejska Policji w Sosnowcu”

(akta kontroli: tom I, str. 166, tom III, str. 523-565, 610-698, tom IV, str. 121, 658-659, 677, 720, tom VI, str. 167-479)

2.12. Płatności za roboty budowlane

Podstawą rozliczeń częściowych za roboty budowlane były:

- protokoły odbioru częściowego podpisane przez inspektorów nadzoru branż, których dotyczył zakres odbieranych protokołem prac i kierownika budowy lub kierownika budowy i kierowników robót;
- zweryfikowane w ramach nadzoru inwestorskiego przez inspektora nadzoru branży, której dotyczył zakres wykonanych prac kosztorysy powykonawcze;

- oświadczenia wykonawcy o samodzielnym wykonaniu odbieranych robót w przypadku braku podwykonawców;
- oświadczenia podwykonawców o rozliczeniu finansowym z wykonawcą w zakresie odbieranych prac.

Wartości robót ujętych na fakturze odpowiadały wartościom z protokołu odbioru i kwotom zatwierdzonym do zapłaty przez inspektorów nadzoru na kosztorysach powykonawczych.

(akta kontroli: tom II str. 546, 677- 682)

Podstawą rozliczenia końcowego był protokół końcowy stwierdzający bezusterkowe wykonanie robót budowlanych. Protokół podpisany był przez inspektorów nadzoru poszczególnych branż i kierownika budowy. Do rozliczenia końcowego Zadania nr 1 Wykonawca sporządził kosztorys końcowy, który nie został zweryfikowany przez inspektorów nadzoru. Do rozliczenia Zadania nr 2 Wykonawca nie sporządził kosztorysu końcowego, co szczegółowo przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli: tom II, str. 546, 677- 682, tom IV, str.109-110, 630-631)

Faktury za roboty budowlane płacone były w obowiązujących terminach, za wyjątkiem trzech faktur¹¹⁴, które zostały opłacone po terminie. KWP dysponowała w dwóch przypadkach oświadczeniami osób uprawnionych do reprezentowania Wykonawcy o rezygnacji z naliczenia odsetek za opóźnienie. Odnosnie do trzeciej faktury (FA/0012/05/2020 z 27 maja 2020 r.) Naczelnik WIR wyjaśnił, że faktura ta była nieprawidłowo wystawiona. Wykonawca wystawił fakturę korygującą¹¹⁵, wpływ do KWP w dniu 9 lipca 2020 r. Dodał, że dopiero po jej wpływie możliwe było dokonanie płatności na konto Wykonawcy, a tym samym nie było podstaw do naliczenia KWP w Katowicach odsetek za opóźnienie zapłaty przez wykonawcę robót budowlanych, jak również nie nastąpiło opóźnienie w zapłacie faktury na konto Wykonawcy.

(akta kontroli: tom II, str. 353-361, 447, 450)

Częściowych odbiorów robót budowlanych dla Zadania nr 1 i Zadania nr 2 dokonywano niezgodnie z postanowieniami algorytmów PIR, co przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

2.13. Operat kolaudacyjny

Postanowienia umów na roboty budowlane dla Zadania nr 1 i Zadania nr 2 nie przewidywały opracowania i przedłożenia inwestorowi przed odbiorem końcowym operatu kolaudacyjnego¹¹⁶. Na podstawie analizy dokumentacji powykonawczej badanych inwestycji w branżach (budowlanej, sanitarnej, elektrycznej, teletechnicznej i drogowej) stwierdzono, że zawierały one m.in.: certyfikaty zgodności urządzeń i materiałów, aprobaty techniczne, atesty higieniczne, zaświadczenia o dopuszczeniu materiałów i urządzeń do stosowania w budownictwie, instrukcje obsługi i montażu urządzeń, karty gwarancyjne urządzeń. Ponadto zawarte w nich były takie dokumenty jak: Instrukcja obsługi i eksploatacji obiektu, Instrukcja przeciwpożarowa. Dokumentacja powykonawcza - część formalno-prawna zawierała dokumentację budowy, tj.: kserokopie pozwoleń na budowę, kserokopie dzienników budowy, protokoły odbioru robót, protokoły prób i badań, np. szczelności kanalizacji sanitarnej,

¹¹⁴ 2/06.2019 z 14 czerwca 2019 r. na kwotę 589 384,19 zł zapłacona 5 dni po terminie – roboty budowlane KP Wojkowice, FA/0005/06/2019 z dnia 11 czerwca 2019 r. na kwotę 181 548,47 zł zapłacona częściowo w kwocie 368,27 11 dni po terminie i FA/0012/05/2020 z dnia 27 maja 2020 r. na kwotę 538 728,03 zł zapłacona częściowo w kwocie 126 723,62 zł 19 dni po terminie – roboty budowlane KMP w Sosnowcu.

¹¹⁵ KFA/000002/20 z dnia 30 czerwca 2020 r.

¹¹⁶ Opracowanie takiego operatu nie było obowiązkowe.

rurociągu tłocznego, rurociągów grawitacyjnych kanalizacji deszczowej czy protokoły rozruchów urządzeń.

(akta kontroli: tom II, str. 5-19, 31-44, tom V, str. 340-359)

Inwestor dokonał protokolarnego przekazania nowo wybudowanych budynków użytkownikom, tj. Komendantowi Miejskiemu Policji w Sosnowcu w dniu 10 stycznia 2023 r. oraz Komendantowi Powiatowemu Policji w Będzinie w dniu 31 grudnia 2019 r. W przypadku Zadania nr 1 Wykonawca udzielił gwarancji na wykonane roboty budowlane do dnia 17 stycznia 2028 r., w przypadku Zadania nr 2 do dnia 27 grudnia 2024 r. W przypadku Zadania nr 1 protokolarne przekazanie budynku użytkownikowi (Komendant Miejski Policji w Sosnowcu) przez Inwestora (KWP w Katowicach) nastąpiło po roku od momentu uzyskania decyzji z PINB w Sosnowcu o pozwoleniu na użytkowanie budynku A wraz z infrastrukturą towarzyszącą (8 grudnia 2021 r.) i zasiedleniu budynku przez personel policji w Sosnowcu (styczeń 2022 r.).

Komendant Wojewódzki Policji w Katowicach wyjaśnił, że równolegle z zakończeniem robót budowlanych i uzyskaniem pozwolenia na użytkowanie wyposażono KMP w Sosnowcu w sprzęt techniki teleinformatycznej oraz sprzęt kwaterunkowy w wymiarze umożliwiającym właściwe funkcjonowanie nowo wybudowanego obiektu. Dodał, że uwzględniając zły stan techniczny starego obiektu, złe warunki pracy zatrudnionych tam funkcjonariuszy oraz pracowników policji, a także chęć uniknięcia ponoszenia dodatkowych kosztów związanych z utrzymywaniem dwóch obiektów jednocześnie, podjęta została decyzja o przeniesieniu komendy do nowej lokalizacji. Dodał również, że w 2022 r. po zasiedleniu jednostki uzupełniano jeszcze zakupy o dodatkowe elementy kwaterunku. Ostatnia płatność z tego tytułu nastąpiła 31 grudnia 2022 r. Z uwagi na to, dopiero po ostatnim zakupie zakończono II etap inwestycji, możliwe stało się zgodnie z Decyzją nr 429/18 Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach oddanie użytkownikowi końcowemu inwestycji do użytkowania.

(akta kontroli: tom III, str. 403-409, tom IV, str. 126)

2.14. Pozwolenie na użytkowanie

Przed wydaniem pozwolenia na użytkowanie budynku wybudowanego w ramach Zadania nr 2 PINB w Będzinie w dniu 11 grudnia 2019 r. przeprowadził obowiązkową kontrolę zakończonej budowy obiektu budowlanego. Z ww. kontroli sporządzono protokół, w którym stwierdzono, że wszystkie roboty budowlane zostały wykonane zgodnie z pozwoleniem na budowę, nie stwierdzono istotnych odstępstw od zatwierdzonego projektu budowlanego lub innych warunków pozwolenia na budowę, a teren uporządkowano i zagospodarowano. Dla Zadania nr 1 PINB w Sosnowcu nie przeprowadził kontroli budowy obiektu. Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Sosnowcu wyjaśnił, iż zgodnie z art. 31 ^{zy1} ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 i innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych¹¹⁷ w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19, przepisów art. 55 ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy Prawo budowlane, nie stosuje się, a wnioski o udzielenie pozwolenia na użytkowanie złożone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, jeżeli nie wydano decyzji o pozwoleniu na użytkowanie, traktuje się jak zawiadomienie o zakończeniu budowy, o którym mowa w art. 54 ustawy Prawo budowlane.

(akta kontroli: tom V, str. 324-336)

PINB w Sosnowcu pismem z dnia 8 grudnia 2021 r. zaświadczył, że nie wnosi sprzeciwu do wniosku Inwestora dotyczącego pozwolenia na użytkowanie dla części

¹¹⁷ Dz. U. z 2023r. poz. 1327, ze zm.

inwestycji obejmującej budynek biurowy A wraz z infrastrukturą towarzyszącą, powstałego w ramach inwestycji – budowa siedziby KMP w Sosnowcu, stwierdzając iż nadaje się on do użytkowania. W uzasadnieniu podano, że do zakończenia inwestycji pozostaje budynek C (Zadanie nr 1). Dla Zadania nr 2 pozwolenie na użytkowanie zostało wydane Decyzją Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Będzinie z dnia 12 grudnia 2019 r.

(akta kontroli: tom IV, str. 121-125, 658-664)

Przed wydaniem ww. pozwoleń na użytkowanie dla ww. obiektów, kontroli dokonał Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny¹¹⁸ w Sosnowcu, Państwowy Inspektor Sanitarny Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji¹¹⁹ oraz Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Sosnowcu¹²⁰. Z kontroli sporządzone zostały protokoły – dla Zadania nr 1 protokół KM PSP z 5 maja 2021 r., z kontroli PPIS z dnia 21 kwietnia 2021 r., a dla Zadania nr 2 z kontroli PIS MSWiA z dnia 14 listopada 2019 r.

Inwestor w dniu 5 listopada 2019 r. na podstawie art. 56 ustawy Prawo budowlane przesłał zawiadomienie do Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Będzinie¹²¹ o zakończeniu budowy KP w Wojkowicach i zamiarze przystąpienia do użytkowania, z prośbą o zajęcie stanowiska w sprawie zgodności wykonania obiektu budowlanego z projektem budowlanym. KP PSP nie przeprowadziła kontroli budynku KP w Wojkowicach w związku z zakończeniem budowy i chęcią uzyskania pozwolenia na użytkowanie.

W powyższej sprawie Naczelnik WIR wyjaśnił, że warunkiem otrzymania decyzji o pozwoleniu na użytkowanie budynku KP w Wojkowicach, zgodnie z prawem budowlanym, była pozytywna opinia KP PSP w Będzinie. Dodał, że opinia KP PSP w Będzinie została wydana w formie „cichej zgody”.

(akta kontroli: tom III, str. 447, 449, tom IV, str. 69-98, 640-649)

Opinie sanitarne zostały wydane po przeprowadzeniu kontroli, w wyniku których stwierdzono, że obiekty budowlane spełniały wymagania higieniczno-sanitarne. KP PSP w Sosnowcu, po przeprowadzeniu czynności kontrolno-rozpoznawczych, nie wniósł uwag w sprawie uzyskania pozwolenia na użytkowanie dla Zadania nr 1.

(akta kontroli: tom IV, str. 73-76, 640-643)

W dniu 23 grudnia 2021 r. Wykonawca Zadania nr 1 protokolarnie dokonał przekazania Zamawiającemu obiektu, tj. siedziby nowej Komendy Miejskiej Policji w Sosnowcu. Ponadto Wykonawca przekazał komplet kluczy przyszłemu użytkownikowi obiektu. Ze strony Zamawiającego w odbiorze uczestniczył Komendant Miejski Policji w Sosnowcu oraz dwóch przedstawicieli Zespołu Finansów i Zaopatrzenia KMP w Sosnowcu. Ww. protokołem dokonano odczytu stanu licznika energii elektrycznej, wody i ciepła.

(akta kontroli: tom IV, str. 126, 726-736)

Do użytkowania obiektów budowlanych zrealizowanych w ramach skontrolowanych zadań przystąpiono po przyjęciu zawiadomienia o zakończeniu budowy i braku sprzeciwu PINB w zakresie przystąpienia do użytkowania, co potwierdzały m.in. informacje zamieszczone na stronie internetowej Komendy oraz w lokalnej prasie, z których wynika, że od dnia 15 stycznia 2022 r. sosnowieccy policjanci zaczęli pełnić służbę w nowej siedzibie Komendy Miejskiej Policji w Sosnowcu, a w dniu 21 stycznia 2022 r. odbyło się uroczyste otwarcie nowej siedziby Komendy Miejskiej w której

¹¹⁸ Dalej: PPIS.

¹¹⁹ Dalej: PIS MSWiA.

¹²⁰ Dalej: KM PSP.

¹²¹ Dalej: KP PSP.

uczestniczył m.in.: Komendant Główny Policji, Komendant Wojewódzki Policji w Katowicach, Prokurator Krajowy, przedstawiciele Wojewody Śląskiego oraz Marszałka Województwa Śląskiego. W marcu 2022 r. na stronie internetowej Komendy Miejskiej w Sosnowcu widniał już nowy adres siedziby komendy, tj. ul. Janowskiego 16.

Natomiast uroczyste otwarcie siedziby Komisariatu Policji w Wojkowicach nastąpiło 23 stycznia 2020 r. Uczestniczyli w nim m.in.: Komendant Wojewódzki Policji w Katowicach, Dyrektor Gabinetu Komendanta Głównego Policji, przedstawiciele lokalnych władz samorządowych.

(akta kontroli: tom IV, str. 592-605)

2.15. Protokół odbioru końcowego realizowanych inwestycji

W umowach dotyczących skontrolowanych zadań określono, że odbiór końcowy robót może nastąpić tylko po całkowitym zakończeniu wszystkich robót składających się na przedmiot umowy. Zakończenie robót zostało poprzedzone stosownymi wpisami w dzienniku budowy przez kierownika budowy¹²². Zgodnie z umowami na roboty budowlane zakończenie Zadania nr 1 ustalono w terminie 48 miesięcy od przekazania placu budowy, tj. do 24 kwietnia 2022 r., a dla Zadania nr 2 do dnia 31 października 2019 r.

(akta kontroli: tom II, str. 6-17, 32-46, 178, 289)

W umowach na roboty budowlane dla Zadania nr 1 i Zadania nr 2 podano m.in., że rozpoczęcie czynności odbiorowych przez komisję odbiorową nastąpi w terminie wyznaczonym przez Zamawiającego, nie później niż w 14 dniu od daty wpływu zgłoszenia.

Wykonawca Zadania nr 1 w dniu 8 listopada 2021 r. zgłosił Zamawiającemu gotowość do odbioru końcowego. Z-ca Komendanta KWP w Katowicach w dniu 9 listopada 2021 r. powołał Komisję do odbioru końcowego ww. Zadania, której zadaniem było sprawdzenie poprawności, jakości i kompletności wykonanych robót budowlanych zgodnie z warunkami umowy oraz zasadami wiedzy technicznej. W dniu 15 listopada 2021 r. Komisja Odbiorowa podpisała Raport z Odbioru Końcowego, w którym wyszczególnione zostały usterki stwierdzone na poszczególnych piętrach obiektu oraz na zewnątrz obiektu. Wykonawca w dniu 9 grudnia 2021 r. poinformował o ich usunięciu i zgłosił gotowość do odbioru końcowego inwestycji. W dniu 21 grudnia 2021 r. Komisja Odbiorowa dokonała odbioru końcowego technicznego „pousterkowego” budynku A wraz z zagospodarowaniem terenu. Komisja stwierdziła, że po dokonanych oględzinach wykonanych robót zadania inwestycyjnego, usterki wykazane w raporcie z 15 listopada 2021 r. zostały przez wykonawcę usunięte, a roboty zostały wykonane pozytywnie, zgodnie z zawartą umową. W dniu 17 stycznia 2022 r. inspektorzy nadzoru branży sanitarnej, budowlanej i elektrycznej, przy współudziale Wykonawcy (kierownik budowy, kierownik robót) podpisali protokół końcowego odbioru wykonanych robót, zgodnie z którym zakres wykonanych robót został wykonany zgodnie z umową, jakość wykonanych robót była dobra, a odebrane prace nie posiadały wad ani usterek.

(akta kontroli: tom II, str. 6-17, 32-46, tom IV, str. 101, 103-110)

Dla Zadania nr 2 Wykonawca w dniu 31 października 2019 r. zgłosił Inwestorowi gotowość przystąpienia do czynności odbiorowych. Inwestor wyznaczył termin rozpoczęcia czynności odbiorowych na dzień 13 listopada 2019 r. W przedłożonej dokumentacji brak było decyzji Z-cy Komendanta KWP ds. Logistyki dotyczącej powołania Komisji odbiorowej prac objętych umową o roboty budowlane dla ww.

¹²² Dla Zadania nr 1 wpis z dnia 8 listopada 2021 r. dla Zadania nr 2 wpis z 30 października 2019 r.

Zadania oraz wyznaczenia przez Zamawiającego terminu rozpoczęcia czynności odbiorowych. W powyższej sprawie Naczelnik WIR wyjaśnił, że Komisja do odbioru końcowego robót budowlanych dla KP w Wojkowicach została wyznaczona, czego dowodem jest dokonanie przez jej członków komisyjnego odbioru końcowego robót budowlanych. Brak jest natomiast dokumentu w oparciu, o który komisja odbiorowa została powołana.

(akta kontroli: tom I str. 89, tom II, str. 6-17, tom III str. 358-360, 384)

Komisja odbiorowa w protokole technicznego odbioru robót – „usterkowym” z dnia 25 listopada 2019 r. stwierdziła usterki¹²³. W dniu 6 grudnia 2019 r. Wykonawca ponownie zgłosił Zamawiającemu gotowość do przystąpienia do czynności odbiorowych po usuniętych usterekach. W dniu 27 grudnia 2019 r. Zamawiający reprezentowany przez inspektora robót budowlanych, robót telekomunikacyjnych, elektrycznych i sanitarnych, w obecności Wykonawcy reprezentowanego przez Kierownika budowy, dokonali protokolarnego odbioru wykonanych robót. Komisja stwierdziła, że przedmiot odbioru został wykonany zgodnie z zapisem w dzienniku budowy, a zakres wykonanych robót objętych protokołem był zgodny z kosztorysami powykonawczymi¹²⁴ i został wykonany zgodnie z umową, nie posiadał wad i usterek, a jakość wykonanych robót była dobra.

(akta kontroli: tom III, str. 277-278, tom IV, str. 626-637)

Odbioru Zadania nr 1 dokonała komisja składająca się z inspektorów nadzoru posiadających stosowne uprawnienia w branżach: budowlanej, sanitarnej, ciepłej i elektrycznej, przy współudziale Komendanta Miejskiego Policji w Sosnowcu, pracowników KWP w Katowicach zatrudnionych w wydziałach: Bezpieczeństwa Informacji, Teleinformatyki, Transportu, Zaopatrzenia, Doboru i Szkolenia, Zespołu ds. Ochrony Informacji Niejawnych oraz przedstawiciele Wykonawcy.

Odbioru Zadania nr 2 dokonała komisja w skład której wchodził inspektor nadzoru w branży budowlanej, sanitarnej, elektrycznej i telekomunikacyjnej będący pracownikiem zamawiającego (WIR KWP w Katowicach) legitymujący się uprawnieniami w ww. branżach.

(akta kontroli: tom III, str. 188-223, tom IV, str. 104-108)

2.16. Rozliczenie końcowe (płatności) realizowanych inwestycji

W umowach na roboty budowlane Zadania nr 1 i Zadania nr 2 wskazano, że rozliczenie końcowe wykonawcy za wykonane roboty odbędzie się na podstawie bezusterkowego końcowego odbioru robót, po weryfikacji kosztorysu powykonawczego przez Inspektora Nadzoru sporządzonego w kalkulacji szczegółowej oraz przekazaniu kompletu dokumentacji powykonawczej niezbędnej do złożenia wniosku o uzyskanie pozwolenia na użytkowanie. Płatności faktur końcowych¹²⁵ dokonano po odbiorach końcowych i po uzyskaniu pozwolenia na użytkowanie.

(akta kontroli: tom II, str. 6-17, 32-46)

¹²³ Dot. m.in.: zamontowania barierki ochronnej na klatce schodowej, regulacji drzwi w niektórych pomieszczeniach, wymiany kilku zabrudzonych kasetonów, wymiany uszkodzonej kostki brukowej pod wiatą, poprawek malarskich w klatce schodowej, poprawy montażu opraw oświetleniowych.

¹²⁴ Nr 2 - końcowy na kwotę 203 602,34 zł netto (roboty elektryczne telekomunikacyjne - instalacje niskoprądowe), nr 2 - końcowy na kwotę 175 022,06 zł netto (roboty elektryczne - instalacje siłoprądowe), nr 1 - końcowy na kwotę 4 629,00 zł netto (roboty elektryczne - instalacja SSP), nr 6 - końcowy na kwotę 556 096,60 zł netto (roboty budowlane), nr 2 - końcowy na kwotę 159 699,22 zł netto (roboty budowlane - zagospodarowanie terenu), nr 1 - końcowy na kwotę 363 930,53 zł netto (roboty sanitarne - instalacja wentylacji i klimatyzacji), nr 2 - końcowy na kwotę 62 322,24 zł netto (roboty sanitarne - instalacja c.o.), nr 2 - końcowy na kwotę 16 957,38 zł netto (roboty sanitarne - instalacja wod - kan zewnętrzna), nr 4 - końcowy na kwotę 65 644,99 zł netto (roboty sanitarne - instalacje wod-kan wewnętrzna), nr 1 - końcowy na kwotę 14 864,46 zł netto (roboty sanitarne - gaz wewnętrzny).

¹²⁵ Dla Zadania nr 1 - faktura FA/0008/01/2022 z dnia 31 stycznia 2022 r. na kwotę 37 640,12 zł - przelew 4 marca 2022 r., dla Zadania nr 2 - faktura VAT nr 9/12/2019 z dnia 27 grudnia 2019 r. na kwotę 1 996 005,65 zł - przelew 31 grudnia 2019 r.

2.17. Ewidencja na koncie 080 – Środki trwałe w budowie

Ewidencja kosztów Zadania nr 1 i Zadania nr 2 prowadzona była na wyodrębnionych kontach analitycznych¹²⁶. Konta do ewidencji kosztów środków trwałych w budowie prowadzone były w sposób umożliwiający skalkulowanie kosztów poszczególnych obiektów, co było zgodne z opisem konta środki trwałe w budowie załącznika nr 3 rozporządzenia w sprawie rachunkowości. Wydatki w całości mieściły się w katalogu wydatków budżetowych określonym w § 3 rozporządzenia ws. inwestycji. Ewidencja kosztów Zadania nr 2 oraz Zadania nr 1 prowadzona była z wyodrębnieniem źródeł finansowania, co było zgodne z § 16 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 2010 r. w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych¹²⁷. W 2017 r. koszty wykonania dokumentacji projektowej dla Zadania nr 1 w zakresie źródeł ich finansowania nierzetelnie zaewidencjonowano na koncie 080, co szczegółowo przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli: tom II, str. 547)

2.18. Dokumenty OT¹²⁸

Dokument OT dla budynku KMP w Sosnowcu został wystawiony w dniu 31 stycznia 2023 r. na kwotę 39 305,9 tys. zł i wprowadzony do ewidencji środków trwałych w styczniu 2023 r., podczas gdy użytkowanie budynku rozpoczęło w styczniu 2022 r., co szczegółowo przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli: tom II, str. 372-377, 549)

Pozwolenie na użytkowanie KP w Wojkowicach od Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego KWP otrzymała w dniu 12 grudnia 2019 r. Ostateczny protokół przekazania obiektu został sporządzony w dniu 31 grudnia 2019 r. Dokument OT dla budynku został wystawiony w dniu 31 grudnia 2019 r. na kwotę 4 494,8 tys. zł i w grudniu 2019 r. wprowadzony do ewidencji środków trwałych.

(akta kontroli tom II, str. 378-383, 548, tom IV, str. 662-665)

KWP zakupiła 160 szt. czteroletnich licencji na telefon za kwotę 83 787,44 zł, w związku z zamiarem włączenia zakupionych telefonów do funkcjonującego w Komendzie Systemu Zintegrowanej Komunikacji. Licencji tych nie ujęto w ewidencji wartości niematerialnych i prawnych, co szczegółowo przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

2.19. Przekazanie przez Inwestora dokumentacji budowy i dokumentacji powykonawczej

W zakresie kontrolowanych zadań KWP w Katowicach wypełniła obowiązek wynikający z art. 60 ustawy Prawo budowlane. W przypadku Zadania nr 1 przedstawiciel zamawiającego w dniach 8 i 11 lutego 2022 r. przekazał w wersji elektronicznej zarządcy obiektu objętego budową (tj. KMP w Sosnowcu), kompletną dokumentację powykonawczą otrzymaną od wykonawcy tego Zadania. W przypadku Zadania nr 2 przekazanie analogicznych dokumentów nastąpiło 18 lutego 2020 r.

(akta kontroli: tom III, str. 298-321)

2.20. Środki wydatkowane na realizację inwestycji a wartość kosztorysowa

W latach 2017-2023 Komenda realizowała łącznie 33 zadania inwestycyjne, w tym osiem dotyczyło budowy nowych siedzib¹²⁹, a pozostałe zadania inwestycyjne

¹²⁶ Nr zadań 035, 040 (Zadanie nr 1) i 043 (Zadanie nr 2).

¹²⁷ Dz.U. z 2019 r., poz. 1718; dalej: rozporządzenie ws. gospodarki finansowej.

¹²⁸ Dokument przyjęcia składnika majątku.

¹²⁹ KP Miedźna z siedzibą w Woli, PP w Wilkowicach, KP w Łodygowicach, PP w Istebnej, KP w Wojkowicach, PP w Miłównie, PP w Kroczycach oraz KMP w Sosnowcu.

dotyczyły m.in.: modernizacji pomieszczeń w budynkach komisariatów policji, modernizacji oświetlenia zewnętrznego, termomodernizacji budynków, przebudowy nawierzchni wraz z zagospodarowaniem terenu, modernizacji instalacji wewnętrznych.

Wartości kosztorysowe zbadanych w trakcie niniejszej kontroli dwóch zadań inwestycyjnych na etapie opracowywania programów inwestycji określono szacunkowo. Ujmowano w nich rodzaje kosztów wyszczególnione w § 5 rozporządzenia ws. inwestycji, tj. koszty przygotowania do realizacji, koszty robót budowlanych, koszty nadzoru nad wykonywaniem robót budowlanych i koszty pierwszego wyposażenia.

(akta kontroli: tom II str. 408-411)

Dla siedmiu¹³⁰ z 33 zadań inwestycyjnych, WKI określone w Programach inwestycji zostały zwiększone. Zwiększone WKI zostały wykazane w sprawozdaniach z realizacji inwestycji. Jako przyczynę zmiany WKI wskazano m.in.: nowe oszacowanie w kosztorysach inwestorskich opracowanych na podstawie dokumentacji projektowej, ponowne przeszacowanie z uwagi na wypowiedzenie umowy dotychczasowemu wykonawcy i konieczność wyboru nowego wykonawcy, w tym znaczny wzrost cen materiałów budowlanych (30%) od pierwotnej wartości zakładanej w kosztorysie inwestorskim. Łącznie dla ww. zadań inwestycyjnych wartość kosztorysową zwiększono o kwotę 11 018,2 tys. zł.

(akta kontroli: tom II, str. 408-411, tom III, str. 456-463, 567, 570, 577-578)

W Programie Inwestycji dla Zadania nr 1 wartość kosztorysową inwestycji na etapie rozpoczęcia robót budowlanych określono na kwotę 49 987,7 tys. zł, w tym 48 286,0 tys. zł ze środków budżetu państwa. WKI w trakcie realizacji Zadania została zwiększona (uzgodniona z dysponentem części budżetowej) w dniu 23 czerwca 2021 r. do kwoty 55 336,2 tys. zł. Ostatecznie na realizację zadania wydatkowano kwotę 50 562,4 tys. zł, w tym 47 515,4 tys. zł ze środków budżetu państwa. W Programie inwestycji koszty pierwszego wyposażenia określono w kwocie 6 301,6 tys. zł (brutto), a wydatkowano 6 076,9 tys. zł. W wyniku rozliczenia Zadania nr 1 przyjęto na wartość majątku środki trwałe i wyposażenie (dowody OT i OTPS) w łącznej wysokości 50 296,3 tys. zł oraz pozostałe drobne wyposażenie i materiały nieujęte w ewidencji ilościowo-wartościowej w wysokości 266,1 tys. zł.

Dla Zadania nr 2 w Programie Inwestycji wartość kosztorysową inwestycji oszacowano na kwotę 5 367,4 tys. zł, w tym koszty wyposażenia 759,9 tys. zł (brutto). Ostatecznie na realizację zadania wydatkowano kwotę 5 256,1 tys. zł, w tym 230 tys. zł pierwsze wyposażenie. Całość stanowiły środki budżetu państwa. W wyniku rozliczenia Zadania nr 2 przyjęto na wartość majątku środki trwałe i wyposażenie (OT,OTPS) w łącznej wysokości 5 246,9 tys. zł oraz pozostałe drobne wyposażenie i materiały nieujęte w ewidencji ilościowo-wartościowej w wysokości 9,2 tys. zł.

(akta kontroli: tom I, str. 159, 167-168, 249, 265, 272, tom II, str. 362-385)

2.21. Sprawozdania z realizacji inwestycji

Ostatniej płatności do Zadania nr 1 dokonano 31 grudnia 2022 r. Rozliczenie inwestycji zostało sporządzone w dniu 28 lutego 2023 r., tj. w terminie 60 dni od dnia, w którym została uregulowana ostatnia płatność, co było zgodne z § 16 ust. 1 rozporządzenia ws. inwestycji i było zgodne z wzorem stanowiącym załącznik do

¹³⁰ 1) KP Miedźna z siedzibą w Woli – budowa nowej siedziby; 2) PP w Wilkowicach – budowa nowej siedziby; 3) PP w Kroczykach – budowa nowej siedziby; 4) KMP w Sosnowcu – budowa nowej siedziby; 5) KWP Katowice – modernizacja rozdzielni głównej oraz dwóch stacji transformatorowych; 6) KP w Kobiemicach – modernizacja instalacji wewnętrznych oraz pomieszczeń budynku; 7) dostosowanie części obiektu w Sosnowcu przy ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego na potrzeby tymczasowej siedziby Centralnego Biura Zwalczania Cyberprzestępczości.

rozporządzenia ws. inwestycji. W sprawozdaniu z realizacji inwestycji podano w pozycji „koszty inwestycji – wielkości planowane przy rozpoczęciu inwestycji” wartość kosztorysową po korekcie, tj. w kwocie 55 336,2 tys. zł. Jako datę rozpoczęcia inwestycji podano datę zatwierdzenia programu inwestycji, co szczegółowo przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli: tom II, str. 368-370)

Ostatniej płatności do Zadania nr 2 dokonano 31 grudnia 2019 r. Rozliczenie inwestycji zostało sporządzone zgodnie z obowiązującym wzorem ujętym w rozporządzeniu ws. inwestycji, w dniu 9 marca 2020 r., tj. siedem dni po upływie 60 dniowego terminu określonego w § 16 ust. 1 rozporządzenia ws. inwestycji, co przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. W rozliczeniu inwestycji za datę rozpoczęcia inwestycji podano datę zatwierdzenia programu inwestycji, co szczegółowo przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli: tom II, str. 365-367)

2.22. Kary umowne

Umowy na roboty budowlane dla Zadania nr 1 i Zadania nr 2 przewidywały kary umowne za:

- wypowiedzenie umowy przez stronę umowy z przyczyn za które odpowiedzialność ponosi Wykonawca, w tym z powodu nienależytego wykonania robót;
- zwłokę w oddaniu przedmiotu odbioru końcowego;
- zwłokę w usunięciu wad stwierdzonych przy odbiorze;
- nieprzedłożenie do zaakceptowania projektu umowy o podwykonawstwo lub projektu jej zmiany;
- nieprzedłożenie poświadczonej zgodnie z oryginałem kopii podpisanej umowy o podwykonawstwo lub jej zmiany albo zawarcie umowy z podwykonawcą bez uzyskania wcześniejszej zgody zamawiającego;
- uchylenie się od zapłaty lub nieterminową zapłatę podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy skutkujące dokonaniem przez KWP bezpośredniej zapłaty podwykonawcy;
- wprowadzenie podwykonawcy lub dalszego podwykonawcy na teren budowy bez zgody zamawiającego i w sposób określony w § 2 ust. 2 umowy;
- brak odpowiedniej identyfikacji pracownika wykonawcy lub dalszego podwykonawcy zgodnie z zapisami umowy;
- brak udokumentowania zatrudnienia na podstawie umowy o pracę osób, które wykonują wszelkie czynności wchodzące w tzw. koszty bezpośrednie zamówienia;
- niedopełnienie wymogu zatrudnienia pracowników świadczących usługi na podstawie umowy o pracę.

W trakcie realizacji umów nie wystąpiły okoliczności, w których umowa przewidywała możliwość stosowania kar umownych.

Zastępca Komendanta wyjaśnił, że nie naliczono kar umownych wykonawcom robót budowlanych.

(akta kontroli: tom II str. 5-17, 31-44, tom III, str. 1-7, 699)

2.23. Rozwiązanie umowy o roboty budowlane

W okresie od 2017 r. do 2 października 2023 r. prowadzone było dziewięć postępowań sądowych¹³¹, które dotyczyły ośmiu¹³² inwestycji budowlanych. Jedno

¹³¹ Dwie przeciw KWP, jedna karna, sześć z powództwa KWP.

¹³² Termomodernizacja i rewaloryzacja budynków z infrastrukturą wybranych Jednostek Policji woj. śląskiego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (sygn. akt XIII GC 334/19); KWP Katowice – modernizacja budynków A i C – KWP w Katowicach przy ul. Lompy 19 - I etap – przystosowanie do przepisów przeciwpożarowych - opracowanie dokumentacji projektowo – kosztorysowej Przebudowa kompleksu KMP w Częstochowie - I etap – opracowanie

z ww. postępowań zakończyło się prawomocnym wyrokiem, w którym zasądzono na korzyść KWP kwotę gwarancji ubezpieczeniowej wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w wysokości 170,4 tys. zł. W jednym przypadku sąd wydał nakaz zapłaty na rzecz KWP¹³³, siedem pozostałych postępowań na dzień 2 października 2023 r. pozostawało niezakończonych.

W okresie objętym kontrolą w dwóch przypadkach doszło do rozwiązania umowy o roboty budowlane. Rozwiązane umowy nie dotyczyły skontrolowanych dwóch zadań inwestycyjnych. W jednym przypadku umowa została rozwiązana na mocy porozumienia stron, z dniem jej podpisania. Zgodnie z porozumieniem Wykonawca nie otrzymał żadnego wynagrodzenia. W drugim przypadku Wykonawcy zostało wypłacone wynagrodzenie w wysokości 279,1 tys. zł. Obecnie KWP wniosła do sądu pozew o zasądzenie różnicy pomiędzy kwotą naliczonej kary umownej, a wysokością gwarancji ubezpieczeniowej.

(akta kontroli: tom II, str. 6-19, 32-46, tom IV, str. 120-123, 658-664, tom VI, str. 502-514)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Niezamieszczenie w postępowaniu przetargowym na wybór wykonawcy robót budowlanych Zadania nr 2, w SIWZ i na stronie internetowej w BIP Zamawiającego, STWiORB robót w branży elektrycznej i teletechnicznej, co było niezgodne z art. 31 ust. 1 ustawy Pzp w związku z § 13 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia ws. dokumentacji projektowej.

Zgodnie z art. 30 ust. 1 pkt 1 oraz art. 31 ust. 1 ustawy Pzp, Zamawiający opisuje przedmiot zamówienia z uwzględnieniem odrębnych przepisów technicznych przez określenie wymagań dotyczących wydajności lub funkcjonalności, w tym wymagań środowiskowych, pod warunkiem że podane parametry są dostatecznie precyzyjne, aby umożliwić wykonawcom ustalenie przedmiotu zamówienia, a Zamawiającemu udzielenie zamówienia. Przedmiot zamówienia na roboty budowlane Zamawiający opisuje za pomocą dokumentacji projektowej oraz STWiORB

Zgodnie z umową nr 862/75405/2017 z dnia 24 sierpnia 2017 r Wykonawca dokumentacji projektowej dla Zadania nr 2 opracował m.in. STWiORB dla branży elektrycznej i teletechnicznej. Powyższe dokumenty były wymagane na podstawie § 13 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia ws. dokumentacji projektowej, zgodnie z którym specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót budowlanych dla budowy w rozumieniu ustawy Prawo budowlane należy opracować z uwzględnieniem podziału grup robót według Wspólnego Słownika Zamówień, określając w nich co najmniej roboty w zakresie instalacji budowlanych. Dokumentacja przetargowa na budowę Zadania nr 2 umieszczona przez KWP w Katowicach na stronie internetowej w dniu 10 stycznia 2018 r. nie zawierała ww. opracowań, a tym samym była niekompletna.

Starszy specjalista Wydziału Zamówień publicznych KWP w Katowicach wyjaśnił, że pracownik Zespołu Zamówień Publicznych KWP w Katowicach w postępowaniu przetargowym zamieścił wszystkie pliki otrzymane z WIR. Dodał, że do zadań

dokumentacji projektowo-kosztorysowej: KMP Częstochowa – modernizacja rozdzielni głównej oraz dwóch stacji transformatorowych; III KP Gliwice – budowa nowej siedziby (sygn. akt II C 1110/17, sygn. akt XXI K 61/21); KP I Sosnowiec – rozbudowa obiektu, ul. Piłsudskiego 32 (sygn. akt XXI K 61/21); PP w Kroczykach – budowa nowej siedziby (sygn. akt XIV GC 550/20/JB); Komenda Miejska Policji w Bytomiu – termomodernizacja budynków gospodarczych i garaży (sygn. akt II NC 1183/22).

¹³³ Na dzień 2 października 2023 r. nakazy pozostawały nieprawomocne.

członków Komisji Przetargowej reprezentujących wydział merytoryczny należało między innymi zweryfikowanie dokumentacji przetargowej pod kątem jej kompletności.

(akta kontroli: tom I, str. 393-406, tom III, str. 521-522)

W powyższej sprawie były Naczelnik WIR¹³⁴ stwierdził, że przypuszcza, iż STWiORB została przekazana w całości, ponieważ została opracowana i przechowywana na nośniku elektronicznym. Mogła być niezgrana z nośnika przez wydział zobowiązany do publikacji ogłoszeń.

(akta kontroli: tom VI, str. 5)

2. Zawarcie aneksu nr 1 do umowy na roboty budowlane w Zadaniu nr 2 z naruszeniem art. 144 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp.

KWP zawarła w dniu 18 maja 2018 r. aneks do umowy na wykonanie robót budowlanych polegających na budowie nowej siedziby Komisariatu Policji w Wojkowicach¹³⁵, zgodnie z którym wprowadzono zmianę na stanowisku kierownika budowy. Funkcję kierownika budowy zgodnie z zawartym aneksem pełniła osoba posiadająca uprawnienia do projektowania i kierowania robotami budowlanymi w specjalności konstrukcyjno-budowlanej, nadane decyzją Śląskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa w 2017 r.¹³⁶. Zgodnie z zapisami SIWZ rozdział III pkt 1 ppkt 1.2. lit b warunkiem udziału w postępowaniu było dysponowanie osobami zdolnymi do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie wymagane przepisami prawa budowlanego, z doświadczeniem 2 lat dla m.in. kierownika budowy w specjalności konstrukcyjno-budowlanej. Osoba, która na podstawie aneksu z dnia 18 maja 2018 r. objęła funkcję kierownika budowy nie spełniała ww. warunku.

(akta kontroli: tom II str. 18, 20, tom V, str. 709-710, tom VI, str. 33)

Zmiana na stanowisku kierownika budowy na osobę, która nie dysponowała dwuletnim doświadczeniem stanowiła naruszenie zasady określonej w art. 144 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp, zgodnie z którą zakazuje się zmian postanowień zawartej umowy lub umowy ramowej w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy.

Jak wyjaśnił Naczelnik WIR, KWP nie posiada informacji dlaczego zawarto w dniu 18 maja 2018 r. aneks do umowy na wykonanie robót budowlanych polegających na budowie nowej siedziby KP w Wojkowicach, którym wprowadzono zmianę na stanowisku kierownika budowy.

(akta kontroli: tom III, str. 279-284, 403- 408)

Były Zastępca Komendanta ds. Logistyki stwierdził, że podpisał aneksy do umowy ponieważ były sprawdzone pod względem formalno-prawnym przez Wydział Zamówień Publicznych i Radcę Prawnego oraz przez kierownictwo WIR. Natomiast Były Naczelnik WIR¹³⁷ stwierdził, że o pierwszy aneks wnioskował Wykonawca. Uznał ze uprawnienia kierownika budowy weryfikował inspektor nadzoru, nie przypominał sobie, żeby do projektu aneksu były dołączone kserokopie uprawnień i nie miał świadomości, że nowy kierownik budowy nie spełnia wymagań w zakresie doświadczenia.

(akta kontroli: tom VI, str. 5, 10)

3. Zawarcie aneksu nr 2 do umowy na roboty budowlane w Zadaniu nr 2 z naruszeniem art. 144 ust. 1e pkt 2 lit. b ustawy Pzp.

¹³⁴ Naczelnik WIR w okresie od 1 stycznia 2013 r. do 9 sierpnia 2019 r.

¹³⁵ Umowa z dnia 26 lutego 2018 r.

¹³⁶ SLK/6485/PWBKb/17.

¹³⁷ Naczelnik WIR w okresie od 1 stycznia 2013 r. do 9 sierpnia 2019 r.

W dniu 28 grudnia 2018 r. został zawarty drugi aneks do umowy na wykonanie Zadania nr 2, zgodnie z którym KWP dopuszczała w sposobie rozliczeń z wykonawcą płatność za samą dostawę materiałów i urządzeń. Warunkiem dokonania płatności było przeniesienie własności ww. materiałów i urządzeń na zamawiającego oraz złożenie ich w sposób umożliwiający ich odbiór przez zamawiającego w dowolnym momencie, bez zgody wykonawcy w przypadku oddania ich na przechowanie na podstawie umowy zawartej z podmiotem trzecim lub spisania odrębnej umowy przechowywania i przewiezienia na teren budowy. W dniu 19 grudnia 2018 r. KWP zawarła z wykonawcą umowę przechowania, na podstawie której powierzyła wykonawcy zakupione materiały, z uwagi na brak odpowiedniej u siebie powierzchni magazynowej.

(akta kontroli: tom II str.19, 21-30)

Jak wyjaśnił Naczelnik WIR, KWP nie zna powodów dla których został zawarty aneks wprowadzający zmianę w sposobie rozliczeń z wykonawcą przewidując możliwość płatności za daną dostawę materiałów i urządzeń, a także co było przyczyną procedowania tej zmiany.

(akta kontroli: tom III, str. 279-284, 403- 408)

Były Zastępca Komendanta ds. Logistyki stwierdził, że nie pamięta kto wnioskował o drugi aneks.

(akta kontroli: tom VI, str. 5, 10)

4. Nierzetelne ujęcie na koncie 080 – *środki trwałe w budowie* źródeł finansowania dokumentacji projektowej dla Zadania nr 1.

W 2017 r. KWP środkami pochodzącymi z FWP uregulowała zobowiązania za wykonanie dokumentacji projektowej do budowy KMP Sosnowiec z tytułu następujących faktur:

- 8/2017 z dnia 31 maja 2017 r. na kwotę 9,9 tys. zł,
- 5/05/2017 z dnia 9 maja 2017 r. na kwotę 15,8 tys. zł,
- 12/07/2017 z dnia 21 lipca 2017 r. na kwotę 68,6 tys. zł,
- 27/07/2017 z dnia 31 lipca 2017 r. na kwotę 75,2 tys. zł.

Zgodnie z § 16 ust. 1 rozporządzenia ws. gospodarki finansowej państwowe jednostki budżetowe prowadzą ewidencję kosztów i wydatków realizacji inwestycji umożliwiającą ustalenie źródeł finansowania inwestycji. Powyższe faktury na koncie 080 – *środki trwałe w budowie* zaewidencjonowano wskazując jako źródło finansowania środki z budżetu państwa, zamiast środki z FWP, co było działaniem nierzetelnym.

(akta kontroli: tom II, str. 68-71)

Jak wyjaśnił Zastępca Komendanta Wojewódzkiego Policji księgowanie na koncie służącym do ewidencji kosztów inwestycji realizowane jest odrębnym trybem. Wydatek dotyczący ww. faktur został błędnie zinterpretowany pod kątem źródła finansowania i zaewidencjonowany jako wydatek inwestycyjny z budżetu państwa. Jednakże faktury oraz sprawozdania budżetowe sporządzone zostały prawidłowo, wobec powyższego zaistniałe zdarzenie nie wpłynęło negatywnie na przedstawiony obraz sytuacji finansowej.

(akta kontroli: tom III, str. 279-284)

NIK zwraca uwagę, że zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości jednostki na ostatni dzień roku obrotowego mają obowiązek przeprowadzenia inwentaryzacji aktywów i pasywów drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników. Przeprowadzona zgodnie z tymi zasadami inwentaryzacja pozwala na wyeliminowanie skutków błędnych interpretacji

w trakcie roku obrotowego. Tym samym możliwe było dokonanie stosownych korekt zapisów księgowych na koncie 080 – *środki trwałe w budowie*.

5. Wystawienie dowodu OT na budynek KMP w Sosnowcu i przyjęcie na ewidencję środków trwałych po upływie roku od przyjęcia go do używania, co stanowiło naruszenie art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy o rachunkowości w związku z § 2 pkt 5 rozporządzenia ws. rachunkowości.

KWP uzyskała w dniu 8 grudnia 2021 r. pozwolenie na użytkowanie budynku KMP w Sosnowcu. Jak wynika z artykułów prasowych od 15 stycznia 2022 r. policjanci rozpoczęli użytkownie nowego obiektu. Również na stronie internetowej KMP w Sosnowcu w 2022 r. widniał adres nowej siedziby Policji. W dniu 10 stycznia 2023 r. został sporządzony protokół oddania inwestycji do użytkowania, a następnie w dniu 31 stycznia 2023 r. dokument przyjęcia środka trwałego (OT). Od lutego 2023 r. rozpoczęto amortyzację budynku KMP w Sosnowcu. W 2021 r. zakupiono większość wyposażenia budynku, co pozwoliło na przeniesienie pracowników do nowej siedziby. Od lutego 2022 r. zlecono zakupy wyposażenia i urządzeń za kwotę 89,9 tys. zł. Zakupione wyposażenie dotyczyło uzupełnienia mebli, uzupełnienia wyposażenia siłowni, sprzętu gospodarczego i biurowego, itp.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy o rachunkowości przez środki trwałe rozumie się rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki. Środek trwały jest kompletny, jeśli może realizować przypisane mu funkcje, co oznacza, że spełnia wszystkie warunki techniczne (pod względem konstrukcyjnym) i prawne przewidziane dla danej kategorii środków trwałych, a w szczególności zawiera wszystkie części składowe. Z kolei za zdatny do użytkowania uznaje się środek trwały, jeżeli jest kompletny i jednocześnie spełnia wymogi:

- prawne przewidziane w przepisach regulujących szczególne warunki, jakie muszą spełniać określone kategorie środków trwałych, aby zostały dopuszczone do użytkowania,
- wewnętrzne polegające na jego dostosowaniu do miejsca i warunków funkcjonowania, zgodnie z wymaganiami jednostki.

W styczniu 2022 r. budynek spełniał wymogi uznania go za kompletny i zdatny do użytku, co potwierdza zasiedlenie go w tym miesiącu.

(akta kontroli: tom II, str. 354-359, 372-373, 399-407, tom III, str. 301-303, 357-360, 385-388, 397-400, 409, 470-471, tom IV, str. 121-125, 592-605)

Jak wyjaśnił Zastępca Komendanta Wojewódzkiego Policji uwzględniając zły stan techniczny starego obiektu, złe warunki pracy zatrudnionych tam funkcjonariuszy oraz pracowników Policji, a także chęć uniknięcia ponoszenia dodatkowych kosztów związanych z utrzymaniem dwóch obiektów jednocześnie, podjęta została decyzja o przeniesieniu komendy do nowej lokalizacji. W 2022 r. po zasiedleniu jednostki uzupełniono jeszcze zakupy o dodatkowe elementy kwaterunku. Ostatnia płatność z tego tytułu nastąpiła 31 grudnia 2022 r. Z uwagi na to, że dopiero po ostatnim zakupie zakończono II etap inwestycji, możliwe stało się zgodnie z Decyzją 429/18 Komendanta Wojewódzkiego Policji oddanie użytkownikowi końcowemu inwestycji do użytkowania. Następnie zgodnie z § 27 pkt 5 Decyzji nr 107/18 Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach z dnia 13 sierpnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia w życie Instrukcji szczegółowych zasad ewidencji rzeczowych składników majątkowych w Komendzie Wojewódzkiej Policji w Katowicach oraz jednostkach terenowych Policji województwa śląskiego uzyskane w wyniku inwestycji budowlanej środki trwałe i obrotowe wpisano do właściwej ewidencji pod datą

przekazania do użytkowania, co pozwoliło na rozliczenie zadania w KGP BLP¹³⁸ w wymaganym 60 dniowym terminie określonym w § 16 ust. 1 rozporządzenia ws. inwestycji.

(akta kontroli: tom III, str. 403- 409)

Zdaniem NIK, jednostka sama wskazała w przywołanym w wyjaśnieniach § 27 pkt 5 Decyzji nr 107/18, który wskazuje, że w przypadku obiektu budowlanego, za datę przekazania do użytkowania uznaje się datę spełnienia wszystkich wymogów formalno-prawnych, określonych ściśle przepisami prawa budowlanego, a przekazanie inwestycji budowlanej do użytkowania wymaga sporządzenia przez Wydział Inwestycji i Remontów tzw. protokołu odbioru końcowego i przekazania/przyjęcia inwestycji do eksploatacji. Uznaniowość w wystawieniu ww. dokumentów nie może być powodem zwłoki w przyjmowaniu obiektu na stan środków trwałych oraz stać w sprzeczności z aktami prawa powszechnie obowiązującego. Art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy o rachunkowości jednoznacznie wskazuje, że środkami trwałymi są rzeczowe aktywa trwałe o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki. Zasiedlony w styczniu 2022 r. budynek spełniał powyższe wymagania. Powyższe potwierdziła sama jednostka przeprowadzając w dniu 25 listopada 2022 r. kontrolę okresową roczną stanu technicznego budynku zgodnie z art. 62 ust.1 pkt 1 ustawy Prawo budowlane. Zgodnie z ww. przepisem obiekty budowlane powinny być w czasie ich użytkowania poddawane przez właściciela lub zarządcę kontroli okresowej rocznej.

(akta kontroli: tom III, str. 395-400, 472-506)

6. Niewyegzekwowanie weryfikacji przez inspektorów nadzoru kosztorysu końcowego dla Zadania nr 1 oraz niewyegzekwowanie sporządzenia kosztorysu końcowego dla Zadania nr 2, co było niezgodne § 11 ust. 3 oraz § 12 umów na roboty budowlane.

Zgodnie z postanowieniami § 11 ust. 3 umowy z dnia 20 kwietnia 2018 r. nr 367/75405/2018 na budowę KMP w Sosnowcu oraz umowy z dnia 26 lutego 2018 r. nr 0143/75405/2018 na budowę KP w Wojkowicach, przy rozliczeniu końcowym Wykonawca miał obowiązek sporządzenia kosztorysu powykonawczego, sporządzonego w kalkulacji szczegółowej, zawierającego zakres wykonanych prac wraz z uwzględnieniem robót wykonanych i odebranych na podstawie wcześniejszych protokołów odbioru narastająco od początku realizacji robót. Kosztorys miał być zweryfikowany przez inspektora nadzoru w terminie 30 dni od odbioru końcowego. Stosownie do § 11 ust. 5 ww. umów podstawą wystawienia faktury końcowej był odbiór końcowy robót z określeniem ich wartości zgodnie z § 11 ust. 3 oraz § 12, który stanowił że końcowe rozliczenie wynagrodzenia wykonawcy nastąpi po weryfikacji kosztorysu powykonawczego przez inspektora nadzoru oraz przekazaniu kompletu dokumentacji powykonawczej. Dostarczone przez wykonawcę Zadania nr 1 kosztorysy końcowe powykonawcze nie były zweryfikowane przez inspektorów nadzoru inwestorskiego, natomiast Wykonawca Zadania nr 2 w ogóle nie przedłożył kosztorysów końcowych zgodnych z ww. postanowieniami umowy na roboty budowlane. Płatność końcowa w Zadaniu nr 1 wynosiła 37,6 tys. zł¹³⁹, a w Zadaniu nr 2 – 1 996,0 tys. zł¹⁴⁰.

(akta kontroli: tom II, str. 5-19, 31-44, 290-352)

¹³⁸ Komenda Główna Policji Biuro Logistyki.

¹³⁹ Faktura FA/0008/01/2022.

¹⁴⁰ Faktura 9/12/2019.

Jak wyjaśnił Naczelnik WIR, kosztorysem końcowym należy określić zsumowane i zestawione kosztorysy częściowe (każdorazowo akceptowane przez KWP). Wymóg sporządzenia i przedstawienia kosztorysu końcowego należy uznać za spełniony z uwagi na to, że sumy kosztorysów częściowych składają się na ogólny obraz całej inwestycji i pozwalają na precyzyjne określenie obmiarów wykonywanych robót wraz z wartościami. W odniesieniu do weryfikacji kosztorysów końcowych dla Zadania nr 1 Naczelnik WIR wyjaśnił, że podstawą każdej płatności za wykonane roboty były kosztorysy powykonawcze częściowe zweryfikowane przez inspektorów nadzoru zgodnie z § 11 ust. 2 umowy nr 367/75405/2018. Kosztorysy powykonawcze końcowe sporządzone w kalkulacji szczegółowej stanowiły sumę kosztorysów powykonawczych częściowych. Kosztorysy powykonawcze końcowe w zakresie każdej branży, przekazane zamawiającemu stanowiły podstawę sporządzenia protokołu końcowego odbioru wszystkich robót z dnia 17 stycznia 2022 r. Protokół końcowego odbioru wykonanych robót nie stanowił żadnej podstawy płatności.

(akta kontroli: tom III, str. 295-298, 465-469)

Były Naczelnik WIR¹⁴¹ w odniesieniu do braku kosztorysów końcowych dla KP w Wojkowicach nie potrafił wskazać powodów, dla których nie wyegzekwowano przedłożenia ww. dokumentów.

(akta kontroli: tom VI, str. 37-38)

NIK zwraca uwagę, że w dniu 17 stycznia 2022 r. do odbioru prac w Zadaniu nr 1 zostały sporządzone dwa protokoły, tj. protokół odbioru częściowego podpisany przez kierownika budowy oraz inspektora nadzoru branży sanitarnej wraz z kosztorysem powykonawczym tej branży, z uwagi na fakt że protokół dotyczył wyłącznie robót w branży sanitarnej. Drugi protokół podpisany w tym dniu stanowił protokół końcowy podpisany przez kierownika budowy, kierownika robót oraz inspektorów nadzoru branży konstrukcyjno-budowlanej, elektrycznej i sanitarnej. Wynikająca z art. 353¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny¹⁴² swoboda kształtowania umów pozwala stronom zawierającym umowę na ułożenie stosunku prawnego według swojego uznania. Postanowienia umów 367/75405/2018 na budowę KMP w Sosnowcu oraz 0143/75405/2018 na budowę KP w Wojkowicach jednoznacznie wprowadzają wymóg sporządzenia kosztorysu końcowego oraz jego weryfikacji przez inspektora nadzoru, a tym samym bezpodstawne jest wskazanie w wyjaśnieniach według własnego uznania dokumentu, który stał się podstawą dokonanej płatności, skoro jednoznacznie przesądza o tym treść umowy.

(akta kontroli: tom II, str. 665-676, tom III, str. 446-450)

7. Niezapewnienie rzetelnego nadzoru nad prawidłowym prowadzeniem dzienników budowy w przypadku realizacji dwóch skontrolowanych zadań, tj.:

- a) w przypadku Zadania nr 1 nie dokonano wpisu numeru uprawnień kierownika robót branży sanitarnej, nie dokonano przez ustępujących inspektów nadzoru inwestorskiego i kierowników robót wpisu określającego stan zaawansowania i zabezpieczenia przekazywanej budowy, nie odnotowano przez kierownika budowy kontynuacji dziennika w następnym tomie, a w przypadku Zadania nr 2 nie dokonano wpisu przez ustępującego inspektora nadzoru inwestorskiego określającego stan zaawansowania i zabezpieczenia przekazywanej budowy, nie odnotowano przez kierownika budowy kontynuacji dziennika w następnym tomie, co było niezgodne z § 6 ust. 4 i 6 rozporządzenia w sprawie dziennika budowy;

¹⁴¹ Naczelnik WIR w okresie od 10 sierpnia 2019 r. do 16 lutego 2021 r.

¹⁴² Dz.U. z 2023 r., poz. 1610 ze zm.

- b) w przypadku Zadania nr 1 nie dokonano wpisów o konieczności wykonania robót dodatkowych i zamiennych, co było niezgodne z § 3 ust. 7 umowy na roboty budowlane nr 367/75405/2018 z dnia 20 kwietnia 2018 r.;
- c) w przypadku Zadania nr 2 dzienniki budowy nie zawierały wpisów:
- dotyczących etapów prac w formie układania podsypki i warstw filtracyjnych, zasypywania wykopów, co było niezgodne z specyfikacją STWiORB i specyfikacją szczegółową STWiORB nr B.01.00.00 pt. Roboty ziemne, według której takie etapy prac jak układanie podsypki i warstw filtracyjnych, zasypywanie wykopów powinny być wykonane po uprzednim uzyskaniu zezwolenia od inspektora nadzoru poprzedzonego wpisem do dziennika budowy;
 - dotyczących odbioru zbrojenia przed przystąpieniem do betonowania, co było niezgodne z STWiORB i specyfikacją szczegółową nr B.02.00.00 pt. Zbrojenie betonu, według której przed przystąpieniem do betonowania powinien być dokonany odbiór zbrojenia potwierdzony wpisem do dziennika budowy;
 - dotyczących zezwolenia inspektora nadzoru na wykonywanie betonowania, co było niezgodne z STWiORB i specyfikacją szczegółową nr B.03.00.00 pt. Betony i betonowanie, według której takie prace, jak betonowanie można rozpocząć po uzyskaniu zezwolenia inspektora nadzoru potwierdzonego wpisem w dzienniku budowy;
 - zgłoszonych do odbioru prac branży sanitarnej¹⁴³;
 - wpisów inspektorów branży: elektrycznej, sanitarnej, instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń telekomunikacyjnych, którzy zgodnie z umową na roboty budowlane nadzorowali wykonanie robót w poszczególnych branżach.
- (akta kontroli: tom II, str. 32-44, 157-289, 431-485, tom III str. 227, 415-441)

Jak wyjaśnił Naczelnik WIR, z uwagi na fakt, że decyzja o pozwoleniu na budowę nakładała obowiązek ustanowienia inspektora nadzoru, taki obowiązek został spełniony poprzez objęcie tej funkcji przez inspektora posiadającego odpowiednie uprawnienia budowlane. Zważywszy na zgłoszenie jednego inspektora nadzoru do PINB, inne osoby wskazane w umowie na roboty budowlane dla budowy nowej siedziby KP w Wojkowicach nie były uprawnione do dokonywania zapisów w dzienniku budowy. Na dowód pełnienia rzetelnego nadzoru nad realizacją robót inspektor nadzoru branży sanitarnej złożył w trakcie kontroli oświadczenie wraz z dokumentacją fotograficzną. W oświadczeniu inspektor nadzoru branży sanitarnej potwierdził sprawdzanie obmiarów robót oraz ich weryfikację i zatwierdzanie kosztorysów powykonawczych. Naczelnik WIR wskazał, że w odniesieniu do inspektorów pozostałych branż należy przyjąć analogiczne postępowanie, czego potwierdzeniem są zatwierdzone kosztorysy powykonawcze. Ponadto Naczelnik wyjaśnił, że rozporządzenie nie nakłada obowiązku wpisu na pierwszej stronie faktu zmiany inspektora nadzoru inwestorskiego, a inspektor nadzoru nie ma kompetencji do weryfikacji poprawności prowadzenia dziennika budowy w zakresie w jakim odpowiada za to kierownik budowy. Naczelnik WIR zauważył, że PINB nie stwierdził nieprawidłowości w tym zakresie po stronie kierownika budowy. Naczelnik WIR nie potrafił wyjaśnić powodów braków wpisów odbiorów wszystkich robót wymaganych STWiORB, wskazując jednocześnie, że inwestycja została zakończona i rozliczona, kosztorysy zaakceptowane, tym samym prace zostały niewątpliwie odebrane, jednak powód, dla którego nie odnotowano tego faktu w dzienniku budowy jest nieznan, a osoby odpowiedzialne za nadzorowanie budowy nowej siedziby KP w Wojkowicach

¹⁴³ Wpis z 27 marca 2019 r., 1 kwietnia 2019 r., 5 kwietnia 2019 r.

nie są już zatrudnione w KWP. W zakresie wpisów do dziennika budowy konieczności wykonania robót zamiennych i dodatkowych Zastępca Naczelnika WIR wyjaśnił, że na tą okoliczność były sporządzane stosowne protokoły konieczności, które były tworzone przez obie strony umowy, nie potrafił wskazać powodów braku stosownych wpisów w dzienniku.

(akta kontroli: tom III, str. 403-408, 410-413, tom V, str. 622-626)

W zakresie nadzoru nad dziennikami budowy były Naczelnik WIR¹⁴⁴ stwierdził, że uznał, iż weryfikacja dzienników budowy należy do inspektorów nadzoru, a oni rzetelnie wykonywali swoje obowiązki. Miał do nich pełne zaufanie. Na podobne powody braku weryfikacji dzienników wskazał kolejny były Naczelnik WIR¹⁴⁵, który dodatkowo zaznaczył, że stan zaawansowania robót omawiany był na Radach budowy i wideokonferencjach oraz sporządzana była z tego dokumentacja.

(akta kontroli: tom VI, str. 5, 37-38)

Zdaniem NIK, zgodnie z przepisami ustawy Prawo budowlane w przypadku zmiany inspektora nadzoru budowlanego inwestor nie ma obowiązku ponownego zgłoszenia tego faktu w organie nadzoru budowlanego. Obowiązkiem inwestora w takim przypadku jest, zgodnie z art. 44 ww. ustawy pobranie oświadczenia o przejęciu obowiązków, które należy dołączyć do dokumentacji budowy. Powyższe wskazuje, że twierdzenie jakoby do dokonywania wpisów w dzienniku budowy upoważnieni byli wyłącznie inspektorzy nadzoru zgłoszeni w PINB nie znajduje żadnego uzasadnienia. Taka interpretacja uniemożliwiałaby dokonywanie wpisów w dzienniku w przypadku zmiany tych osób. Ponadto NIK zauważa, że w dzienniku budowy dla Zadania nr 2 wpisów dokonywali inspektorzy nadzoru poszczególnych branż pomimo faktu, że żaden z nich nie został zgłoszony w PINB, co przeczy wyjaśnieniom Naczelnika WIR. STWiORB w sposób jednoznaczny określała, które roboty powinny zostać wykazane w postaci wpisu w dzienniku budowy. W związku z powyższym odpowiednich wpisów w dzienniku budowy powinni dokonywać inspektorzy nadzoru poszczególnych branż. Także zakresy czynności inspektorów nadzoru obligowały ich do odpowiednich wpisów w dziennikach budowy.

(akta kontroli: tom VI, str. 124-136, 144-154)

8. Podanie w rozliczeniu inwestycji Zadania nr 1 i nr 2 nieprawidłowych dat rozpoczęcia inwestycji, co stanowiło naruszenie § 16 ust. 2 rozporządzenia ws. inwestycji w związku § 2 pkt 5 ww. rozporządzenia.

W rozliczeniu inwestycji Zadania nr 1 wskazano datę rozpoczęcia inwestycji grudzień 2017 r., tj. datę zatwierdzenia PI etap II, a w rozliczeniu inwestycji Zadania nr 2 datę sierpień 2017 r., tj. datę zatwierdzenia PI dla tego zadania. Zgodnie z § 2 pkt 5 rozporządzenia ws. inwestycji przez rozpoczęcie realizacji inwestycji rozumie się rozpoczęcie budowy zgodnie z art. 41 Prawa budowlanego. Rozpoczęcie budowy dla Zadania nr 1 miało miejsce w kwietniu 2018 r., a dla Zadania nr 2 w maju 2018 r.

(akta kontroli: tom I str. 159, 249, tom II, str. 364-370, 384-385)

Jak wyjaśnił Zastępca Naczelnika WIR, w rozliczeniach inwestycji budowa KP w Wojkowicach i budowa KMP w Sosnowcu błędnie wykazano jako daty rozpoczęcia inwestycji, daty zatwierdzenia programów inwestycji.

(akta kontroli: tom III, str. 442-445, 567-569, tom V, str. 622-624)

¹⁴⁴ Naczelnik WIR w okresie od 1 stycznia 2013 r. do 9 sierpnia 2019 r.

¹⁴⁵ Naczelnik WIR w okresie od 10 sierpnia 2019 r. do 16 lutego 2021 r.

Były Naczelnik WIR¹⁴⁶ w odniesieniu do rozliczenia inwestycji KP w Wojkowicach nie potrafił jednoznacznie wskazać powodów błędnego podania daty rozpoczęcia inwestycji.

(akta kontroli: tom VI, str. 38-39)

9. Sporządzenie rozliczenia inwestycji Zadania nr 2 siedem dni po terminie określonym w § 16 ust. 1 rozporządzenia ws. inwestycji.

Rozliczenie inwestycji Zadania nr 2 zostało sporządzone w dniu 9 marca 2020 r. podczas gdy ostatniej płatności w ramach inwestycji dokonano 31 grudnia 2019 r. Zgodnie z § 16 ust. 1 rozporządzenia ws. inwestycji inwestor po zakończeniu i przekazaniu do użytkowania inwestycji, sporządza w terminie do 60 dni od dnia w którym była uregulowana ostatnia płatność związana z finansowaniem inwestycji rozliczenie inwestycji.

Ostatniej płatności w ramach inwestycji dokonano 31 grudnia 2019 r., tym samym 60-dniowy termin na sporządzenie rozliczenia upływał w dniu 2 marca 2020 r.

(akta kontroli: tom II, str. 353, 365-367, 386-387)

W zakresie opóźnienia w rozliczeniu Zadania nr 2 Naczelnik WIR wyjaśnił, że zgodnie z prowadzoną praktyką rozliczenia inwestycji przed ich wystaniem w formie papierowej są wcześniej uzgadniane w formie elektronicznej z KGP BLP. W przypadku omawianej inwestycji stosowne uzgodnienia były wcześniej podjęte z KGP BLP w formie elektronicznej, na co wskazuje 7 dniowe opóźnienie rozliczenia. Pośrednim dowodem na poparcie tej tezy jest to, iż bez wcześniej uzyskanej akceptacji ze strony KGP BLP nie są i nie były wówczas podejmowane działania zmierzające do wysłania dokumentów w formie papierowej. Jednakże z uwagi na brak jakiegokolwiek korespondencji e-mail nie jesteśmy w stanie wyjaśnić powodu dla którego doszło do tego opóźnienia. Ponadto podkreślił, że w okresie rozliczenia inwestycji dotyczącej budowy nowej siedziby KP w Wojkowicach równolegle prowadzonych było kilkanaście zadań inwestycyjnych i liczne zadania remontowe co mogło mieć wpływ na omawianą kwestię.

(akta kontroli: tom III, str. 465-469)

Były Naczelnik WIR¹⁴⁷ nie potrafił jednoznacznie wskazać powodu opóźnienia w sporządzeniu rozliczenia tej inwestycji.

(akta kontroli: tom VI, str. 38-39)

10. Brak rzetelnego nadzoru nad realizacją umowy dotyczącej Zadania nr 1 w zakresie weryfikacji sprawowania funkcji kierowników robót przez osoby spełniające wymagania określone przez KWP w SIWZ.

Zgodnie z wymaganiami określonymi w SIWZ dla Zadania nr 1 w rozdziale III pkt 2 lit. b, o udzielenie zamówienia mogli ubiegać się wykonawcy, którzy dysponują osobami zdolnymi do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie wymaganych przepisami prawa budowlanego z doświadczeniem co najmniej 5 lat dla:

- kierownika robót posiadającego uprawnienia bez ograniczeń w specjalności sieci, instalacji i urządzeń cieplnych, wentylacyjnych, gazowych, wodociagowych i kanalizacyjnych;
- kierownika robót posiadającego uprawnienia budowlane bez ograniczeń w specjalności instalacji elektrycznych w zakresie sieci, instalacji i urządzeń elektrycznych;

¹⁴⁶ Naczelnik WIR w okresie od 10 sierpnia 2019 r. do 16 lutego 2021 r.

¹⁴⁷ Naczelnik WIR w okresie od 10 sierpnia 2019 r. do 16 lutego 2021 r.

- kierownika robót posiadającego uprawnienia budowlane bez ograniczeń w specjalności sieci, instalacji i urządzeń cieplnych, i wentylacyjnych, gazowych, wodociągowych i kanalizacyjnych.

W dniu 25 kwietnia 2018 r. funkcję kierownika robót w branży ogólnobudowlanej objął X¹⁴⁸, który posiadał uprawnienia budowlane nadane w 2017 r., w dniu 7 stycznia 2020 r. funkcję kierownika robót w branży instalacje sanitarne objął Y, który posiadał uprawnienia budowlane nadane w 2016 r., a funkcję kierownika robót branży elektrycznej Z, który posiadał uprawnienia budowlane nadane w 2017 r.

(akta kontroli: tom II str. 32-44, 182, 200, 202-289, tom V, str. 633-635)

Jak wyjaśnił Naczelnik WIR KWP nie posiadała informacji dotyczących powodów dla których nie dokonano weryfikacji tych osób, pod kątem czasu uzyskania uprawnień do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w celu spełnienia wymagań określonych w SIWZ. KWP nie posiadała również dokumentów, w oparciu o które możliwe byłoby udzielenie jednoznacznej odpowiedzi.

(akta kontroli: tom III, str. 357-360)

Były Naczelnik WIR¹⁴⁹ stwierdził, że uznał że uprawnienia tych osób weryfikował inspektor nadzoru. Kolejny były Naczelnik WIR¹⁵⁰ stwierdził, że nie weryfikował uprawnień, może wynikało to z tego, że te wymagania były różne w odniesieniu do poszczególnych inwestycji.

(akta kontroli: tom VI, str.5-6)

11. Brak w dokumentacji obiektu budowlanego dla Zadania nr 1 i Zadania nr 2 oświadczeń o przejęciu obowiązków przez inspektorów nadzoru i kierowników robót, co stanowiło naruszenie art. 63 w związku z art. 44 ustawy Prawo budowlane.

W trakcie realizacji robót w Zadaniu nr 1 zmieniono 11 razy kierowników robót oraz siedem razy inspektorów nadzoru w stosunku do osób podanych w umowie nr 367/75405/2018 z dnia 20 kwietnia 2018 r. Podczas realizacji robót budowlanych w Zadaniu nr 2 raz zmieniono kierownika robót i dwa razy inspektora nadzoru w stosunku do osób podanych w umowie 0143/75405/2018 z dnia 26 lutego 2018 r. Wszystkie zmienione osoby dokonywały wpisów w dziennikach budowy.

Zgodnie z art. 44 ustawy Prawo budowlane, w przypadku zmiany kierownika budowy lub kierownika robót i inspektora nadzoru inwestorskiego, inwestor dołącza do dokumentacji budowy oświadczenia o przejęciu obowiązków przez ww. osoby. KWP nie posiadała w dokumentacji budowy ww. oświadczeń.

(akta kontroli: tom II, str. 157 -289, tom III, str. 403-408, 465-469, tom V, str. 541-547, tom VI, str. 34-35, 480-501)

Jak wyjaśnił Naczelnik WIR, w ramach posiadanej dokumentacji nie odnaleziono oświadczeń inspektorów nadzoru inwestorskiego. Zastępca Naczelnika WIR nie potrafił wskazać powodów dla których nie wyegzekwowano tych oświadczeń. Natomiast były Naczelnik¹⁵¹ WIR stwierdził, że jest zdziwiony brakiem takich oświadczeń, ponieważ wykonawca robót budowlanych posiadał certyfikat ISO.

¹⁴⁸ W treści wystąpienia użyto zapisów X, Y, Z w celu ochrony danych osobowych.

¹⁴⁹ Naczelnik WIR w okresie od 1 stycznia 2013 r. do 9 sierpnia 2019 r.

¹⁵⁰ Naczelnik WIR w okresie od 10 sierpnia 2019 r. do 16 lutego 2021 r.

¹⁵¹ Naczelnik WIR w okresie od 1 stycznia 2013 r. do 9 sierpnia 2019 r.

Kolejny były Naczelnik WIR¹⁵² nie potrafił wyjaśnić dlaczego nie realizowano tego obowiązku.

(akta kontroli: tom III, str. 465-469, tom V, str. 622-626, tom VI, str. 5, 37-38, 480-501)

NIK zwraca uwagę, że ww. oświadczenia zgodnie z art. 44 ustawy Prawo budowlane dołącza się do dokumentacji budowy, którą zgodnie z art. 63 ww. ustawy właściciel lub zarządca obiektu jest obowiązany przechowywać przez okres istnienia obiektu.

12. Nieujęcie w ewidencji księgowej wartości niematerialnych i prawnych czteroletniej licencji A-FLEX-NUPLE-E, co stanowiło naruszenie art. 3 ust. 1 pkt 14 ustawy o rachunkowości.

KWP zakupiła 160 szt. czteroletnich licencji na telefon za kwotę 83 787,44 zł¹⁵³ w związku z zamiarem włączenia zakupionych telefonów do funkcjonującego w Komendzie Systemu Zintegrowanej Komunikacji. Bez tej licencji niemożliwe byłoby podłączenie telefonów do centrali telefonicznej wykorzystywanej przez Zamawiającego. KWP zwiększyła wartość telefonów o wartość zakupionych licencji, co wskazywało, że stanowią one integralną część telefonu, tzn. taką, bez której aparat nie mógłby samodzielnie funkcjonować, tak jak np. licencja na system operacyjny, która jest przypisana do konkretnego urządzenia.

(akta kontroli: tom III, str. 700-747, tom V, str. 622-626)

Jak wyjaśnił Naczelnik Wydziału Teleinformatyki KWP, we wszystkich nowo otwieranych jednostkach Policji stosuje się technologię VoIP. Zakup nowych aparatów telefonicznych zawsze połączony jest z zakupem licencji, gdyż aparaty bez tej licencji nie są w stanie funkcjonować prawidłowo. Okresowa ważność licencji wynika z polityki firmy Cisco, gdzie zmieniono dotychczasowe licencje „dożywotnie” na czasowe. Wskazał, że decyzja o skompletowaniu urządzeń i licencji wydaje się uzasadniona.

(akta kontroli: tom V, str. 622-626)

Opis do konta wartości niematerialnych i prawnych (020) zawarty w załączniku nr 3 do rozporządzenia ws. rachunkowości pt. Plan kont dla jednostek i zakładów budżetowych stanowi, że ewidencja szczegółowa prowadzona do tego konta powinna umożliwić należyte obliczanie umorzenia wartości niematerialnych i prawnych, podział według ich tytułów i osób odpowiedzialnych. Zdaniem NIK, ujęcie licencji w wartości telefonów nie spełnia tego wymogu. Błędem jest również utożsamianie ww. licencji z licencją na system operacyjny, tj. na tzw. oprogramowanie w wersji OEM¹⁵⁴, która z reguły jest bezterminowa. Oprogramowanie w wersji OEM jest legalne tylko z urządzeniem, na którym zostało pierwotnie zainstalowane. W takich przypadkach zakupuje się sprzęt łącznie z wgranym na nim oprogramowaniem, które nie może być przeniesione na inne urządzenie. KWP zakupiła aparaty telefoniczne od innego dostawcy¹⁵⁵, natomiast przedmiotowe licencje dostarczył inny kontrahent, co przeczy zasadom nabywania oprogramowania OEM. Przyjęcie rozwiązania, że licencja stanowi integralną część aparatu oznaczałoby, że zakupione aparaty po wygaśnięciu licencji w 2025 r. stanowiłyby bezużyteczny sprzęt nienadający się do dalszego użytkowania. Jak wyjaśnił dostawca przedmiotowych licencji, nie stanowią one

¹⁵² Naczelnik WIR w okresie od 10 sierpnia 2019 r. do 16 lutego 2021 r.

¹⁵³ Faktura FS/2/07/2021 z 2 lipca 2021 r.

¹⁵⁴ OEM – Original Equipment Manufacturer, czyli oprogramowanie, które jest trwale związane z urządzeniem.

¹⁵⁵ Faktura 00135/21 z 15 lipca 2021 r. na kwotę 282,7 tys. zł

integralnej części telefonu, a co za tym idzie zakupione aparaty mogłyby funkcjonować samodzielnie. Po wygaśnięciu zakupionych licencji konieczne będzie ich odnowienie.

(akta kontroli: tom III, str. 700-706)

13. Odbiór robót budowlanych w Zadaniu nr 1 i Zadaniu nr 2 niezgodnie z postanowieniami fazy 4 pkt q algorytmów PIR.

Zgodnie z postanowieniami fazy 4 pkt q obowiązujących algorytmów PIR, protokół odbioru wykonanych etapów robót miał zawierać dokumentację fotograficzną odbieranego zakresu prac i powinien zostać sprawdzony przez Naczelnika WIR. 27 spośród 100 protokołów odbioru prac do Zadania nr 1 nie zawierało dokumentacji fotograficznej, natomiast spośród sześciu protokołów odbioru do Zadania nr 2, żaden nie zawierał ww. dokumentacji.

(akta kontroli: tom I, str. 32-33, 87, tom II str. 546, 677-682)

Były Naczelnik WIR¹⁵⁶ stwierdził, że po wprowadzeniu algorytmów PIR zostały zakupione i przekazane inspektorom nadzoru aparaty fotograficzne w celu dokumentowania prac, dlatego przypuszcza, że takie zdjęcia powinny być zrobione. Ponadto były Naczelnik WIR stwierdził, że nie podpisywał protokołów, ale potwierdzał sprawdzenie kompletności dokumentów na fakturze wykonawcy. Były Naczelnik WIR stwierdził, że działania określone w fazach algorytmu PIR były niewykonalne i paraliżowałyby pracę całego wydziału. Uznał, że wystarczającym sprawdzeniem odbioru kompletności załączonych dokumentów do faktury oraz wykonanych prac będzie jego akceptacja na fakturze wykonawcy.

Były Naczelnik WIR¹⁵⁷ stwierdził, że zwracał uwagę na brak dokumentacji fotograficznej przy fakturach, która miała zostać uzupełniona. Nie wie dlaczego tak się nie stało. Potwierdzał sprawdzenie protokołów na fakturze, nie na protokole odbioru, ponieważ uznawał, że jest to wystarczające.

(akta kontroli: tom V, str. 622-626, tom VI, str.6, 37-38)

Zdaniem NIK, wyjaśnieniom byłego Naczelnika WIR w kwestii sprawdzania protokołów odbioru zaprzecza brak dokumentacji fotograficznej, która powinna stanowić do nich załącznik. Brak dokumentacji powinien w momencie sprawdzania protokołów skutkować zakwestionowaniem ich kompletności i prawidłowości, co dowodzi, że protokoły nie były w sposób opisany powyżej sprawdzane. W trakcie kontroli NIK, jak wyjaśnił Zastępca Naczelnika WIR prowadzono prace nad opracowaniem i wprowadzeniem w życie Algorytmu Postępowań Inwestycyjnych tzw. API, które znajdowały się na etapie ostatecznych uzgodnień międzywydziałowych oraz uzyskania opinii Zespołu Prawnego.

(akta kontroli: tom V, str. 624-625)

OCENA CZĄSTKOWA

Proces realizacji badanych dwóch zadań inwestycyjnych przebiegał nie w pełni prawidłowo. SIWZ na realizowane zadania została sporządzona w sposób prawidłowy, jednakże w przypadku Zadania nr 2 nie umieszczono na stronie internetowej STWiORB dla branży elektrycznej i teletechnicznej, co było niezgodne z art. 30 ust. 1 ustawy Pzp w związku z § 13 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia ws. dokumentacji projektowej. Przed zawarciem umów na realizację robót budowlanych Wykonawcy wnosili zabezpieczenia należytego wykonania umowy, a w przypadkach zwiększenia wartości robót zwiększano wartość zabezpieczenia. W trakcie realizacji umów odbiory częściowe wykonanych robót i zapłata za nie uwarunkowana była potwierdzeniem wykonanych prac i weryfikacją kosztorysów przez inspektorów nadzoru inwestorskiego. Zatrudnianie podwykonawców i rozliczenia z tytułu

¹⁵⁶ Naczelnik WIR w okresie od 1 stycznia 2013 r. do 9 sierpnia 2019 r.

¹⁵⁷ Naczelnik WIR w okresie od 10 sierpnia 2019 r. do 16 lutego 2021 r.

wykonywanych przez nich prac odbywały się zgodnie z postanowieniami ustawy Pzp i zawartą umową z Wykonawcą. Zaliczki na roboty budowlane udzielane były w sposób prawidłowy, a kwoty udzielonych zaliczek podlegały zabezpieczeniu w formie gwarancji bankowych lub ubezpieczeniowych. Zapłaty z tytułu rozliczenia końcowego dokonywano po odbiorach końcowych i po usunięciu stwierdzonych przy odbiorach wad i usterek. KWP nierzetelnie nadzorowała spełnienie wymagań określonych w SIWZ w zakresie doświadczenia zawodowego kierowników robót w Zadaniu nr 1 i kierownika budowy w Zadaniu nr 2. Niezgodnie z postanowieniami określonymi w art. 144 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 1e pkt 2 lit. b ustawy Pzp KWP podpisała dwa aneksy do umowy na wykonanie robót budowlanych w ramach Zadania nr 2. Nierzetelnie nadzorowano prawidłowość prowadzenia dzienników budowy dla dwóch skontrolowanych zadań inwestycyjnych. Ponadto, sporządzone przez KWP rozliczenia zrealizowanych inwestycji sporządzone były z opóźnieniem wynoszącym siedem dni (w przypadku Zadania nr 2) lub niezgodnie z postanowieniami rozporządzenia ws. inwestycji (w przypadku dwóch skontrolowanych zadań), co stanowiło naruszenie § 16 ust. 1 rozporządzenia ws. inwestycji oraz § 16 ust. 2 w związku z § 2 ust. 5 tego rozporządzenia. Uzyskane w wyniku inwestycji składniki majątku zostały prawidłowo przyjęte na ewidencję, za wyjątkiem dwóch przypadków. I tak budynek w Zadaniu nr 1 przyjęto z opóźnieniem, co stanowiło naruszenie art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy o rachunkowości, w związku z § 2 pkt 5 rozporządzenia ws. rachunkowości. Natomiast zamiast przyjąć do ewidencji wartości niematerialnych i prawnych zakupioną licencję A-FLEX-NUPLE-E to zwiększono o nią wartość zakupionych aparatów telefonicznych, co stanowiło naruszenie art. 3 ust. 14 ustawy o rachunkowości. W przypadku Zadania nr 1 nierzetelnie ujęto na koncie 080 – *środki trwałe w budowie* źródła finansowania dokumentacji projektowej. Nie wyegzekwowano weryfikacji przez inspektorów nadzoru kosztorysu końcowego dla Zadania nr 1, a w przypadku Zadania nr 2 nie wyegzekwowano sporządzenia tego kosztorysu, co było niezgodne z postanowieniami zawartych umów na roboty budowlane. Ponadto w dokumentacji obiektu budowlanego dla realizowanych dwóch zadań brak było oświadczeń o przejęciu obowiązków przez inspektorów nadzoru i kierowników robót, co stanowiło naruszenie art. 63 w związku z art. 44 ustawy Prawo budowlane. Dokonując odbioru robót budowlanych w Zadaniu nr 1 i Zadaniu nr 2 nie dochowano postanowień wewnętrznych procedur.

OBSZAR

3. Utrzymanie obiektu budowlanego w okresie rękojmi i gwarancji.

Opis stanu faktycznego

3.1. Koszty dystrybucji energii elektrycznej

KWP w Katowicach w dniu 28 grudnia 2022 r. zawarła umowę na opracowanie analizy kosztów zużycia energii elektrycznej we wszystkich obiektach służbowych oraz opracowanie raportu zawierającego m.in. wskazanie najkorzystniejszej taryfy wynikającej z rzeczywistych profili obciążeniowych poszczególnych obiektów, doboru prawidłowej wartości mocy umownej dla poszczególnych obiektów minimalizując koszty wynikające z tytułu opłat za dystrybucję oraz ewentualne przekroczenia mocy, określenia mocy i rodzaju układu kompensacji mocy biernej ze szczególnym uwzględnieniem stałych układów kompensacji w postaci dławików indukcyjnych załączonych na stałe lub innych jeżeli będą one niewystarczające. Kwota wynagrodzenia za opracowanie analizy wynosiła 4 182,00 zł brutto, a termin realizacji osiem tygodni od momentu pozyskania danych pomiarowych od dystrybutora sieci dystrybucyjnej¹⁵⁸. Wykonawca 15 marca 2023 r. przedłożył KWP w Katowicach raport

¹⁵⁸ Dalej: OSD.

dotyczący optymalizacji parametrów dystrybucji energii elektrycznej dla punktów poboru KWP w Katowicach. Raport zawierał wyniki analizy w zakresie:

- optymalizacji taryf – na 154 punktach poboru energii¹⁵⁹ należy zmienić grupę taryfową na trzystrefową, co w stosunku do obecnie zastosowanych taryf w skali roku przyniesie ok. 80 000,00 zł netto oszczędności;
- optymalizacji mocy – na 126 PPE należy zmienić moc zamówioną, co w skali roku przyniesie ok. 1 000 000,00 zł netto oszczędności;
- kompensacji mocy biernej dla obiektów powyżej 40 kW – obiekty o mocy pobranej większej lub równej 40 kW w okresie od stycznia do grudnia 2022 r. wygenerowały koszt energii biernej na kwotę 230 424 zł netto. 99,9% kosztów tej energii dla tych obiektów wynikała z braku lub nieskutecznej kompensacji energii biernej pojemnościowej. Dla 17 z 22 obiektów podano, że możliwa jest stała kompensacja energii biernej, dla czterech dobrano baterię dławików z regulatorem, w przypadku jednego nie podano rozwiązania w kwestii doboru kompensacji;
- rynek mocy – na większość PPE KWP w Katowicach kwalifikuje się do rozliczenia w rynku mocy w sposób określony ustawą z 8 grudnia 2017 r. o rynku mocy¹⁶⁰, tj. nie poprzez opłatę ryczałtową, a na podstawie rzeczywistego zużycia, gdzie zliczana jest skonsumowana ilość energii elektrycznej między godz. 7 a 22 i kolejno ilość ta przeliczana jest przez stawkę zatwierdzoną przez Urząd Regulacji Energetyki w taryfie OSD.

(akta kontroli: tom V, str. 360-369)

Analiza faktur za dystrybucję energii elektrycznej dla pięciu obiektów¹⁶¹ oddanych do użytkowania w latach 2017-2023 (do maja 2023 r.) wykazała, że:

- dla żadnego z obiektów w badanym okresie nie poniesiono opłaty za przekroczenie mocy umownej;
- dla każdego z obiektów w badanym okresie ponoszono opłatę za energię elektryczną bierną¹⁶²;
- w dwóch przedłożonych do kontroli projektach wykonawczych¹⁶³ – projekt instalacji elektrycznej nie zaprojektowano układu do kompensacji mocy biernej. Odnosnie do kompensacji mocy biernej w projektach wykonawczych podano, że zaleca się dobór urządzeń kompensacyjnych wykonać na podstawie pomiarów profilu mocy wykonanych podczas w pełni użytkowanego obiektu (po zainstalowaniu wszystkich odbiorników) w okresie letnim przez minimum jedną dobę. W przypadku braku takiej możliwości na podstawie uzgodnień z Inwestorem dla kompensacji mocy biernej przewidziano montaż baterii kondensatorów z regulatorem do kompensacji automatycznej.

(akta kontroli: tom V, str. 370-382)

Zastępca Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach wyjaśnił, że na etapie projektowania, projektant zamieszcza jedynie adnotację dotyczącą układów do kompensacji mocy biernej. Dodał, że dopiero na etapie montażu po podłączeniu wszystkich odbiorów i uruchomieniu rozdzielni głównej zasilającej cały budynek oraz sprawdzeniu mocy biernej, można dobrać odpowiednią baterię do kompensacji mocy

¹⁵⁹ Dalej: PPE.

¹⁶⁰ Dz. U. z 2018 r. poz. 9, ze zm.

¹⁶¹ Komenda Powiatowa Policji w Wojkowicach, Komenda Powiatowa Policji w Szczyrku, Komenda Miejska Policji w Bielsku-Białej (dwa liczniki energii elektrycznej), Posterunek Policji w Istebnej oraz Komenda Miejska Policji w Dąbrowie Górniczej (dwa liczniki energii elektrycznej).

¹⁶² Dla Komendy Powiatowej Policji w Wojkowicach łącznie poniesiono 69 171,44 zł, dla Komendy Powiatowej Policji w Szczyrku 54 787,99 zł, dla Komendy Miejskiej Policji w Bielsku-Białej (pierwszy licznik) 33 603,26 zł, (drugi licznik) 26 158,94 zł, dla Posterunku Policji w Istebnej 21 773,91 zł (przy czym z faktur za okres od 27 stycznia 2020 do 22 października 2020 r. nie poniesiono opłat za pobór energii biernej), dla Komendy Miejskiej Policji w Dąbrowie Górniczej (pierwszy licznik) – 106 795,05 zł, (drugi licznik) – 14,95 zł – opłatę za pobór energii biernej poniesiono tylko w przypadku czterech faktur.

¹⁶³ Dla budowy KP w Szczyrku i KP w Wojkowicach.

biernej. Dodał również, że w ww. obiektach Policji nie przeprowadzono pomiarów mocy w okresie letnim przez minimum jedną dobę. KWP w Katowicach chcąc zrealizować działania zmierzające do zmniejszenia zużycia energii elektrycznej o 10% zleciła firmie zewnętrznej przeprowadzenie analizy w zakresie optymalizacji parametrów dystrybucji energii elektrycznej. Dodał, że w każdej z powyższych jednostek zostały w pierwszej kolejności wdrożone zalecenia i zmieniono moc umowną, znacząco zaniżając wcześniejsze wskazania. W okresie V-VI 2023 r. zostały zawarte nowe umowy lub aneksy na usługę dystrybucji energii elektrycznej, uwzględniające sugerowane zmiany zawarte w raporcie. Dodał również, że z przedstawionego raportu nie wynika, aby którakolwiek z ww. jednostek Policji wymagała montażu urządzeń do kompensacji mocy biernej.

(akta kontroli: tom III, str. 279-284, tom V, str. 363-414)

3.2. Przeglądy gwarancyjne

Wykonawcy robot budowlanych badanych zadań inwestycyjnych w § 7 umów udzielili gwarancji na wykonane roboty budowlane na okres odpowiednio 72 miesięcy (Zadanie nr 1) i 60 miesięcy (Zadanie nr 2), licząc od dnia odbioru końcowego zgodnie z oświadczeniami złożonymi w ofercie. Ponadto Wykonawca Zadania nr 2 udzielił gwarancji na okres równy gwarancji producenta na zamontowany sprzęt, przy czym okres ten nie mógł być krótszy niż 24 miesiące od daty odbioru obiektu przez zamawiającego. Zawarte umowy z Wykonawcami ww. zadań przewidywały, że konserwacja urządzeń w zakresie i z częstotliwością wymaganą warunkami gwarancji wliczona jest w cenę urządzenia i leży po stronie wykonawcy przez cały czas udzielonej przez niego gwarancji. W umowach nie określono częstotliwości wykonywania przeglądów gwarancyjnych w okresie obowiązywania gwarancji.

(akta kontroli: tom II, str. 5-19, 31-44)

Szczegółowe informacje dotyczące eksploatacji obiektu KMP w Sosnowcu, w tym warunki przeprowadzania przeglądów wynikających z ustawy Prawo budowlane oraz użytkowania i konserwacji poszczególnych elementów budynków i instalacji, które się w nich znajdują, zostały zawarte w dokumencie pn. „Instrukcja obsługi i eksploatacji obiektu”.

(akta kontroli: tom IV, str. 373-416)

Użytkownik dla każdego z kontrolowanych budynków prowadził Książkę obiektu budowlanego, w której wpisane były informacje dotyczące przeprowadzonych badań i kontroli stanu technicznego budynków, co było zgodne z art. 64 ust. 1 ustawy Prawo budowlane.

(akta kontroli: tom II, str. 581-584, tom III, str. 534, 600-609)

W okresie użytkowania badanych obiektów wykonawcy dokonali m.in.: okresowego przeglądu i prac serwisowych m.in.: wentylatorów, central wentylacyjnych VBW, klimatyzatorów SPLIT, agregatów i systemów DVM SAMSUNG, systemu oddymiania, kotłowni gazowej, zestawów hydroforowych, stanu technicznego bramy, usuwali na bieżąco, zgłaszane pisemnie lub telefonicznie, pojawiające się w trakcie użytkowania obiektów usterki i awarie. Pierwszy Zastępca Komendanta Powiatowego Policji w Będzinie wyjaśnił, że zgłoszenia awarii i usterek były realizowane przez Wykonawcę na bieżąco.

(akta kontroli: tom III, str. 20-118)

W trakcie kontroli okresowej rocznej stanu technicznego budynku KMP w Sosnowcu przeprowadzonej 25 listopada 2022 r. stwierdzono usterki związane z podciąganiem kapilarnym ścian wewnętrznych – poziom parteru oraz ścian zewnętrznych – magazyn w podziemiu. Dodatkowo stwierdzono zacieki wody z pionu

odprowadzającego wodę z dachu oraz zużycie wykładziny w pomieszczeniu dyżurnego.

Protokołem odbioru z dnia 31 stycznia 2023 r. stwierdzono usunięcie ww. usterek. Ponadto Wykonawca zobowiązał się do wymiany zużytej wykładziny w pomieszczeniu dyżurnego z wykładziny PCV na terakotę.

(akta kontroli: tom III, str. 397-400, 567, 570, 573-576)

3.3. Egzekwowanie od wykonawców robót realizacji zobowiązań z tytułu rękojmi lub udzielonej gwarancji

Usterki zgłoszone w trakcie przeglądów gwarancyjnych dla Zadań objętych badaniem zostały usunięte przez ich wykonawców w wyznaczonym terminie. Nie wystąpiły przesłanki do egzekwowania przez zamawiającego od wykonawców ww. zadań inwestycyjnych zobowiązań z tytułu udzielonej rękojmi lub gwarancji.

(akta kontroli: tom III, str. 20-118)

Inspektorzy nadzoru inwestorskiego zatrudnieni w WIR w ramach zakresu czynności służbowych, wypełniając wymogi określone w art. 62 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo budowlane przeprowadzili dla Zadania nr 2 kontrolę okresową pięcioletnią stanu technicznego budynku z zakresem kontroli rocznej. Z ww. przeglądu w dniu 27 października 2021 r. spisano protokół, zgodnie z którym stan techniczny obiektu określono jako dobry, a jako bieżące naprawy gwarancyjne podano: miejscowe zarysowania ścian, zacieki z instalacji – parter/dyżurka. W dniu 13 grudnia 2022 r. przeprowadzono kontrolę okresową roczną stanu technicznego ww. budynku. W protokole z ww. kontroli stan budynku określono jako dobry, wskazano na wykonanie przeglądu instalacji gazowej, systematyczne konserwacje/wymianę filtrów/pomiary ciśnienia gazu chłodniczego oraz okresową kontrolę szczelności, ciągu kominowego. W 2020 r. nie przeprowadzono kontroli okresowej rocznej stanu technicznego budynku, co przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Ponadto dla ww. obiektu w latach 2020-2023 przeprowadzono siedem okresowych kontroli w zakresie przeglądu instalacji oddymiania, kontroli i czyszczenia przewodów kominowych – spalinowych - wentylacyjnych oraz przeglądy kotłowni i instalacji gazowej. Z przeprowadzonych kontroli sporządzono protokoły. W wyniku tych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Dla Zadania nr 1 w dniu 25 listopada 2022 r. przeprowadzono kontrolę okresową roczną stanu technicznego budynku. W uwagach oceny stanu technicznego elementów (załącznik nr 1 protokołu) podano nieszczelną hydroizolację ścian fundamentowych oraz przeciekanie wody z pionu kanalizacyjnego – dachowego. Kontrolą objęto również instalacje wod-kan oraz instalację c.o.

(akta kontroli: tom II, str. 583-584, tom III, str. 94-118, 397-400, 571-572, tom VI, str. 120-154)

3.4. Wykorzystanie ustanowionego zabezpieczenia należytego wykonania umowy do egzekwowania roszczeń od wykonawcy z tytułu nienależytego jej wykonania

Nie wystąpiły przesłanki do egzekwowania przez KWP w Katowicach roszczeń od wykonawców kontrolowanych zadań z tytułu nienależytego wykonania tych umów.

(akta kontroli: tom III str. 2, 7)

3.5. Zwrot zabezpieczenia należytego wykonania umowy

Zgodnie z zapisem pkt 8 gwarancji należytego wykonania kontraktu i właściwego usunięcia wad i/lub usterek przedłożonej przez wykonawcę robót budowlanych dla Zadania nr 1, kwota 4 892 0003,13 zł stanowiąca zabezpieczenie niewykonania lub nienależytego wykonania prac objętych umową przestała obowiązywać z dniem 20 maja 2022 r. Pozostała kwota w wysokości 1 467 600,94 (30%) z tytułu

nieusunięcia lub niewłaściwego usunięcia wad fizycznych i/lub usterek obowiązuje do 3 czerwca 2027 r. W przypadku Zadania nr 2 gwarancja z tytułu zabezpieczenia należytego wykonania umowy na kwotę 499 999,99 zł uległa automatycznej redukcji w dniu 1 grudnia 2019 r. do kwoty 150 000,00 zł (zabezpieczenie z tytułu rękojmi za wady, obowiązujące do 15 grudnia 2024 r.). KWP zapewniła przeprowadzanie, przewidzianych w umowach o roboty budowlane, konserwacji, przeglądów lub serwisów gwarancyjnych w celu prawidłowej eksploatacji przedmiotu umowy w okresie udzielonej gwarancji i rękojmi.

(akta kontroli: tom III, str. 282-283, 285-288)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Nieprzeprowadzenie dla obiektu KP w Wojkowicach w 2020 r. okresowej rocznej kontroli stanu technicznego budynku, co było niezgodne z postanowieniami art. 62 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo budowlane.

Naczelnik WIR w powyższej sprawie wyjaśnił, że KWP w Katowicach nie posiada informacji oraz dokumentów świadczących o przeprowadzeniu kontroli okresowej rocznej stanu technicznego budynku KP w Wojkowicach. Nie zna również przyczyn braku jej przeprowadzenia.

Były Naczelnik WIR¹⁶⁴ stwierdził, że Inspektorzy nadzoru mieli obowiązek przeprowadzenia takich przeglądów, a z tego co pamięta na długotrwałym zwolnieniu lekarskim był pracownik odpowiedzialny za nadzorowanie przeglądów i pilnowanie terminów i może zostało to przeoczone z tego powodu.

(akta kontroli: tom II, str. 583-584, tom III, str. 567-569, tom VI, str. 36-39, 120-154)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację zadań w zakresie utrzymania wykonanych w ramach Zadania nr 1 i Zadania nr 2 obiektów budowlanych w okresie rękojmi i gwarancji. Przeprowadzono przeglądy gwarancyjne, dokonano analizy kosztów dystrybucji energii elektrycznej. Zwrotu gwarancji należytego wykonania umów dokonano zgodnie z postanowieniami tych umów. Fakt nieprzeprowadzenia okresowej rocznej kontroli stanu technicznego budynku dla Zadania nr 2 nie ma negatywnego wpływu na całościową ocenę powyższego obszaru.

IV. Uwagi

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, zwraca uwagę na potrzebę:

Uwagi

1. Realizacji inwestycji budowlanych zgodnie z postanowieniami zawartych w tym zakresie umów.
2. Zapewnienia rzetelnego nadzoru nad prawidłowym prowadzeniem dzienników budowy dla realizowanych zadań inwestycyjnych.
3. Przestrzegania obowiązujących regulacji, w tym wewnętrznych procedur w ramach realizowanych inwestycji budowlanych.

Z uwagi na fakt, że w trakcie kontroli KWP wystąpiła do Wojewody Śląskiego o zgodę na wykonanie robót budowlanych na podstawie art. 43 ust. 2 pkt. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami dla zadań inwestycyjnych ujętych w planie inwestycji Policji na 2023 r. NIK nie formułuje wniosków w tym zakresie.

Ponadto z uwagi na fakt, że w trakcie kontroli NIK prowadzono prace nad opracowaniem i wprowadzeniem w życie Algorytmu Postępowań Inwestycyjnych tzw. API, które znajdowały się na etapie ostatecznych uzgodnień międzywydziałowych

¹⁶⁴ Naczelnik WIR w okresie od 10 sierpnia 2019 r. do 16 lutego 2021 r.

oraz uzyskania opinii Zespołu Prawnego, NIK nie formułuje wniosków w zakresie zmian obowiązujących wewnętrznych procedur realizacji inwestycji budowlanych w sposób umożliwiający ich przestrzeganie.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 23 października 2023 r.

Kontroler

Renata Gigoń

Gł. specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Katowicach

.....